

ལ་མ་ཁི་མ་གྲིང་པོ་འི་ས་བཅད་ལོགས།

ཡོངས་འཛིན་ཁྱི་བྱང་ཕྱོད་ལོ་ཆེ།
ཨེར་བྱེན་ཁི་ག་མཚན་ཆེན་ལོ་འོ་ཕྱོད་ཁྱི་ག་ཁང་།

The logo of the Department of Education, Government of Nepal, is located at the top center. It features a stylized sun with rays emanating from it. Below the sun is a lotus flower. At the base of the lotus are two open books. The Nepali word 'विद्य' (Vidya), meaning knowledge or education, is written in Devanagari script across the sun.

ཡོངས་འཛིན་གྱི་བྱང་ཕྱོད་ཆེ།
མེད་ཀྱིས་ཀྱི་ག་ཅན་དེ་ཆེན་པོ་མེད་ཆོས་ཀྱི་ག་ཁད་།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་ཆུང་ཡང་།

SJRB-0253

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཀྱིས་ཞུ་སྤྲིད་བྱས།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཚོམ་སྤྲིད་ཁང་གིས་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་བསྐྱོས།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འབྲེམས་སྤེལ་བྱས།

༢༠༡༥ ལྷ་ ༧ པར་ཚོམ་སྤྲིད་བྱས།

༢༠༢༠ ལྷ་ ༡༢ པར་བསྐྱར་སྤྲིད་བྱས།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

གསལ་བཤད་བྱང་ཏུ་།

འབྲུལ་དེབ་འདི་ནི་ཧེ་ཤོང་ས་ལྷ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ལམ་རིམ་ཁྱིད་ཆེན་བཙུན་གྱི་གསུང་
ཆོས་ལ་ཕན་ཐོགས་འོང་བར་དམིགས་ཏེ། ལམ་ཁྱིད་གསུང་ཆོས་གོ་སྤྲིད་ཆོགས་རྒྱུད་གིས་བར་སྐྱེན་བྱས་པའི་བྱག་
དེབ་ཀྱི་ཞུ་སྤྲིད་པས་ས་བཅད་ཁ་སྐོང་ངམ་གསར་བསྤྲིགས་བྱས་པའི་སྤྲེགས་བམ་དེ་གཞིར་བཟུང་སྟེ་ཆོམ་སྤྲིད་བྱས་
པ་ཡིན།

དཀར་ཆག

རོ་སྒྲོན་མདོར་བསྟུན།	ii
ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད།	iii
བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་འབྲིང་པོའི་ས་བཅད་དང་ས་བཅད་ཁ་སྐོང་བཅས་བཞུགས་སོ།	༡
བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག	༡
ཆོས་ཁྱད་ས་བཅད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ་བསྟན་པ།	༡
ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ།	༡
ཆེ་བ་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་ཆོས་ལ་ཉན་བཤད་རི་ལྟར་བྱ་བ།	༥
གདམས་པ་དངོས་ཀྱིས་སློབ་མ་རི་ལྟར་བཀྱི་བའི་རིམ་པ།	༦
སྤྱི་བྱ་ཆུང་བྱ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློབ་སྦྱང་བ།	༡༩
སྤྱི་བྱ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་སློབ་སྦྱང་བ།	༡༠
སྤྱི་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་སློབ་སྦྱང་བ།	༡༢
བྱད་པར་བྱ་པར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ།	༦༠
ཞི་གནས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ།	༦༡
ལྷག་མཐོང་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ།	༢༡
གསལ་བཤད།	༧༦
པར་བྱང་སྒྲོན་ཆོག	༧༢

དེ་མཆོད་མདོར་བསྟན།

ཁྱིཾ་བྱང་མྱོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ། ཚལ་གྲང་ཐང་དུ་འབྱུངས། ཁྱིཾ་བྱང་སྐྱ་ཐེང་གསུམ་
པ། དགྲང་ལོ་རྩེད་དུ་འཛིན་པ་ཁྱིཾ་བྱང་སྐྱ་ཐོང་མའི་ཡང་སྤྱིད་དུ་འཛིན་གནང་།

དགའ་ལྷན་ཤར་ཅེ་བྲ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་གཞུང་ཆེན་ལ་གསན་བཞེས་དང་། ཐ་
སྟོད་རིག་གནས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དགྲང་ལོ་ཉིར་གཅིག་གི་སྐབས་ལྷ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་
གནང་། མདོ་སྟན་གྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན།

དགྲང་ལོ་སོ་བཞི་པར་རྒྱལ་བ་བྱུང་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་གསེར་སྟོང་གསར་བཞེངས་ཀྱི་ཕྱག་
ལས་གནང་། དགྲང་ལོ་ཞེ་བཞིའི་སྐབས་ལ་ཐོང་ས་མཆོག་གི་མཆན་ཞབས་མཛད།

དགྲང་ལོ་ར་གཅིག་གི་སྐབས་ལ་ཐོང་ས་མཆོག་གི་ཡོངས་འཛིན་གནང་། ༡༩༡༩ ལོར་སྐྱ་
གཤེགས། གསུང་རྩིས་ལ། ཐོ་ཉི་གཅིག་བཞུགས།

ཞུ་སྤྲིན་པ་འི་གསལ་བཤད།

མོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སྡོན་བྱོན་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་བཀའ་བློན་ལས། མོད་མི་
རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བརྩུང་དང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ནོར་དུ་གླུར་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་
སྒྲུགས་བཅ་ཁྲི་སྟག་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་ནའང་། དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་དང་འགྲོགས་པའི་
མིའི་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་རྩ་ཆེའི་གསུང་རབ་མང་པོ་ཞིག་རྩ་བརྒྱལ་དུ་བྱིན་ཟིན་པ་དང་། ལྷག་
འགྲོས་གང་མང་ཞིག་རྩ་བརྒྱལ་དུ་འགྲོ་ཉར་ཡོད་པར་བརྟེན་དུས་རབས་འདིའི་མོད་མི་ཞིག་ལ་
མཆོན་ན་རྩ་ཆེ་བའི་གསུང་རབ་དེ་དག་གཅེས་ཉར་བྱེད་རྒྱུར་བཙོན་དགོས་པ་ནི་དུས་ལ་བབ་པའི་
ལས་འགན་བརྒྱལ་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས། དེ་བས་འདི་ག་སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཙོང་
སྤྲིག་ཁང་ནས་ཀྱང་རྩ་ཆེའི་གསུང་རབ་དེ་དག་ཉར་ཆགས་དང་སྤྱད་སྟོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཙོང་སྤྲིག་གི་
ལས་ཀ་འདི་གཉེར་བཞིན་ཡོད།

དེར་རབས་ཀྱི་འབྲུལ་ལས་སྟབས་བདེ་དུ་བྱིན་པ་དང་བསྟན་ནས་གསར་དུ་ཙོང་སྤྲིག་གུས་
པའི་དེབ་དང་འབྲུལ་དེབ་གང་མང་ཞིག་ཁྱབ་བཅུལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་དགའ་འོས་པ་ལྟ་བུར་
སྤང་མོད། སྤྱིར་གསུང་རབ་དཔར་བསྐྱུན་དང་ཞུ་སྤྲིན་གྱི་དཔྱད་སྐབས་ཡིག་འབྲུག་གཅིག་བཙོས་ནོར་
ཤོར་ནའང་ཆབས་ཆེ་བའི་སྟོན་ཆ་འབྱུང་སྲིད་པས་བསྐྱེད་སྤྱད་དང་བཅོ་བཙོས་མེད་པར་སོར་
འཛོག་གིས་བདག་ཉར་བྱ་རྒྱ་ཅི་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཞིང་། གལ་ཏེ་ནོར་བར་ངེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་
གཅིག་བཙོས་དགོས་བྱུང་ནའང་ཁ་གསལ་གྱི་མཆན་ཡིག་འགོད་རྒྱུ་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན།

འདི་ག་ཙོང་སྤྲིག་ཁང་ལ་མཆོན་ན། པར་གཞི་ཆད་ལྷན་ཞིག་མ་བྱིར་བཟུང་ནས་དེའི་ཡིག་
འགྲོས་སོར་བཞག་གིས་ཙོང་སྤྲིག་གྱི་རྒྱ་རྩ་དོན་དུ་འཛིན་བཞིན་ཡོད་ལ། དེའི་པར་གཞི་མི་འད་
བ་གཞན་ཡང་ལག་སོན་བྱུང་ན་པར་གཞི་གཞན་དག་ལའང་གང་ཅུས་ཤིག་སྤྱར་བཞིན་ཡོད།

མ་ཕྱིར་ཡིག་འོར་མངོན་གསལ་ཅན་བྱང་ན་བཙུག་ཏེ་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་ལ། མ་ཕྱི་དང་བར་གཤི་སོ་སོར་ལྷག་ཆད་བྱང་བ་དང་། ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་བྱང་བ་སོགས་ལ་མཐའ་མཆན་བཀོད་དེ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།

ལས་གཤི་འདིའི་ཐོག་མའི་དུས་སུ་ལས་བྲེལ་ཏུ་ཅང་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཞིབ་སྒྲུབ་བྱེད་སྐབས་མཆན་འདེབས་པ་ཙམ་ལས་མ་ཕྱི་དང་དཔེ་གཤི་གཞན་གྱི་ཤོག་གྲངས་དང་མདུན་རྒྱབ་ཡིག་སྐྱེང་སོགས་གསལ་ཁ་འདོན་མ་ཐུབ་པ་རེ་བྱང་བྱང་ཡོད་ནའང་ཕྱིས་སུ་དཔེ་བསྐྱར་ཁུས་པ་རྣམས་ལ་གསལ་ཁ་བཏོན་ཡོད།

ཚཱ་སྤྲིག་ཁང་འདི་ནས་ཚཱ་སྤྲིག་བྱས་པའི་དེབ་ཐོག་སྐབས་དེས་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་ངོ་སྟོན་ཅུང་ཙམ་ཞུ་ན། གཞུང་གི་དཔྱད་སྲིད་ཏུ་ཉག་ས་[]འདིའི་ནང་དུ་བཅུག་པ་ནི་མ་ཕྱིའི་ནང་གི་འོག་མཆན་དང་དཔྱད་མཆན་ཡིན། ཡང་གཞུང་དཔྱད་སྲིད་ཏུ་ཉག་ས་ “ འདི་བཀོད་ཡོད་ན་དེ་ནི་དོ་སྣང་བྱ་དགོས་པའི་ཡི་གེ་འཕྲིན་ཆོག་ཅིག་གི་མདུན་དུ་བཀོད་ཡོད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་མཆན་གྲངས་ཀྱི་མང་ཡིག་བཀོད་ཡོད་པས་མཆན་གྲངས་དེ་དང་མཐུན་པའི་མཐའི་མཆན་ཡིག་ཏུ་གསལ་བཤད་ཅིག་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། ཡང་བརྗེས་སྟོན་གྱི་བཞེད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་དང་ཐད་སྟོར་སྙད་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡང་ཡང་བྱང་ན་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་ཐེངས་གཅིག་བྱས་པས་ཆོག་པར་བྱས་ཏེ་རྗེས་མ་རྣམས་ལ་མདུན་དུ་ཉག་ས་ “ འདི་བཀོད་པ་ཙམ་ལས་རེ་རེ་བཞིན་མཆན་བྲིས་མེད།

མཐའ་མཆན་ཐོག་སྐབས་དེབ་དེ་དཔེ་བསྐྱར་བྱས་ཡོད་ཆེ་དེའི་མ་ཕྱིར་བཟུང་བའི་བར་གཤི་ལ་**མ་ཕྱི**ཞེས་དང་། བར་གཤི་གཞན་དག་ལ་སྟེ་དགེ་བར་མ་དང་། བཟ་ཤིས་སྒྲུབ་ཤོ། ཞོལ། སྒྱུ་འབྲུམ། རྒྱ་བྱང་བར་མ་རྣམས། **སྟེ། བཟ། ཞོལ། སྒྱུ། རྒྱ།** སོགས་ཀྱིས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད། མཐའ་མཆན་གྱི་ཁོད་དུ་ཉག་ས་ཙན་ ***བསྐྱབས** ལྟ་བུ་བྱང་ན་མ་ཕྱིའི་ཡིག་འོར་ཞིག་ཞུ་སྤྲིག་པས་བསྐྱབས་སུ་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་ལ། ཡང་ཉག་ས་ * འདིས་ཞུ་སྤྲིག་པའི་གསལ་བཤད་ཀྱི་ཆོག་མཆོན་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། ཡང་ཉག་ས་ཙན་ **-བསྐྱབས** ལྟ་བུ་བྱང་ཆེ་བསྐྱབས་ཆད་པ་

དང་། +བསྐྱབས ལྟ་བུ་བྱུང་ན་བསྐྱབས་ལྷག་མ་བྱུང་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས།

དཔེར་ན། མཐའ་མཆན་དུ། མ་ཕྱི། ༤༥ན་༤ན། བསྐྱབ *བསྐྱབས སྤྱི ༡༠༣ན་༤ན།
ཆ། ༡༡༠བ་༣ན། བསྐྱབས ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཆེ་དག་གི་དོན་ནི། མ་ཕྱིའི་ཤོག་གངས་
༤༥མདུན་ངོས། ཡིག་གེང་༤བ་ན། བསྐྱབ་ཅེས་གིས་ཡོད་པ་མཆོན་ཞིང་། *བསྐྱབས བེ་མ་ཕྱིའི་
ཡིག་ཁོར་བསྐྱབ་དེ་ཉིད་ཞུ་སྤྲིག་པས་བསྐྱབས་སུ་བཅོས་ཡོད་པ་མཆོན་བྱེད་དུ་གོ་དགོས། ཡང་
གཞུང་དེའི་ཐད་ཀྱི་སྤྱི་འབྲུམ་པར་མའི་ཐྱེབ་གངས་༡༠༣མདུན་ངོས། ཡིག་གེང་༤བ་ན། ཆ་བྱང་
པར་མའི་ཐྱེབ་གངས་༡༡༠རྒྱ་བ་ངོས། ཡིག་གེང་༣བ་ན། བསྐྱབས་ཞེས་བཀོད་འདུག་ཅེས་གོ་
དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ཞུ་སྤྲིག་པའི་ཤེས་ཆ་དང་དོ་སྣང་གིས་མ་འདད་བར་འབྲུལ་དེ་བ་རུ་ཁོར་འཁྲུལ་ཤོར་བ་
སོགས་གཟིགས་ཆེ་ཀུན་པན་གྱི་ལས་གཞི་འདིར་རྒྱ་བ་སྐྱོར་དང་ལམ་སྟོན་གྱི་ཆེད་དུ་མཐུན་ལྷན་
རྒྱལ་ས་ནས་འདི་གའི་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་དུ་ཁ་གསལ་གྱི་དོ་སྣོད་དང་ལམ་སྟོན་གནད་བའི་རེ་བསྐྱལ་ཞུ་
རྒྱ་དང་། འདི་ནས་ཀྱང་གང་མགྲོགས་ངང་བར་གཞིར་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ལེགས་སྤྲིག་ཞུས་ཏེ་སྤྲོས་
ཀ་ཇེ་ལེགས་སུ་གཏོང་ངེས་ཡིན།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་ནས།

ཕྱི་ལོ་༢༠༢༠ལྷ་འོ་ཆེས་༡༥ལ།

༡༡། །བྱང་ཆུབ་ལམ་དེ་མ་འབྲིང་པོ་འི་ས་བཅད་དང་ས་ བཅད་ཁ་སྐོང་བཅས་བརྒྱགས་སོ། །

༡༡། །རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གྲུས་པས་
 ཐུག་འཆལ་ལོ། །དེ་ལ་འདིར་འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོས་
 མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་འབྲིང་པོ་འཕྲུ་
 ཡོངས་གྲགས་ལམ་རིམ་ཆུང་བར་གྲགས་པའི་གཞུང་འདི་ཉིད་འཆད་པ་ལ་ས་བཅད་
 གསུམ་སྟེ།

བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག

བཤད་པ་ཉིད་ཉེ་བར་འགོད་པ། བཤད་པ་མཐར་ཐྱིན་པའི་རྩལ་ལོ། །དང་པོ་
 ལ་གསུམ། མཆོད་པར་བརྗོད་པ། མི་མཐེད་ཞིང་གི་མ། རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ། ཟབ་
 མོ་ལྷ་བ་དང་མ། མཆོན་དོན་དང་འབྲེལ་བར་བཤད་བྱའི་ཆོས་ངོས་བརྒྱུང་
 བའོ། །འདིར་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མ། གཉིས་པ་བཤད་པ་ཉིད་ཉེ་བར་དགོད་པ་ལ་
 གཉིས། འཆད་རྩལ་མཁས་པའི་བཞེད་པ་ལྷན། དེ་ལ་དཔལ་གྱི་ཀ་མ་ལ་གྲི་ལའི་མ།
 དེ་ལྷར་བཤད་པ་དངོས་སོ། །དེ་ལྷར་བཤད་པ་དངོས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་

ཁྱིད་ལ་བཞི།

ཆོས་ཁུངས་བཙུན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ་བསྟན་པ།

གདམས་ངག་ལ་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ། ཆེ་བ་
གཉིས་དང་ལྷན་པའི་ཆོས་ལ་ཉན་བཤད་ནི་ལྟར་བྱ་བ། གདམས་པ་དངོས་ཀྱིས་སྟོབ་
མ་ནི་ལྟར་བཀྱི་བའི་རིམ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅུ་བ་དང་དངོས་ཀྱི་མཛད་པ་པོ། གདམས་ངག་འདི་དེའི་
ཆེ་བའོ། །འདི་ལ་གསུམ། རིགས་ཕྱུན་སྟུམ་ཆོགས་པར་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་ཚུལ།
ལོ་རྒྱུ་བའི་བསྟོད་པ་ལས་མ། ཉེན་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པའི་ཚུལ། བརྟེན་ནས་བསྟན་
པ་ལ་བྱ་བ་མཛད་པའི་ཚུལ་ལོ། །གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།
མང་དུ་མཁྱེན་པ་ལུང་གི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པའི་ཚུལ། ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབས་པ་རྟོགས་
པའི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རིག་གནས་སྤྱི་ལ་སྤྱངས་
ཚུལ། ལོ་ཉིར་གཅིག་ཚུན་ལ་མ། སྤགས་ལ་སྤྱངས་ཚུལ། དེ་ནས་རི་ནག་པོའི་མ།
རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྟོད་ལ་སྤྱངས་ཚུལ་ལོ། །དེ་ནས་སྒྲ་མ་དང་མ།
གཉིས་པ་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབས་པ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།
རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དུ་འདུ་ཚུལ། སྤྱིར་རྒྱལ་བའི་ལུང་
གི་བསྟན་པ་མ། བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་ལྷན་ཚུལ་ལོ། །འདི་ལ་གསུམ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
བསྐྱབ་པ་དང་ལྷན་པ། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་དང་ལྷན་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
དང་ལྷན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོམས་སྤྱར་བ། དེ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
ནི་མ། ལྷན་ཚུལ་དངོས། ཚུལ་བཞིན་དུ་སྤྱང་བའོ། །སྟོམ་པ་གསུམ་གྱི་མ། གཉིས་པ་

ལྷན་ཚུལ་དངོས་ལ་གསུམ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲིམ་པ་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་ཚུལ།
དགེ་སློང་གི་སྒྲིམ་པ་མ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དང་ལྷན་པ། བྱམས་པ་དང་སྦྱང་
རྩེའི་མ། རྩོམ་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་ལྷན་པའོ། །རང་གི་ལུས་ལྷར་མ། གཉིས་པ་ཉིང་
འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་གཉིས། ལྷན་མོང་བ། ཞི་གནས་ཀྱི་མ། ལྷན་མོང་མ་
ཡིན་པའོ། །བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་མ། གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་
གཉིས། ལྷན་མོང་བ། ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་མ། ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །རྩོགས་པའི་
རིམ་པ་མ། གསུམ་པ་ཡོན་ཏན་བརྟེན་ནས་བསྐྱན་པ་ལ་བྱ་བ་མཛད་པ་ལ་གཉིས། རྒྱ་
གར་དུ་མཛད་ཚུལ། རྩོམ་གདན་མ། བོད་དུ་མཛད་ཚུལ་ཡོ། །འདི་ལ་བཞི། ཆོས་ཀྱི་
ལོག་རྟོག་བསལ་ཞིང་གསར་དུ་སྒོལ་གཏོད་པ། ལྷ་སྒྲུ་མ་ཁྱད་བོན་མ། བསྐྱན་བཅོས་
ཆོས་པ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རྒྱ་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ། དེ་ལྷར་ཐུབ་པའི་དགོངས་
པ་མ། རྒྱ་དེ་གསུམ་དང་ལྷན་པས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་འབེབས་ཀྱས་པ་
བསྐྱན་པ། སློབ་མའི་བྱང་པར་འོ། །གསུམ་པ་རྒྱ་དེ་གསུམ་དང་ལྷན་པས་རྒྱལ་བའི་
དགོངས་པ་གཏན་ལ་འབེབས་ཀྱས་པ་བསྐྱན་པ་ལ་གསུམ། ཡི་དམ་གྱིས་རྩེས་སུ་
བཟུང་བ། བསྐྱོད་པ་ལས་མ། བརྒྱད་པ་བར་མ་ཆད་ཚུལ། སྒྲུ་མ་བརྒྱད་པ་ལ་མ། རིག་
པའི་གནས་ལྷ་ལ་མཁས་པའོ། །བཤད་ཐོན་ཏོ་མ། བཞི་བ་སློབ་མའི་བྱང་པར་ལ་
གཉིས། རྒྱ་གར་མངའ་རིས་བོད་གསུམ་གྱི་སློབ་མ། དེ་ལྷ་བུའི་སློབ་དཔོན་འདི་ལ་མ།
སློབ་མ་མཆོག་གོ། དེ་དག་གི་ནང་ནས་མ།

གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྐྱན་པ་ལ་གསུམ།

ཆོས་ངོས་བཟུང་། ཆོས་ནི་གདམས་ངག་འདིའི་མ། ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་

དང་ལག་ཏུ་སྒྲུབ་བདེ་བ་དང་ལུགས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་གསུམ་ལྟན་དུ་བཤད་པ།
རྫོ་བོས་མཛད་པའི་གཞུང་ལ། ཆེ་བ་བཞི་ལྟན་དུ་བཤད་པའོ། །འདི་ལ་བཞི། བསྟན་པ་
ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་བ། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་
འཆར་བའི་ཆེ་བ། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟེན་པའི་ཆེ་བ། ཉེས་སྦྱོང་ཆེན་
པོ་རང་འགགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། བསྟན་པ་ངོས་བཟུང་བ། རྒྱལ་
བའི་གསུངས་པ་ལ། བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་ཚུལ། འདིར་གང་
ཟག་གཅིག་ལ། དེ་ལྟར་མི་འདོད་ན་ལུང་རིགས་ཀྱིས་འགལ་བར་བསྟན་པ། དེ་ལ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ། བསྟན་པ་འགལ་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལས་
ལ་ལ། དོགས་དཔྱོད་དོ། །གལ་ཉེ་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ལ། གཉིས་པ་གསུང་རབ་
ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བའི་ཆེ་བ་ལ་གསུམ། གོ་ལུགས་དག་མ་དག་གི་
ཁྱད་པར། གང་ཡང་གཞུང་ཆེན་མོ་ལ། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་
འཆར་ཚུལ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་ལ། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་
འཆར་བའི་ཐབས་དབྱེད་བསྒྲིམ་དུ་བསྟན་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་གདམས་པ་འདིས་ལ།
གསུམ་པ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟེན་པའི་ཆེ་བ་ལ་གཉིས། ལས་དང་པོ་
པས་སྒྲ་མའི་མན་ངག་མེད་ན་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་མི་རྟེན་པ། གསུང་
རབ་དགོངས་འགྲེལ་ལ། སྒྲ་མའི་མན་ངག་གིས་རྟེན་པའོ། །སྒྲ་མའི་མན་ངག་ལ། བཞི་
པ་ཉེས་སྦྱོང་ཆེན་པོ་རང་འགགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆེ་བ་ལ་གསུམ། ཉེས་སྦྱོང་ཆེ་ཤོས་
སུ་ཆོས་སྤྱོད་བསྟན་པ། བསྒྲ་དཀར་པོ་དང་ལ། ཆེ་བ་དང་པོ་གཉིས་ལྟར་རྟོགས་ན་
ཉེས་སྦྱོང་རང་འགགས་སུ་འགྲོ་བ། དེ་ཡང་སྤར་བསྟན་པ་ལྟར་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ངེས་པ་

མདོ་པད་དཀར་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བའོ། །དེས་པ་འདི་ནི་མ།

གསུམ་པ་ཆེ་བ་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་ཆོས་ལ་ཉན་བཤད་རི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་གསུམ།

ཉན་པའི་ཚུལ། བཤད་པའི་ཚུལ། མཐུག་ཏུ་ཐུན་མོང་དུ་བྱ་བའི་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆོས་ཐོས་པའི་པན་ཡོན་བསམ་བ། ཐོས་པའི་ཆོས་ས་
ལས་མ། ཆོས་དང་ཆོས་སྒྲ་བ་ལ་རིམ་གྱོ་བསྐྱེད་བ། སའི་སྤྲང་པོའི་མདོ་ལས་མ། ཉན་
ཚུལ་དངོས་སོ། །འདི་ལ་གསུམ། ཉན་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་བ། རྒྱུད་སྤྲང་དུ་སྤྱར་ནས་
ཉན་དགོས་ཚུལ། གཞན་ཡང་ཆོས་འཆད་པའམ་མ། གྲུབ་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་
ལོ། །མདོར་ན་བདག་གིས་མ། དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤོང་གི་སྤྱོན་གསུམ་སྤང་བ། སྤོང་
ཁ་སྤྱབ་པ་དང་མ། འདུ་ཤེས་བྱུག་བསྟེན་པའོ། །འདི་ལ་བྱུག་རང་ལ་ནད་པ་ལྟ་བུའི་
འདུ་ཤེས་གཞག་བ། སྤྱོད་འཇུག་ལས་མ། ཆོས་སྒྲ་བ་ལ་སྟན་པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་
གཞག་བ། དཔེར་ན་རྒྱང་འཁྲིས་མ། རེས་སུ་བསྟན་པ་ལ་སྟན་གྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་བ།
ནད་པས་སྟན་པས་སྤྱར་བའི་སྟན་ལ་མ། བན་ཏན་ཉམས་སུ་སྤང་བ་ལ་ནད་འཆོ་བའི་
འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་བ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྤྱེས་བྱ་དམ་པའི་འདུ་ཤེས་གཞག་བ།
ཆོས་གསུང་བ་པོ་མ། ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་རིང་དུ་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་
པའོ། །ཆོས་འདི་ལྟ་བུ་མ། བཞི་པ་ནན་ཏན་ཉམས་སུ་སྤང་བ་ལ་ནད་འཆོ་བའི་འདུ་
ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་གསུམ། ཉམས་སུ་མི་ལེན་པར་ཆོག་ལྟར་ལེན་པ་སྤང་བ། ནད་
པས་སྟན་པས་སྤྱར་བའི་སྟན་མ་འཐུང་ན་མ། དེ་ལ་རང་ལ་ནད་པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་
གཞག་ཆེ་བ། དེ་ལྟར་ན་རང་ལ་ནད་པ་མ། བན་ཏན་ངོས་བཟུང་ནས་བྱེད་པར་གདམས་
པའོ། །དེས་ན་ནན་ཏན་ལ་ནི་མ། གཉིས་པ་བཤད་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི། ཆོས་བཤད་

པའི་པན་ཡོན་བསམ་པ། མཛོད་ལས་ཆོས་སྦྱིན་པ། སྦྱོན་པ་དང་ཆོས་ལ་རིམ་གྱི་
བསྐྱེད་པ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གསུང་བ་ན་པ། བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་ཇི་ལྟ་བུས་བཤད་
པ། ཡུལ་གང་ལ་བཤད་པ་དང་མི་བཤད་པའི་བྱང་པར་རྟོ། །འདུལ་བའི་མདོ་ལས་པ།
གསུམ་པ་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་ཇི་ལྟ་བུས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བསམ་པ་དང་། གློ་
གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པ་ལས་པ། སྦྱོར་བའོ། །ཞུས་བྱས་ཤིང་གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་
ཐུན་མོང་དུ་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ་བཞི། མཐུག་ཏུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དངོས། དེ་ལྟར་བཤད་པ་
དང་པ། དེའི་པན་ཡོན། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་པ། དམ་པ་སྦྱིའི་མཛོད་ཚུལ། ཉན་པའི་
ཚུལ་གནད་དུ་སོང་བས་པ། དེ་ལས་བསྐྱོག་ན་ཉེས་པ་ཆེ་བས་གཅེས་པར་གདམས་
པའོ། །དེ་ནི་གདམས་རག་ཆེན་པོར་པ།

བཞི་པ་གདམས་པ་དངོས་གྱིས་སྒྲོབ་མ་ཇི་ལྟར་བགྱི་བའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས།

ལམ་གྱི་རྩ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟན་པའི་ཚུལ། བསྟན་ནས་གློ་ཇི་ལྟར་སྦྱང་
བའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཅུང་ཟད་སྒྲོས་ཏེ་བཤད་
པ། སྦྱོང་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
སྒྲ་མ་ལ་རག་ལས་པས་བསྟན་དགོས་པ། སྒྲོབ་མའི་རྒྱད་ལ་པ། བསྟན་ཚུལ་དངོས་
སོ། །འདི་ལ་བྱུག །བསྟན་བྱ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཚན་ཉིད། སྟན་བྱེད་སྒྲོབ་
མའི་མཚན་ཉིད། དེས་དེ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ། བསྟན་པའི་པན་ཡོན། མ་བསྟན་
པའི་ཉེས་དམིགས། དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གླ་མདོས་གཟུང་
བ། སྦྱིང་གསུང་རབ་པ། དེའི་མཚན་ཉིད་དོ། །འདི་ལ་གསུམ། རབ། འབྲིང་། པོ་རྟོ་
བའི་ཞལ་ནས་པ། ཐ་མའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་ལ་དགོས་པའི་ཡོན་

ཏན། དེ་ནི་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱི། གཞན་དོན་ལ་དགོས་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །ལྷག་མ་
ནི་ཀྱི་གསུམ་པ་ཟ་མའི་མཆན་ཉིད་ལ་གཉིས། ཟ་མའི་མཆན་ཉིད་དངོས། དེ་ལྟ་བུའི་
མཆན་ཉིད་ཀྱི། མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་ཐབས་སོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་གྲོལ་སྦྲུབ་པའི་ཀྱི་
གཉིས་པ་སྟེན་བྱེད་སྟོབ་མའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་བཞི། མཆན་ཉིད་ལྟ་ལྟ་བུ་
ཆང་མ་ཆང་གི་སྟོན་ཡོན། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱི། མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པར་སོ་སོར་
བཤད་པ། དེ་ལ་གཟུ་བོར་གནས་པ་ནི་ཀྱི། མཆན་ཉིད་བཞི་ལྡན་གྱི་མཐུན་ཆེན་སྦྲུབ་
པ་དང་འགལ་ཆེན་དོར་བའི་བྱེད་པར། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ལ་ཀྱི། མཆན་ཉིད་དེ་དག་ལ་
འབད་དགོས་ཚུལ་ལོ། །ལྷ་མས་དགྲིང་རུང་བའི་ཀྱི།

གསུམ་པ་དེས་དེ་རིམ་རིམ་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་
པ་ཞིག་བསྟེན་དགོས་པར་བཤད་པ། དེ་ལྟར་སྟོན་དང་ལྡན་པ་དེས་ཀྱི། མཆན་ཉིད་
དང་ལྡན་པ་ལ་བསྟེན་ཚུལ་དངོས་སོ། །འདི་ལ་གཉིས། བསམ་པས་བསྟེན་པའི་ཚུལ།
སྟོར་བས་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དད་པ་སྦྱང་བ། བཀའ་རིན་
ཇེས་སུ་བཅུ་ཉེ་གྲུས་པར་བྱ་བའོ། །ཆོས་བཅུ་པ་ལས་ཀྱི། དང་པོ་ལ་ལྟ། དད་པ་ཡོན་
ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་བཤད་པ། དགོན་མཆོག་ཏ་ལ་ལའི་གཟུངས་ལས་ཀྱི། དད་
པ་དོས་འཛིན་པ། དེ་ལ་སྦྱར་དགོན་མཆོག་དང་ཀྱི། ལྷ་མ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་དགོས་པ། དེ་ཡང་ལྷ་མ་ལ་ཀྱི། སྟོན་རྟོག་གི་ཉེས་པ། དེ་ཡང་རྒྱུད་དེར་ཀྱི། སྟོན་
རྟོག་སྟོམ་ཚུལ་ལོ། །གལ་ཏེ་བག་མེད་པའམ་ཀྱི། གཉིས་པ་སྟོར་བས་བསྟེན་ཚུལ་ལ་
གསུམ། སྟོར་བས་བསྟེན་དགོས་པ། ལྷ་མ་ལྟ་བུ་བཅུ་པ་ལས་ཀྱི། མཉེས་པའི་སྟོགས་སུ་
མདོར་བསྡུས་བཤད་པ། མཉེས་པ་སྦྲུབ་པ་ནི་ཀྱི། དེ་གསུམ་རྒྱས་པར་བཤད་

བའོ། །འདི་ལ་གསུམ། ཟང་ཟེང་འབྲུལ་བ། ལུ་བརྩལ་ལས་མ། བསྟེན་བཀྲུལ། ལྷས་
བསྐྱེལ་ཉེ་མ། བཀའ་བཞིན་སྒྲུབ་བའོ། །རི་ལྷར་གདམས་བ་ལས་མ། བཞི་བ་བསྟེན་
བའི་བན་ཡོན་ལ་གཉིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་ཉེ་བ་སོགས་ཀྱི་བན་ཡོན།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མ། ལས་ངན་རྣམས་ཟད་པ་དང་སངས་རྒྱས་མང་པོར་ལུལ་
བ་བས་ཀྱང་ལྷག་བའོ། །གཞན་ཡང་བཤེས་གཉེན་མ། ལུ་བ་རྩལ་བཞིན་མ་བསྟེན་
བའི་ཉེས་དམིགས་ལ་གསུམ། ཆེ་འདི་ཕྱིར་ཕྱང་ཚུལ། བཤེས་གཉེན་དུ་བྱས་ནས་མ།
ཡོན་ཏན་མི་ཐོབ་ཅིང་སྤར་ཡོད་ཉམས་བ། གཞན་ཡང་ཡོན་ཏན་མ་སྐྱེས་བ་མ། མི་
དགེ་བའི་ཤེས་གཉེན་དང་ཕྱིག་གོགས་བསྟེན་བའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །མི་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེས་དང་མ། ལྷག་བ་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱེལ་བ་ལ་གསུམ། གཏན་ཀྱི་མདུན་
མའི་རྩ་བར་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་བ་གལ་ཆེ་བ། དེ་ལྷར་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་མ། ཚུལ་
བཞིན་བསྟེན་བ་དེ་མ་བྱུང་ན་ཉེས་བ་ཆེ་བས་བཤགས་སྒྲོམ་དགོས་བ། འོ་སྒྲོལ་ཉོན་
མོངས་རགས་ལ་མ། དེ་ལྷར་བྱས་ན་བསྟེན་ཚུལ་ཀྱི་ཉོགས་བ་མི་རིང་བར་སྐྱེ་ཚུལ་
ལོ། །དེ་ལྷར་བྱས་ན་མ།

གཉིས་བ་སྐྱོང་ཚུལ་མདོར་བསྐྱེལ་ཉེ་བསྟེན་བ་ལ་གཉིས། སྐྱོང་ཚུལ་དངོས།
སྐྱོང་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུང་དགོས་བའི་རྒྱ་མཆན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྷན་ཀྱི་
ངོ་བོ་ལ་རི་ལྷར་བྱ་བ། ལྷན་མཆན་ས་སུ་རི་ལྷར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐྱོར་བ།
དངོས་གཞི། མདུག་ཏུ་རི་ལྷར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་སྐྱོར་བའི་ཆོས་ལྷག་སྟེ། དང་པོ་
གནས་ཁང་གི་དོར་བྱས་ལ་སྐྱེ་གསུང་ལྷགས་ཀྱི་ཉེན་དགམ། གཉིས་བ་མཆོད་བ་
གཡོ་མེད་ཅིང་བཞོད་བ་མཛེས་བར་བཤགས། གསུམ་བ་སྟན་བདེ་བ་ལ་ལུས་བྱང་པོ་

བསྐྱེད་ཀྱིས་མོ་ཁྱུང་རམ་སྐྱེས་མོ་ཁྱུང་བྱེད་དུ་ཡང་རུང་བའི་སྟོང་ལམ་གྱིས་
འཁོད་ནས་སྐྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུ་དང་འབྲེས་ངེས་བྱ་བ། བཞི་བ་ཆོག་གས་
ཞིང་གསལ་གདབ་བ། ལྷ་བ་བསག་སྐྱུང་གི་གནད་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་བདུན་པས་
རྒྱུད་སྐྱུང་བ། རྒྱག་བ་མཐུལ་ཕུལ་ཏེ་དོན་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་གསོལ་བ་
འདེབས་པའོ། །དེ་ནས་དམིགས་པ་མ། ལྷ་བ་བསག་སྐྱུང་གི་གནད་བསྐྱེད་པའི་ཡན་
ལག་བདུན་པས་རྒྱུད་སྐྱུང་བ་ལ་གསུམ། བསག་སྐྱུང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན། ལམ་
རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་མ། བསག་སྐྱུང་སོ་སོར་བཤད་བ། སོ་སོའི་དབྱེ་བ་བསྐྱེད་ཆུ་ལ་ལོ། །དེ་
ལྟར་བྲག་མ། གཉིས་བ་བསག་སྐྱུང་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་
དངོས། དེ་དག་གི་ཆོག་དོན་ཡིད་ལ་བྱ་དགོས་ཆུ་ལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཆོག་དེ་དག་གི་
དོན་མ། དང་པོ་ལ་བདུན། བྲག་འཆོལ་བའི་ཡན་ལག་མཆོད་བ། སྤྲིག་བ་བཤགས་
པ། འདོད་ཆགས་ཞེས་སོགས་མ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་། བྲིགས་བཅུ་འི་རྒྱལ་བ་མ། ཆོས་
འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱུལ་བ། གང་ནམས་བྲིགས་བཅུ་འི་མ། གསོལ་བ་འདེབས་བ།
ལྷ་ངན་འདས་སྟོན་མ། བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་གོ། །བྲག་འཆོལ་བ་དང་མ། དང་པོ་ལ་
གཉིས། སྒྲོ་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་བྲག་འདི་སྟེང་སུ་དག་མ། སྒྲོ་གསུམ་སོ་སོའི་བྲག་
གོ། །འདི་ལ་གསུམ། ལུས་ཀྱི་བྲག་འབམང་པོ་སྟོང་པའི་མ། ཡིད་ཀྱི་བྲག་འདུལ་
གཅིག་སྟེང་ན་མ། དག་གི་བྲག་གོ། །དེ་དག་བསྐྱེད་པའི་མ། གཉིས་བ་མཆོད་པ་ལ་
གཉིས། ལྷ་ན་ཡོད་པའི་མཆོད་བ། མེ་ཉོག་དམ་པ་མ། མཆོད་པ་ལྷ་ན་མེད་པའོ། །འདི་
ལ་གཉིས། དངོས། མཆོད་པ་གང་ནམས་མ། བྲག་མཆོད་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་ངོ། །ཆོག་རྒྱུང་
ཐ་མ་གཉིས་མ།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་གཉིས། སྤྱི་འཛུགས་ལྟར་སྐབས་འདིའི་སྤྱི་འཛུགས་
ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྒྲིལ་འཛིན་དང་དགོས་པ། འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་མ།
སྒྲིལ་མ་ལེགས་པའི་ཉེས་པ། དེ་ཡང་གང་ཟེན་ཟེན་མ། སྒྲིལ་ལེགས་པར་སྤྱི་འཛུགས་
ལོ། །དེས་ན་ཐོག་མར་མ། གཉིས་པ་སྐབས་འདིའི་སྤྱི་འཛུགས་ལ་གསུམ། གྲུ་ཡོན་དང་
ཉེས་པ་སྒྲིལ་ལྟར་། གྲུ་ཡོན་དང་མེད་མེད་མེད་མེད་གསལ་ཡང་མཆན་བཞི་དང་བསྟན་ནས་བཞུགས་དཔྱད་
པར་གྱུ་། བསྟན་པའི་པན་ཡོན་དང་མ་བསྟན་པའི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་བསམ། ཡོན་
ཏན་བསམ་པའི་སྒྲིལ་པ་དང་པོ་སྤྱི་འཛུགས་། དེ་ནས་སྒྲིལ་པའི་སྤྱི་འཛུགས་། བཀའ་བློན་རྗེས་
བཟུངས་ཀྱི་གུས་པ་སྤྱི་འཛུགས་། དེ་ནས་རང་ལ་མ། གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་རྗེས་སྤྱི་འཛུགས་
གཉིས། མཐུག་ཏུ་རྗེས་སྤྱི་འཛུགས་དངོས། བསམ་གསལ་པའི་དགོས་པ་རྣམས་མ། གྲིལ་པའི་དུས་
མོགས་མོ། ། གྲུ་ཡོན་དང་མེད་མེད་མེད་མེད་གསལ་ཡང་མཆན་བཞི་དང་ཐུངས་ནས་བཞུགས་། འདི་ལ་
གསུམ། སྒྲིལ་པའི་དུས་བསྟན་པ། དེ་ལྟར་དེས་མ། ཐོག་མར་སྒྲིལ་ལྟར་། དེ་ཡང་དང་
པོར་མ། ཐུང་བཟང་བཟན་པ་ན་སྤྱི་འཛུགས་དང་པོ་དུས་མེད་པའི་མན་པག་གོ། ཐུང་
བཟང་བཟན་དུ་སོང་བ་ན་མ། གཉིས་པ་ཐུན་མཆོམས་སུ་རྗེས་སྤྱི་འཛུགས་པ་ལ་གཉིས།
དམིགས་པ་སྤྱི་འཛུགས་འདོན། སྤྱི་འཛུགས་དང་མ། ཞི་ལྟག་གི་རྒྱུ། འདི་ལ་བཞི།
དབང་པོའི་སྒྲིལ་པ། དུས་དང་དབང་པོ་མ། བེས་བཞིན་དུ་སྤྱི་འཛུགས་། སྤྱི་འཛུགས་
ལས་མ། ཟས་ཀྱི་ཆོད་རིག་པ། ཟས་ཏུ་ཅང་མང་ཉུང་མ། མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་
བཅོམ་ཞིང་ཉལ་བའི་ཆེ་རྗེས་སྤྱི་འཛུགས་། འདི་ལ་གཉིས། ཉལ་བའི་ཆེ་རྗེས་སྤྱི་འཛུགས་།
སྒྲིལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མཆོམས་སུ་སྤྱི་འཛུགས་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་དངོས་གཞིའི་མ།
དང་པོ་ལ་ལྟ། ཉལ་བའི་དུས། བེས་སྤྱི་འཛུགས་ལས་མ། ཉལ་བའི་ཀུན་སྤྱི་འཛུགས་། ཐུན་

མཆམས་ཡིན་པས་མ། བྲན་བ། ཉིན་པར་གང་གོམས་པ་མ། ཤེས་བཞིན། བྲན་པ་
བསྟེན་པའི་ཆེ་མ། ལྡང་བའི་འདུ་ཤེས་སོ། །འདི་ཙམ་ཞིག་ན་མ། གཉིས་པ་སྦྱོང་ཚུལ་
གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ལ་བཞི། །དབྱུང་འཛོག་གི་སྒྲིམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར། །
།ས་བཅད་འདིའི་མིང་མ་དཔེར་མི་གསལ་ཡང་མཆན་བཞི་དང་བསྟེན་ནས་བཞོད་པས་དབྱུང་པར་བྱ། །སྒྲིམ་ལ་
དབྱུང་འཛོག་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་གང་ཟག་གཅིག་གིས་མི་བྱེད་པར་འདོད་པའི་ལོག་
རྟོག་དགག་པ། ཚུལ་དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པར་མ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མཆན་འཛིན་དུ་
འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མ། ཉིང་འཛིན་སྦྱེ་བའི་སྤྱོད་པར་དུ་
དབྱུང་སྒྲིམ་མང་ན་གོགས་སུ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །གདམས་ངག་
འདིར་མ། དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒྲིམ་ལ་དབྱུང་འཛོག་གཉིས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན།
མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས་མ། དབྱུང་འཛོག་གི་སྒྲིམ་ངོས་བཟུང་བའོ། །འོ་ན་ལམ་ཇི་འབྲ་བ་
ཞིག་མ།

གཉིས་པ་བསྟེན་ནས་སྒྲོ་ཇི་ལྟར་སྦྱང་བའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། དལ་བའི་རྟེན་
ལ་སྦྱང་བོ་སྒྲང་བའི་བྱིར་དུ་བསྐྱལ་བ། སྦྱིང་བོ་ཇི་ལྟར་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། དལ་འབྱོར་ངོས་གཟུང་བ། དེ་དོན་ཆེ་བ་བསམ་པ། རྟེན་དཀའ་བ་བསམ་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དལ་བ་དང་། འབྱོར་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དལ་བ་ངོས་
བཟུང་བ། སྦྱང་པ་ལས་མ། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་དོ། །འཁོར་ནམ་བཞི་མ། གཉིས་པ་
འབྱོར་པ་འདི་ལ་གཉིས། རང་འབྱོར་ལ། མི་ཉིད་དབུས་སྦྱེས་མ། གཞན་འབྱོར་
ལའོ། །སངས་རྒྱས་བྱོན་དང་མ། གཉིས་པ་དེ་དོན་ཆེ་བ་བསམ་པ་ལ་བཞི། རྟེན་ཁྱད་
པར་ཅན་དེ་དུད་འབྱོར་ལྟར་མི་རིགས་པ་བསམ་པ། གཏན་གྱི་བདེ་བའི་བྱིར་མ། དལ་

འབྱོར་གྱི་ལུས་མཆོག་ཡིན་ཚུལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་མ། དཔེགས་ཡུལ་དེ་དག་ཡིད་
ལ་བྱས་ནས་སྒྲིང་པོ་ལེན་འདོད་སྡོང་ཚུལ། དེས་ན་འདི་འབྲ་བའི་རྟེན་མ། མཐར་ཐུག་
གི་དོན་དུ་མ་ཐད་གནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཡང་བདེ་ཆོག་ཏུ་སྒྲུབ་བྱས་པས་སྒྲིང་ལོག་
མི་རིགས་པའོ། དེ་ལྟར་མཐར་ཐུག་ལ་མ། གསུམ་པ་ཡིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་བ་བསམ་པ་
ལ་བྱུག་རྟེན་དཀའ་བའི་དཔེ། ལུང་གཞི་ལས་མ། རྟེན་དཀའ་བའི་རྒྱ་མཆོན། དེ་ཙམ་
དུ་རྟེན་དཀའ་བ་མ། དལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱ་སྒྲུབ་མཁན་དཀོན་པ། དེ་ལྟར་ནའང་རན་
འགྲོའི་མ། དཔེགས་པ་དེ་དག་བསྐྱེད་སྤེལ་ལག་ཇེས། བོ་རྟོ་བའི་ཞལ་ནས་མ། ལྷ་
པར་བཞི་ལྟར་དུ་སྒྲོམ་ཚུལ། དེ་ལྟར་དལ་བའི་རྟེན་མ། སྡོང་ཚུལ་གྲུད་དུ་བྱས་
པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། སྒྲོ་སྒྲོ་ཆོགས་ནས་བསམ་ཚུལ། དེ་ལྟར་སྒྲོ་སྒྲོ་ཆོགས་མ། ལྷ་
པར་དུ་བསམ་ཚུལ་ལོ། །འདི་ལ་གཉིས། རྒྱའི་སྒྲོ་ནས་རྟེན་དཀའ་བ། སྤྱིར་བདེ་འགྲོ་
ཙམ་མ། འབྲས་བུའི་སྒྲོ་ནས་རྟེན་དཀའ་བའོ། །རིགས་མི་མཐུན་རན་འགྲོ་མ།

གཉིས་པ་སྒྲིང་པོ་རྩི་ལྟར་ལེན་ཚུལ་ལ་གཉིས། སྤྱིས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་
ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ། ལམ་སྤྱིའི་དོན་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལམ་སྤྱིའི་ནམ་
གཞག་ལ་དེས་པ་བསྐྱེད་པ། དེ་ལ་སྒྲིང་པོ་ལེན་ཚུལ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
སྤྱིས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་འདུ་བའི་ཚུལ། སྤྱིས་བྱ་གསུམ་
གྱི་སྒྲོ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འབྲིད་པའི་རྒྱ་མཆོན་བསྐྱར་པའོ། །དང་པོ་ལ་
བྱུག །གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་དོན་གཉིས་སྒྲུབ་པར་འདུ་ཚུལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
ཐོག་མར་མ། སྤྱིས་བྱ་རྒྱུད་དུས་མཛོན་མཐོ་སྒྲུབ་ཚུལ། དང་པོ་སྒྲུབ་པ་ལས་བཅུ་མས་
ཉེ་མ། སྤྱིས་བྱ་འབྲིང་གིས་དེས་ལེགས་ཐར་པ་སྒྲུབ་ཚུལ། དེས་ལེགས་ལ་གཉིས་མ།

སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱབ་ཚུལ། རྣམ་མཁྱེན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་
ནི་མ། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཁུངས་བཤད་པ། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་མ།
དོགས་གཙོད་དོ། སྐྱེས་བུ་རྩྱུང་བུ་ལ་མ།

གཉིས་པ་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་སྐོན་ས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཁྲིད་པའི་རྒྱ་མཚན་
བསྟན་པ་འདི་ལ་གཉིས། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྐོན་ས་འཁྲིད་པའི་དོན་གང་
ཡིན་པ། དེ་ལྟར་སྐྱེས་བུ་གསུམ་དུ་མ། རིམ་པ་དེ་ལྟར་འཁྲིད་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་
པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། རྒྱ་མཚན་དངོས་དང་། དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཅུ་བཞི།
ཐེག་ཆེན་གྱི་འཇུག་སྒོ། ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པའི་སྐོན་མ། འཕེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སྟོན་
དུ་དེའི་པན་ཡོན་བསམས་ནས་སྟོན་འཇུག་པ་ལ་སོགས་དགོས་པ་ཁུངས་དང་
བཅས་པ། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་འདོད་མ། འཕེམས་དེ་ལ་དོན་གཉིས་བསྐྱེད་
པའི་པན་ཡོན། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་པན་ཡོན་མ། ར་པན་ཡོན་དེའི་རྟེན་བྱེད་པ་ཡང་
རྩྱུང་འབྲིང་དགོས་ཚུལ། དེ་ལ་སྟོན་དུ་མཛོན་མཐོ་མ། འཕེམས་དངོས་སྟོང་དུས་ཀྱང་
རྩྱུང་འབྲིང་དགོས་ཚུལ། དེ་ལྟར་པན་ཡོན་གཉིས་ལ་མ། འཕེམས་དེའི་ཆོ་གའི་བསལ་
སྤྱང་ལ་ཡང་རྩྱུང་འབྲིང་དགོས་ཚུལ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མ། འ་རྩྱུང་འབྲིང་གི་
ཆོས་སྐོར་རྣམས་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་དུ་འགྲོ་ཚུལ་གཅེས་པར་གཤམས་པ། འདིར་
རྩྱུང་འབྲིང་གི་ཆོས་སྐོར་མ། ཉ་ཞེ་རིམ། ཉ་ས་བཅད་འདི་མ་དཔེར་མི་གསལ་ཞིང་མཆན་བཞིར་ཡང་
མི་གསལ་བས་དོན་ཐོག་ལ་བསམས་ནས་བཞོད་པས་འཐད་མིན་དབྱེད་པར་བྱ། ལམ་ཐམས་ཅད་
བསྐྱབ་པ་གསུམ་དུ་སྤྱད་པ། དེ་ལྟར་ན་ཞི་ལྷག་མ། ཁྱེད་བསྐྱེད་ལ་མཁས་པའི་ཆེད་
ལམ་ཐམས་ཅད་ཆོགས་གཉིས་སུ་སྤྱད་པ། གཞན་ཡང་ཞི་གནས་མན་ཆད་མ།

११ སྐྱགས་ལ་འཇུག་དགོས་པ། དེ་ལྟར་ལམ་སྟེན་མོང་བས་པ། १२ བར་ཕྱིན་རྒྱུ་བའི་
 ལམ་བཟོད་ཚུལ། གལ་ཏེ་དེ་ཅུང་ལས་པ། १३ སྐྱགས་ལ་འཇུག་རིམ། སྐྱགས་ལ་
 འཇུག་ན་ནི་པ། १ॣ མདོ་སྐྱགས་གཉིས་ཀར་འཇུག་པ་ལམ་སྟེན་སོགས་ཀྱི་དགོངས་
 བར་བཤད་བའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་ཀྱི་ནུས་གཞག་པ། བརྒྱུད་བ་(ཁོ་རིམ་)ལ་གཉིས།
 སེམས་གཉིས་སོགས་གོ་རིམ་དང་སྟོང་ཚུལ། དེ་ལྟར་སྐྱེད་སྐྱེད་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་པ། སྟོབ་བའི་གོ་རིམ་མོ། །དེ་ནས་ཅ་ལྷུང་གིས་མ་གོས་བ་པ། གཉིས་བ་
 དགོས་བ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རྒྱུངས་སོ། །སྟོ་རིམ་གྱིས་པ། དང་པོ་ལ་གཉིས། རི་
 བཤྱ་གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་རྒྱུང་འབྱེད་པ། ལན་ནོ། །སྐྱེས་བུ་གསུམ་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་པ།
 གཉིས་བ་སྐྱེད་པོ་ལེན་ཚུལ་དངོས་ལ་གསུམ།

སྒྲེས་བྲུ་ཚུང་བྲུ་དང་སྒྲུབ་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་ལ་སྒོ་སྤྱད་པ།
འབྲིང་དང་སྒྲུབ་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་ལ་སྒོ་སྤྱད་པ། སྒྲེས་བྲུ་ཆེན་པོའི་
ལམ་གྱི་རིམ་བ་ལ་སྒོ་སྤྱད་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱུ་རྩའི་བསམ་བ་སྤྱོད་བ་དངོས། བསམ་བ་དེ་སྤྱེས་
པའི་ཚད། སྤར་འཛིག་རྟེན་འདི་དོན་གཉིས་ཀྱི་དེ་ལ་ལོག་རྟོག་བསམ་བཤོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། འཛིག་རྟེན་སྤྱི་མ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་བསྐྱེད་པ། འཛིག་རྟེན་སྤྱི་མར་བདེ་
བའི་ཐབས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཛིག་རྟེན་འདིར་འིང་རྩ་མི་གནས་པ་
འཆི་བ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་བསམ་པ། འཛིག་རྟེན་སྤྱི་མར་རི་རྩུར་འགྱུར་བ་འགོ་བ་གཉིས་
ཀྱི་བདེ་སྤྱག་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། འཆི་བ་བྲན་པ་མ་བསྐྱོམས་པའི་ཉེས་
དམིགས། བསྐྱོམས་པའི་པན་ཡོན། འཆི་བ་བྲན་པའི་སྒོ་རི་རྩུ་རྩ་ཞིག་བསྐྱེད་པ།

གཉེན་ལ་སོགས་པ་མ། འཆི་བ་བྱན་པ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ། སྒྲོམ་མི་
འཆི་བའི་ཕྱོགས་འཛིན་པ་གཞོན་པའི་སྒྲོར་བསྟན་པ། ད་བཟོད་འཆི་བ་ཞིག་འོང་མ།
ཕྱི་མ་དོན་གཉེར་ཅམ་ཡང་འགོག་ཚུལ། དེའི་གཉེན་པོ་མ། དོན་དུ་གཉེར་ཡང་མཐུ་
ཚུང་བར་བྱེད་ཚུལ། བརྒྱ་ལ་ཐོས་བསམ་བསམ་སྒྲོམ་པ་མ། ཕྱི་མའི་དོན་ཡང་ཕྱི་
བཤོལ་བྱེད་ཚུལ། གལ་ཏེ་འཛིན་ཉེན་ཕྱི་མ་མ། ཉག་འཛིན་ལས་ཆགས་སྤང་སོགས་
དང་དེས་ཉེས་སྒྲིད་འབྲེན་ཚུལ་ལོ། །དེ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་མ། གཉིས་པ་བསྒྲོམས་པའི་
ཕན་ཡོན་ལ་གསུམ། དོན་ཤིན་དུ་ཆེ་བ། འཆི་བ་བྱན་པའི་སྒྲོ་མ། དུན་ཆོགས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྒྲོ་ཡིན་པ། མདོར་ན་སྤྱེས་བྱའི་དོན་མ། ལོག་ཉོག་སྤངས་ལ་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་
བསྒྲོམ་དགོས་ཚུལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུ་མ།

བཞི་པ་འཆི་བ་བྱན་པ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ལོ་འདི་ལ་གསུམ། དེས་བར་འཆི་བ་
བསམ་པ། རྣམ་འཆི་དེས་མེད་བསམ་པ། འཆི་བའི་ཆེ་ཆོས་མ་གཏོགས་པ་གང་
གིས་ཀྱང་མི་ཕན་པ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྷ་མཆན་དངོས་དང་། ཆོས་བྱ་
དགོས་པར་ཐག་བཅད་པའོ། །དེ་ལྟ་ན་ཆེ་འདིའི་མ། དང་པོ་ལ་གསུམ། འཆི་བདག་
དེས་བར་འོང་ལ་དེ་ཡང་རྒྱུན་གྱིས་བརྒྱུག་དུ་མེད་པ་བསམ་པ། ལུས་ཇི་འབྲེ་ཞིག་
ལ་མ། ཆེ་ལ་སྒྲོན་པ་མེད་ཅིང་འབྲིད་བྱེད་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་བསམ་པ། མངལ་
འབྲུག་ལས་གསུངས་མ། གསོན་པའི་ཆེ་ཡང་ཆོས་བྱ་བའི་འོང་མེད་བར་འཆི་བ་
བསམ་པའོ། །དེ་ཅམ་སྤྱབ་དུ་རྒྱག་ཀྱང་མ། གཉིས་པ་ནམ་འཆི་དེས་མེད་བསམ་པ་ལ་
གསུམ། ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་འཆི་བ་བྱན་པའི་སྒྲོ་བསྒྲིད་དགོས་པ། དེ་རིང་ཕན་བརྒྱ་
ཚུན་ལ་མ། ལྷ་མཆན་དངོས་བཤད་པ། ཆོས་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་བྱ་དགོས་པར་ཐག་

བཅད་པའོ། །དེ་ལྟར་བསམས་པའི་མཐར་ལ། གཉིས་པ་རྒྱ་མཚན་དངོས་བཤད་པ་
ལ་གསུམ། འཛིན་བྱ་གྲིང་བའི་ཆེ་ལ་ངེས་པ་མེད་བས་ནས་འཆི་ངེས་མེད་བསམ་པ།
སྒྲིར་སྒྲུ་མི་སྟན་ལ། འཆི་རྒྱུ་ལིན་ཏུ་མང་ཞིང་གསོན་རྒྱུ་ཉུང་བ་བསམ་པ། སྟོག་
འདི་ལ་ལ། ལུས་ལིན་ཏུ་ཉམས་རྒྱུང་བས་ནས་འཆི་ངེས་མེད་བསམ་པའོ། །ལུས་རྒྱུའི་
དབྱ་བ་ལྟར་ལ། གསུམ་པ་འཆི་བའི་ཆེ་ཆོས་མ་གཏོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་པན་པ་
བསམ་པ་ལ། དངོས་དང་། ཆོས་ཁོ་ན་བྱ་བར་ཐག་བཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་
གསུམ། གཉིས། དེ་ལྟར་འདི་གཉིས་པ་རོལ་ལ། ཡོངས་སྟོང་། ཡིད་དུ་ཡོང་བའི་ནོར་གྱི་
ཡུང་པོ་ལ། ལུས་སོ། །རྟན་ཅིག་སྒྲེས་པའི་ཤ་རུས་ལ། གཉིས་པ་ཆོས་ཁོ་ན་བྱ་བར་
ཐག་བཅད་པ་ལ་གསུམ། དངོས། དེས་ན་ཆེ་འདིའི་ཕུན་ཆོགས་ལ། ལམ་གྱི་གཞི་
ཡིན་པས་འབད་དགོས་པ། དེས་ན་སྒྲེ་དཀའ་སེ་བྱུང་ཡང་ལ། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་
ཉམས་ལེན་དུ་འབྲེང་ཚུལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་བཤེས་གཉིས་བསྟན་པ་དང་ལ།

གཉིས་པ་འདི་གཉིས་ཕྱི་མར་ངེ་ལྟར་འབྱུང་བ་འགྲོ་བ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་སྤྱག་
བསམ་པ་ལ་གཉིས། འདི་གཉིས་ཕྱི་མར་ངེ་ལྟར་འབྱུང་ཚུལ་བསམ་པ། དེ་ལྟར་སྒྱུར་
དུ་འཆི་བར་ངེས་པས་ལ། འགྲོ་བ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་སྤྱག་གཉིས་ལས་སྤྱག་བསྐྱེད་
བསམ་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ་དགོས་པ། དེ་ལྟར་ན་བདག་ལ།
སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ་གནད་ཆེ་བའི་ཚུལ། དེ་ལ་འཁོར་བ་སྤྱི་ལ། སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་
ཚུལ་ལོ། །འདི་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། སྟོང་བ་མ་ཐོན་བར་དུ་བསྐྱོམ་དགོས་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དཔྱུལ་བ། དུད་འགྲོ། དུད་འགྲོ་ནམས་མཐུ་ཆེ་བས་རྒྱུང་
བ་ལ། ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེར་

སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མང་དུ་བསགས་ཟིན་ལ་བསམས་ཏེ་འཛིགས་དགོས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་
དག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི་ཕ། དང་པོ་ལ་བཞི། སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ཆེན་པོ། ཉེ་འཁོར་
བའི་དཔུལ་བ། དཔུལ་བ་བརྒྱད་པོ་དེ་རེ་ལ་ཡང་ཕ། གང་བའི་དཔུལ་བ། སེམས་
ཅན་དཔུལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཕ། ཉི་ཆེ་བའི་དཔུལ་བའོ། །ཆ་དཔུལ་དང་གང་
དཔུལ་ཕ། དང་པོ་ལ་བརྒྱད། ཡང་སོས། སེམས་ཅན་དེ་དག་པན་ཚུན་ཕ། ཐེག་ནག།
སེམས་ཅན་དེར་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཕ། བསྐྱས་འཛོམས། སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་གཅིག་
ཏུ་ཕ། ཏུ་འབོད། སེམས་ཅན་དེ་དག་གནས་འཆོལ་ཞིང་ཕ། ཏུ་འབོད་ཆེན་པོ། སྤ་མ་
དང་འབྲ་བ་ལ་ཁྱད་པར་ནི་ཕ། ཆ་བ། སེམས་ཅན་དེ་དག་དཔུལ་སྤང་རྣམས་ཀྱིས་ཕ།
རབ་ཏུ་ཆ་བ། ལྷགས་ཀྱི་གསལ་ཤིང་ཅེ་གསུམ་པ་ཕ། བནར་མེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་
བསམ་པའོ། །ཤར་ཕྱོགས་ནས་ཕ། གསུམ་པ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བསམ་པ་ལ་
གསུམ། ཟས་སྒོམ་ལ་སྤྱི་ན་སྤྱི་བ་པ་ཡོད་པ། དེ་དག་ཚུ་མིག་དང་ཕ། ཟས་སྒོམ་ལ་ནང་
གི་སྤྱི་བ་པ་ཡོད་པ། ཁ་ཁབ་མིག་ཅམ་ཕ། ཟས་སྒོམ་ཉིད་ལ་སྤྱི་བ་པ་ཡོད་པའོ། །མེ་
ལྷེའི་ལྷེང་བ་ཅན་ཕ།

གཉིས་པ་འཛིག་ཏེན་སྤྱི་མར་བདེ་བའི་ཐབས་བསྟེན་པ་ལ་གཉིས། བསྟེན་པ་
ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་དམ་པ་སྐྱབས་འགོ་སྤྱང་བ། བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་ལས་
འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། གང་ལ་བརྟེན་ནས་
སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་རྒྱ། སྤྱིར་རྒྱ་མང་ཡང་ཕ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་
ཡུལ། ཅེ་ཅམ་ཀྱིས་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཚུལ། སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་
བའི་རིམ་པའོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་ཡུལ་ལ་གཉིས།

ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ། བསྟོད་པ་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱི། དེ་སྐབས་སུ་འོས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནོ། །འདི་ལ་གཉིས། རྒྱ་མཚན་དངོས། རང་ཉིད་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་
གྲོལ་ཀྱི། རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཆེས་ལ་ནན་ཏན་དུ་གདམས་པའོ། །དེས་ན་བསྐྱ་བ་ནས་
གསུངས་པ་ཀྱི། གསུམ་པ་ཅི་ཅམ་གྱིས་སྐབས་སུ་སོང་བའི་རྒྱལ་ལ་བཞི། ཡོན་ཏན་
ཤེས་པ། བྱང་པར་ཤེས་པ། བསྐྱ་བ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཀྱི། ཁས་སྦྱངས་པ། སངས་
རྒྱུ་ལ་སྐབས་སྟོན་པ་ཀྱི། གཞན་དུ་མི་སྤྲོ་བས་སྐབས་སུ་སོང་བའོ། །ནང་པ་དང་ཕྱི་
པའི་སྟོན་པ་ཀྱི། དང་པོ་ལ་གསུམ། སངས་རྒྱུ་གི་ཡོན་ཏན། ཆོས་གི་ཡོན་ཏན།
སངས་རྒྱུ་ལ་གྲུས་པ་ཀྱི། དགེ་འདུན་གི་ཡོན་ཏན་ནོ། །གཙོ་བོ་འབགས་པའི་གང་
ཐག་ཀྱི། དང་པོ་ལ་གཉིས། ཡོན་ཏན་དངོས། འཕྲོས་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ལྷའི་
ཡོན་ཏན། སངས་རྒྱུ་གི་ཡོན་ཏན་མཚན་དང་ཀྱི། གསུང་གི་ཡོན་ཏན། འཛིག་ཏེན་
གི་ཁམས་གི་སེམས་ཅན་ཀྱི། ཐུགས་གི་ཡོན་ཏན། འཕྲིན་ལས་གི་ཡོན་ཏན་ནོ། །སྐྱ་
གསུང་ཐུགས་གི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི། གསུམ་པ་ཐུགས་གི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས། མཁུན་
པའི་ཡོན་ཏན། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཀྱི། བཅེ་བའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །སེམས་ཅན་ཉོན་
མོངས་པས་རང་དབང་མེད་ཀྱི། གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་ལ་གསུམ། ལྷའི་འཕྲོ་ཆས་
དག་གི་རྒྱ་ཡིད་ཆེས་ལ་ངས་པ་རྟེན་པ། བོ་ཉོ་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱི། ཡིད་ཆེས་མ་རྟེན་པ།
འོ་སྟོལ་སངས་རྒྱུ་གི་མཁུན་པ་ལ་ཀྱི། དེས་ཤེས་འཛོངས་པ་ལ་ནན་ཏན་དུ་
གདམས་པའོ། །དེ་ནས་སངས་རྒྱུ་གི་ཡོན་ཏན་ཀྱི།

བཞི་པ་སྐབས་སུ་སོང་ནས་བསྐྱ་བ་པར་བྱ་བའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་
དང་། མ་དག་པ་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སོ་སའི་བསྐྱ་བ་བྱ། ཐུན་མོང་གི་

བསྐྱབ་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དང་། བསྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། ལྷ་གཞན་ལ་སྐྱབས་སུ་མི་འགྲོ་བ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལྷ་དག་པོ་དང་། སེམས་
ཅན་ལ་གཞོད་འཆེ་སྟོང་བ། མི་དང་དྲུང་འགྲོ་སོགས་ལ་། ལྷ་སྟེགས་ཅན་དང་མི་
འགྲོགས་པའོ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་། གཉིས་པ་བསྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
གསུམ། སངས་རྒྱས། ཆོས། དག་འདུན་གྱི་རྟེན་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། སངས་རྒྱས་གྱི་རྟེན་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་དངོས། སངས་རྒྱས་གྱི་སྐྱབ་བྱུགས་།
མ་གུས་པའི་རྣམ་སྤྲོད་སྟེང་གི་དཔེའོ། །འུང་རྣམ་འབྲེད་ལས་། གཉིས་པ་ཆོས་
གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཉིས། དངོས། ཆོས་ཆོག་བཞི་པ་ཞིག་ཡན་ཆད་། གོང་མ་རྣམས་
གྱི་མཇེད་ཚུལ་ལོ། །དག་བཤེས་སྤྲོད་སྟེང་གི་དཔེའོ། །གསུམ་པ་དག་འདུན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
གཉིས། དངོས། དག་འདུན་ནམ་རབ་བྱུང་། གོང་མའི་མཇེད་ཚུལ་མན་ཡོན་བཅས་
པའོ། །དག་བཤེས་སྟོན་པ་དང་།

གཉིས་པ་སྤྲོད་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དྲུག་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་
དང་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་བྲན་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ། སྤར་བཤད་པ་
ལྷར་བྱི་ནང་དང་། བཀའ་བྲིན་ཆེན་པོ་རྗེས་སུ་བྲན་པས་དུས་ཉག་ཏུ་མཆོད་པ་ལ་
བཙོན་ཞིང་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བའི་བྱུང་ཁྱད་དབུལ་བ། ལྷར་རྗེ་ཆེན་པོ་རྗེས་སུ་བྲན་
པས་འགྲོ་བ་གཞན་ཡང་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་འགོད་བ། སེམས་ཅན་གཞན་ཡང་། བྱ་
བ་གང་བྱེད་པ་དང་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་པ་ན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་ནས་
གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐབས་གཞན་སྟོང་བ། བྱ་བ་ཅི་འདྲ་ཞིག་
བྱེད་པ་དང་། བན་ཡོན་ཤེས་ནས་ཉིན་ལན་གསུམ་མཆོད་ལན་གསུམ་དུ་སྐྱབས་

སྤྱི་ལོ་བཅུ་དགེ་མཛོད་གསུམ་སྟོན་གསུམ་བཞད་གད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡང་མི་གཏོང་ཞིང་
སྤྱིར་བཏོན། །ལུས་སྟོན་ལོངས་སྟོན་ནི་མ། གཉིས་པ་བཀའ་བྱིན་ཆེན་པོ་རྗེས་སྤྱི་ལོ་
བས་དུས་ཏྲག་ཏུ་མཛོད་པ་ལ་བཙོན་ཞིང་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བའི་ཕུད་ཀྱང་དབྱལ་
བ་ལ་བཟུ། །རྒྱན་པའི་མཛོད་པ། རང་ལ་བདེ་ལེགས་གང་རུང་མ། མཛོད་པ་རྒྱང་
དུས་ཆོག་པ་རྗེས་པའི་བྱང་པར། བཟའ་བ་ཏུ་རྒྱན་དུ་བྱ་དགོས་མ། རམ་དག་པའི་
མཛོད་པ། དེ་ཡང་ཤར་བའི་ཞལ་ནས་མ། མཛོད་པར་གྱས་ཚུལ། དཔེར་ན་ཞིང་ས་
གཤིན་པོ་ཞིག་མ། མཛོད་པར་བཙོན་དགོས་པ། ཞིང་གི་མཛོད་པ་མ། རྗེ་ལྷར་
མཛོད་པས་མཛོད་པ་ཐོང་ལམ་སོགས་ཐོབ་པ། རྗེ་ལྷར་བྱས་ན་མ། རམ་མཛོད་པ་ཆེ་
རྒྱང་སོགས་སེམས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡིན་ཚུལ། མཛོད་པ་ཡང་དངོས་པོ་ལ་མ། མཛོད་
པའི་དངོས་པོ་གཡོ་མེད་པར་གོང་མའི་རྗེས་སྤྱི་ལོ་བསྐྱབ་ཚུལ། སྤྱི་ལོ་བའི་ཞལ་
ནས་མ། ཡོ་བྱང་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའི་མཛོད་ཚུལ་གྱིས་མ་དག་པའི་
ལབ་ཚུལ་དགག་པ། ཡོ་བྱང་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་མ། །རྒྱ་ཆེ་བའི་
དངོས་པོ་གཞན་གྱིས་མཛོད་ཚུལ་ལོ། །དགོན་མཛོད་སྤྱི་ལོ་ལས་མ། ལྷ་བ་མན་ཡོན་
ལ་བརྒྱན། །ནང་བ་སངས་རྒྱས་པར་ཚུད་པ། སྤྱིར་བྱིན་ལ་འཛིན་ཚུལ་མ། རྗེས་
བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེན་དུ་འགྱུར་བ། མཛོད་འབྲེལ་ལས་མ། རྗེས་བསམ་གསུམ་པའི་ལས་
སྤྱི་ལོ་ནམས་བསྐྱབས་ཤིང་ཐད་པར་འགྱུར་བ། བསྐྱབ་བཏུས་སྤྱི་ལོ་ བསྐྱོད་ནམས་
རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་པ། པར་བྱིན་བསྐྱབས་པ་ལས་མ། འཇམ་འགྲོལ་མི་ལྷུང་བ། ལྷ་མས་
ཤེས་པར་བྱཏོ། མི་དང་མི་མ་ཡིན་གྱི་བར་ཆད་གྱིས་མི་ཚུགས་པ། གོ་སྤོལ། །ཅི་
བསམས་པ་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བ། ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་མ། ལྷུང་དུ་འཛང་རྒྱ་

བའོ། །སེང་གེས་ཞུས་པ་ལས་ཕ། གཉིས་པ་མ་དག་པ་བསལ་བ་ལ་བཞི། བསྐབ་བྱ་
མིན་པ་དགག་པ། རྩོགས་གར་འགྲོ་ཡང་ཕ། བསྐབ་བྱ་སོ་སོའི་ཁྱད་སྤྱོད་ དེ་ལྟར་ཐུན་
མོང་གི་བསྐབ་བྱ་བྱག་ཕ། ཉམས་གཏོང་གི་ཁྱད་པར། བསྐབ་བྱ་དེ་དག་དང་འགལ་བ་
ལ་ཕ། བསྐན་པའི་འཇུག་སྒོ་སོགས་པན་ཡོན་ཆེ་ཚུལ་གྱིས་བསྐབ་བྱ་ལས་མི་འདུང་
བར་གདམས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྐབས་སུ་འགྲོ་བཞི་ཕ།

གཉིས་པ་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་
བ་བསྐྱེད་པ་ལ་གསུམ། ལས་འབྲས་སྦྱིར་བསམ་པ། རྩེ་བྲག་ཏུ་བསམ་པ། བསམས་
ནས་འཇུག་ལྡོག་བྱ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྦྱིར་བསམ་ཚུལ་དངོས། སོ་སོར་
ཐེ་མྱེ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ལས་ངེས་པའི་ཚུལ། ལས་འཕེལ་ཆེ་བ། ལས་
དགེ་བ་རྒྱུ་དུ་ལས་ཕ། ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་པ། བདེ་སྤྱག་སྦྱོང་བའི་
རྒྱུ་ཕ། ལས་བྱས་པ་རྒྱུ་མི་ཟ་བའོ། །ལས་དགེ་མི་དགེ་བྱས་པ་ནམས་ཕ། དང་པོ་
ལ་གཉིས། ལས་ངེས་པའི་ཚུལ་དངོས། སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་དང་འཕགས་པ་ཕ། དཀར་ཆོས་
ཀུན་གྱི་གཞིར་བཤད་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེ་སྤྱག་ནམས་ཞི་ཕ།

གཉིས་པ་སོ་སོར་ཐེ་མྱེ་བསམ་པ་ལ་གཉིས། ལས་ལམ་བརྟུ་གཙོ་བོར་
བསྐྱན་པ། ལས་དང་འབྲས་བྱ་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བདེ་བསྐྱན་
བཙུགས་ཀྱིས་བརྟུར་བཤད་པ། དེ་ལྟར་བདེ་སྤྱག་གི་རྒྱ་འབྲས་ཕ། བརྟུའི་སྒྲུང་དོར་
གཅེས་པར་བཤད་པ། དེའི་ཕྱིར་ས་བརྟུ་པའི་མདོ་ནས་ཕ། ཚུལ་འཆོས་པ་སྤངས་
པའོ། །དེ་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་སྒྲ་རེ་ལ་ཡང་ཕ། གཉིས་པ་ལས་དང་འབྲས་བྱ་གཏན་ལ་
དབབ་པ་འདི་ལ་གསུམ། རྩོག་པོའི་ལས་འབྲས། དཀར་པོའི་ལས་འབྲས། ལས་ཀྱི་

ནམ་དབྱེ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཉག་པོའི་ལས་ལམ་དངོས། ཟླ་ཡང་
གི་བྱང་པར། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལས་ལམ་དངོས་
དང་། ལས་དང་ལམ་གྱི་བྱང་པར་རོ། །དེ་དག་ལས་ཡིད་ལ་སེམས་པ་ནི་མ། དང་པོ་
ལ་བརྩ་ལས། དང་པོ་སློག་གཅོད་ལ་བཞི། གཞི། དེ་ལས་སློག་གཅོད་ཀྱི་གཞི་ནི་མ།
བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གོ། སྦྱོར་བ་དེའི་རྒྱུ་གྱིས་མ། གཉིས་པ་བསམ་པ་
ལ་གསུམ། འདུ་ཤེས། འདུ་ཤེས་ནི་བཞི་སྟེ་མ། ཉོན་མོངས། དུས་གསུམ་གང་རུང་
རོ། །ཀྱུ་སྒོང་རོ། །གསོད་པར་འདོད་པའོ། །གསུམ་པ་སྦྱོར་བ་ལ་གཉིས། སྦྱོར་བ་
ཅོམ་པ་པོ། སྦྱོར་བ་རང་གིས་སོ། །སྦྱོར་བའི་ངོ་བོའོ། །མཆོན་ནམ་དུག་གས་མ།
གཉིས་པ་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་གཞི་སོགས་ལ་བཞི། གཞི། གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་
བའི་ཇུས་མ། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གོ། ཐོབ་སློ་སྦྱེས་པའོ་མ། གཉིས་པ་
བསམ་པ་ལ་གསུམ། འདུ་ཤེས་དང་། ཉོན་མོངས། སྒར་བཞིན་ནོ། །ཀྱུ་སྒོང་རོ། །མ་
གནང་ཡང་མ། གསུམ་པ་སྦྱོར་བ་ལ་གཉིས། སྦྱོར་བ་པོ། སྒར་དང་འབྲེལ། སྦྱོར་བའི་
ངོ་བོའོ། །མཐུས་འཕྲོག་པ་དང་མ། གསུམ་པ་ལོག་གཡེམ་གྱི་གཞི་སོགས་ལ་བཞི།
གཞི། བསམ་པ། སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། བཟོད་བྱ་མིན་པ། མ་ལ་
སོགས་པ་དང་མ། ཡན་ལག་མིན་པ། མངལ་སྒོ་མ་གཏོགས་མ། གནས་མིན་པ། ལྷ་མ་
ལྟ་བུ་མ། དུས་མིན་པའོ། །སྤྱུམ་མ་དང་མ། གཉིས་པ་བསམ་པ་ལ་གསུམ། འདུ་ཤེས།
ཉོན་མོངས། དུག་གསུམ་མ། ཀྱུ་སྒོང་རོ། །མི་ཆངས་པར་སྦྱོད་མ། དང་པོ་ལ་མཁས་
པའི་བཞེད་ཚུལ་གསུམ། ལས་ལམ་དངོས་ལོག་གཡེམ། བསྐྱ་བ་ལས་དེ་ལ་མ། མི་
ཆངས་སྦྱོད་ལ་འདུལ་བ་ལྟར། འདུལ་བ་ལས་མ། ལོག་གཡེམ་འདུ་ཤེས་འབྲུལ་

३३

ནོ། གུན་སྒྲོང་རོ། འག་རྩུབ་པོས་མ། བདུན་པ་འག་བགུལ་པའི་གཞི་སོགས་པ་
བཞི། གཞི་དང་། རོན་མེད་པ་དང་མ། བསམ་བཤ། སྒྲོང་བཤ། འག་བགུལ་སྒྲུབ་པ་མ།
མཐར་ཐུག་གོ། འག་བགུལ་སྒྲུབ་ཐེན་པའོ། གཞིས་པ་བསམ་པ་ལ་གསུམ། འདྲ་
ཤེས། དེ་དང་དེར་མ། ཉོན་མོངས། གསུམ་སོགས་རྩུང་རོ། གུན་སྒྲོང་རོ། ཁ་
འགྲེལ་པའི་བྱང་རྒྱལ་མ།

བརྒྱད་པ་བཅུ་མེས་ཀྱི་གཞི་སོགས་ལ་བཞི། གཞི། གཞན་གྱི་ཁོར་མ།
བསམ་བ། རྩོར་བ། བསམ་པའི་དོན་མ། མཐར་ཐུག་གོ། ཁོར་ལ་སོགས་པ་དང་མ།
གཉིས་པ་བསམ་པ་ལ་གསུམ། འདྲ་ཤིས། གཞི་དེ་དང་དེར་མ། ཉོན་མོངས། གསུམ་
པོ་གང་རུང་ངོ། །ཀུན་སྣོང་ངོ། །བདག་གིར་བྱ་བར་འདོད་པའོ། །དགྲ་པ་གཞོད་
སེམས་ཀྱི་གཞི་སོགས་ལ་བཞི། གཞི་དང་འདྲ་ཤིས་དང་། ཉོན་མོངས། ཆོག་རྩལ་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །ཀུན་སྣོང་། བདེག་པ་ལ་མ། རྩོར་བ། བསམ་པ་དེ་ལ་མ། མཐར་ཐུག་
གོ། །བདེག་པ་སོགས་མ། བརྒྱ་པ་ལོག་ལྟའི་གཞི་སོགས་ལ་བཞི། གཞི། ཡོད་པའི་
དོན་ནོ། མ། རྩོར་བ། མཐར་ཐུག་གོ། རྒྱུར་བ་གང་བ་མ། གཉིས་པ་བསམ་
པ་ལ་གསུམ། འདྲ་ཤིས། རྒྱུར་བ་འདེབས་པའི་དོན་མ། ཉོན་མོངས། གསུམ་པོ་གང་
རུང་ངོ། །ཀུན་སྣོང་ངོ། །རྒྱུར་བ་འདེབས་འདོད་པའོ། །གསུམ་པ་རྩོར་པ་ལ་གཉིས།
དངོས། བསམ་པ་དེ་ལ་མ། དེ་ཤེ་པའོ། །འདི་ལ་བཞི། རྒྱ་པ་རྒྱར་བ། ལེགས་རྒྱད་ཉེས་
རྒྱད་མ། འབྲས་བྱ་ལ་རྒྱར་བ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆུ་སྒྲིན་མ། རྩེད་པ་ལ་རྒྱར་བ། ཡོད་པའི་
དངོས་པོ་ལ་རྒྱར་བའོ། །དགྲ་བཅོམ་པ་སོགས་མེད་དོ་མ། གསུམ་པ་མེད་པ་ལ་རྒྱར་
པ་ལ་གསུམ། ས་པོན་འདེབས་པ་དང་འཛིན་པའི་མེད་པ་ལ་རྒྱར་བ། བས་ས་པོན་

བཏབ་པ་དང་། འགྲོ་འོང་གི་བྱེད་པ་ལ་སྦྱར་བ། འཛིག་རྟེན་སྒྲ་མ་ནས་ཀྱི་སྦྱི་བར་
འགྱུར་བའི་བྱེད་པ་ལ་སྦྱར་བའོ། །སེམས་ཅན་བརྒྱུས་ཏེ་ཀྱི།

གཉིས་པ་སྦྱི་ཡང་གི་བྱེད་པར་ལ་གཉིས། ལས་ལས་བརྒྱའི་སྦྱི་ཡང་། ཞར་ལ་
སྦྱོབས་ལྡན་གྱི་ལས་ཀྱི་སྦྱོ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱུས་བའོ། །དང་པོ་ལ་དྲུག་ །མདོན་བར་འདུ་
བྱེད་པ། དུག་གསུམ་མམ་དེ་གསུམ་ཀྱི། བོ་མས་པ། དག་མི་དགའི་ལས་གཉིས་ཀྱི།
རོ་བོ་ཉིད། ལུས་དག་གི་བདུན་ཀྱི། གཞི། སངས་རྒྱུ་ཆོས་དག་འདུན་ཀྱི། མི་མ་ཐུན་
བའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དེས་པ། རི་སྤྱིད་འཛོའི་བར་དུ་ཀྱི། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་སེལ་
བའོ། །མི་དག་བའི་ཕྱོགས་སྤངས་ཏེ་ཀྱི། གཉིས་པ་ཞར་ལ་སྦྱོབས་ལྡན་གྱི་ལས་ཀྱི་སྦྱོ་
བསྐྱུས་ནས་བསྐྱུས་བ་འདི་ལ་བཞི། ཞིང་གི་སྦྱོ་ནས་སྦྱོབས་ཆེ་བ། རྟེན་གྱི་སྦྱོ་ནས་
སྦྱོབས་ཆེ་བ། དངོས་པོའི་སྦྱོ་ནས་སྦྱོབས་ཆེ་བ། སེམས་ཅན་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་
ལ་ཀྱི། བསམ་པའི་སྦྱོ་ནས་སྦྱོབས་ཆེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དགོན་མཆོག་གི་
ཞིང་། དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་ཀྱི། དག་འདུན་གྱི་ཞིང་། ཆོར་བ་མ་སྤྱོད་བར་དུ་ཀྱི།
བྱང་སེམས་ཀྱི་ཞིང་རོ། །དག་མི་དགའི་ཞིང་ཀྱི། གཉིས་པ་རྟེན་གྱི་སྦྱོ་ནས་སྦྱོབས་ཆེ་
བ་ལ་གསུམ། མཁས་པ་དང་མི་མཁས་པའི་བྱེད་པར། ལུགས་ཀྱི་གོང་བྱ་རྒྱུང་ཡང་ཀྱི།
རྟེན་གྱི་སྦྱོབས་དངོས། རིན་པོ་ཆའི་ཕྱང་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་ཀྱི། ཚུལ་འཆལ་གྱི་ཉིས་
དམིགས་སོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཆར་གཅོད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱི། བཞི་བ་བསམ་
པའི་སྦྱོ་ནས་སྦྱོབས་ཆེ་བ་ལ་གཉིས། བསམ་པ་ལུགས་དྲག་ཞན་རྒྱུན་རིང་བྱང་
སོགས་ཀྱིས་ཆེ་བ། རིན་པོ་ཆའི་ཕྱང་པོ་ལས་ཀྱི། ཁོང་ཁྱོད་ལ་བར་སྦྱོབས་ཆེ་ཚུལ་
ལོ། །དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཁོང་ཁྱོད་ཀྱི།

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་བུ།
ལས་ལམ་བརྒྱ་པོ་རེ་རེ་ཡང་། རྒྱ་མ་ཐུན་ཀྱི་འབྲས་བུ། དན་འགྲོ་ནས་མིར་སྐྱེས་
ཀྱང་། བདག་པོ་ལ་དབང་གི་འབྲས་བུའོ། །སྟོག་གཅོད་པའི་ནི་། གཉིས་པ་དཀར་
པོའི་ལས་འབྲས་ལ་གཉིས། དཀར་པོའི་ལས་དང་། འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
ལྷང་གིས་མདོར་བསྟན་པ། སྟོག་གཅོད་པ་དང་། རྒྱ་མ་པར་བཤད་པའོ། །གཞི་དང་
བསམ་པ་དང་། གཉིས་པ་འབྲས་བུ་ལ་གསུམ། རྣམ་སྒྲིབ། དགེ་བའི་ལས་རྒྱུ་རྩ་
དང་། རྒྱ་མ་ཐུན་དང་བདག་འབྲས་སོ། །མི་དགེ་བ་ལས་། གསུམ་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་
དབྱེ་གཞན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། འཕེན་རྫོགས་དང་ངེས་མ་ངེས། འབྲས་བུ་ཐོག་མ་
གང་སྒྲིབ་པའོ། ། །ས་བཅད་འདི་གཉིས་ས་བཅད་རྒྱགས་མར་མི་གསལ་ཡང་ལམ་རིམ་མཆན་བཞི་དང་བསྟན་
ན་འདི་རྩར་ཡིན་ནས་སྟུང་ཡང་། ས་བཅད་གཉིས་པར་ནི་འདིར་བཤད་པ་མ་བྱུང་བས་དབྱེད་པར་འཆོལ། །དང་པོ་
ལ་ལྟ། འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། བདེ་འགྲོ་འཕེན་པའི་ལས་ནི་། དགེ་མི་དགེ་གཉིས་
ཀྱི་འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྟུང་བཞི། དེ་རྩར་ན་འཕེན་བྱེད་། ངེས་མ་ངེས་
ཀྱི་དབྱེ་བ། ཁྱུང་བ་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་ལ་། །ཁྱུང་བ་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པའོ། ། །རྩེ་གཞི་
འདི་དག་ལམ་རིམ་འབྲིང་པོ་ས་བཅད་རྒྱགས་མར་གཞུང་དུ་སྟུང་སྟུང་ཡང་ལམ་རིམ་འབྲིང་པོའི་ས་བཅད་ལྟེ་ཚུལ་
དང་རྒྱག་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ས་བཅད་དང་བསྟན་ན་ས་བཅད་དུ་གསལ། ། རྩས་བསལས་ཀྱི་དབྱེ་བ།
རྩས་པ་དང་བསལས་པའི་བྱེད་པར་ལ་། ཁྱུང་ངེས་ལ་འབྲས་བུ་ཁྱུང་བའི་དུས་ཀྱི་
སྟོན་ས་བཤད་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། མ་ཐོང་ཆོས་ལ་ཁྱུང་བ། ལས་དེའི་འབྲས་བུ་།
སྐྱེས་ནས་ཁྱུང་འགྲུལ། ཆེ་གཉིས་པ་ལ་། ལན་བྱངས་གཞན་ལ་ཁྱུང་བའོ། །ཆེ་
གསུམ་པ་པན་ཆད་།

၃၂

གཞན་ལ་སྟོས་པ་གཉིས་སོ། །ཆོས་མཐུན་པ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་མ། གཉིས་པ་
སྒྲིང་དག་པ་ལ་གཉིས། རང་ལ་སྟོས་པ། དུས་རིང་བ་དང་མ། གཞན་ལ་སྟོས་
པའོ། །ཡང་དག་པར་མ་སྒྲངས་པ་མ། གསུམ་པ་བསམས་ནས་འབྲུག་ཕྱོག་བྱ་ཚུལ་
ལ་གཉིས། སྒྲིང་བསྟན་པ། ཁྱད་པར་དུ་སྟོབས་བཞིས་སྒྲིང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
དུག་ཉིན་མཆོན་ཀྱང་ཏུ་སྟོམ་པའི་སྟོ་བསྐྱེད་ཚུལ། སྒྲིང་འབྲུག་ལས་མ། ལས་འབྲས་
ཀྱི་ཚུལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་ཡིད་ཆེས་རྟེན་པ་གཤམ་ཆེ་བ། དེ་ཡང་ཉིང་རེ་
འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་མ། སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་ལས་འབྲས་ལ་རེས་རྟེན་གྱི་གྲོགས་སུ་
འབྱུང་བ། ཁ་ཅིག་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་མ། ལས་འབྲས་ལ་མ་བསམས་ན་ཤེས་ལོ་ཅོམ་
གྱིས་མི་མན་པ། དེས་ན་ལན་གཉིས་མ། དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ཀྱང་ཉིས་སྒྲིང་ལས་
ཕྱོག་པའི་ཚུལ། བདེན་པ་པོའི་ལེའུ་ལས་མ། བཀའ་གདམས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་
གསུང་བཞིན་བྱ་རིགས་པའོ། །ཕྱ་ཚུང་བ་ལ་མ།

གཉིས་པ་ཁྱད་པར་དུ་སྟོབས་བཞིས་སྒྲིང་ཚུལ་ལ་དུག་སྤྲིག་ལྟར་རྣམས་
སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལྟར་ཐབས་སྣ་ཆོགས་གྱིས་སྒྲིང་དགོས་ཚུལ། དེ་ལྟར་
ཉིས་སྒྲིང་གྱིས་མ། ལྟར་བ་ཕྱིར་བཅོས་ཚུལ། དེ་ཡང་ལྟར་བ་ཕྱིར་བཅོས་ཚུལ་ནི་མ།
སྤྲིག་པ་ཕྱིར་བཅོས་པ། སྟོབས་བཞིར་སྤྲིག་པའི་གཉེན་པོ་ཆང་ཚུལ། དེ་ལ་སྒྲིང་
རྒྱལ་བས་མ། འདག་ལུགས། རོག་མ་ནས་ཉིས་པས་མ་གོས་པར་འབད་དགོས་ཚུལ་
ལོ། །བཤགས་བསྐྱམ་གྱིས་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་མ། གསུམ་པ་སྤྲིག་པ་ཕྱིར་བཅོས་
པ་འདི་ལ་བཞི། ལུན་འབྱེན་པའི་སྟོབས། རོག་མ་མེད་པ་ནས་མ། གཉེན་པོ་ཀྱང་ཏུ་
སྒྲིང་པའི་སྟོབས། ཉིས་པ་ལས་སྒྲར་ཕྱོག་པའི་སྟོབས། ཉིན་གྱི་སྟོབས་སོ། །སྐྱབས་

འགྲོ་དང་། གཉིས་པ་གཉིན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་ལ་བྱལ། མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་ལ་
བརྟེན་པ། ཤར་སྤྱན་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྡེའི་། སྤྱོད་ཉིད་ལ་མོས་པ། བདག་མེད་
ཅིང་འོད་གསལ་བ་མ། བསྐྱས་པ་ལ་བརྟེན་པ། སྐུ་གཟུགས་ལ་བརྟེན་པ། སངས་རྒྱས་
ལ་དད་པ་རྟེན་ནས་། མཆོད་པ་ལ་བརྟེན་པ། སངས་རྒྱས་དང་དེའི་མཆོད་རྟེན་།
མཆོན་ལ་བརྟེན་པའོ། །སངས་རྒྱས་དང་རྒྱལ་སྤྱུལ་མ། གསུམ་པ་བསྐྱས་པ་ལ་བརྟེན་
པ་ལ་གཉིས། སྤྱིག་པ་འདག་པའི་མཆོན་མ་མ་བྱུང་བར་དུ་བསྐྱས་བརྟེན་ལ་འབད་
དགོས་པ། ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་སོགས་ཀྱི་། མཆོན་མའོ། །མི་ལམ་ན་ཟས་ངན་སྐྱུག་པ་
དང་། གསུམ་པ་ཉིས་པ་ལས་སྤྱར་ལྟོག་པའི་སྟོབས་ལ་གཉིས། དངོས་པན་ཡོན་
དང་བཅས་པ། མི་དགེ་བཅུ་ཡང་དག་སྟོམ་པ་སྟེ་། ཞེན་སྟོམ་པ་གལ་ཆེ་བའོ། །ཞེ་
ཐག་པ་ནས་ཀྱི་སྟོམ་སེམས་མ། ལྷ་པ་འདག་ལུགས་ལ་གསུམ། སྤྱོད་མཁན་གཉིན་
པོ་རྫོགས་མ་རྫོགས་སོགས་ལས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཚུལ། སྤྱིག་པ་འདག་
ལུགས་ནི་། ངེས་པའི་ལས་ཀྱང་རྩ་བ་ནས་འདག་ཚུལ། མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བ་
ནས་། སྤྱོད་མཁན་སྟོབས་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་གཏན་ནས་མ་དག་ཀྱང་རྣམ་སྤྱོན་ཉམས་
སྤྱད་པས་འབྲས་བུ་མི་འབྲིན་པའོ། །དེ་ལྟར་བཤགས་པ་དང་བསྐྱམས་པ་མ། གསུམ་
པ་དེ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་དགོད་པ། གསུང་རབ་ལས་འཁོར་
བའི་ཕུན་ཚོགས་མ། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ལུས་ཕུན་ཚོགས་རིམ་པར་
བརྒྱད་དགོས་ཚུལ། དོན་དུ་གཉེར་བྱ་མ། མཐར་ཐུག་གི་མཛོན་མཐོ་ལ་སྟོས་ཏེ་
དགག་པའོ། །ལུས་ལོངས་སྤྱོད་འཁོར་ཕུན་ཚོགས་མ། སྤྱིས་བུ་རྒྱུད་དུ་དང་ཕུན་མོང་
བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྟོ་སྤྱད་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལས་ལ་སྒོ་སྤྱོད་བ་ལ་གཉིས།

མཚམས་སྐྱར་བ། དེ་ལྟར་འཆི་བ་རྗེས་སུ་བྲན་བ་དང་། དངོས་སོ། །འདི་
ལ་བཞི། བསམ་བ་སྐྱར་བ་དངོས། དེ་སྐྱེས་པའི་ཚད། དེ་ལ་ལོག་ཉྐྱག་བསམ་བ།
ཐར་པར་བཟོད་པའི་ལས་བྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
ཐར་པ་དོན་གཉིར་བྱི་སྒོ་ངོས་གཟུང་བ། དེ་སྐྱེད་པའི་ཐབས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
ཐར་པ་ངོས་བཟུང་བ། ཐར་པ་ཞེས་བ་ནི་༥ དེ་དོན་གཉིར་བྱི་སྒོ་འོ། །དེ་ཐོབ་པར་
འདོད་བ་ནི་༥ གཉིས་པ་དེ་སྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་གཉིས། མཚམས་སྐྱར་བ། དཔེར་ན་
སྒོ་མ་པའི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་༥ དངོས་སོ། །འདི་ལ་གཉིས། སྤྲུག་བདེན་འཁོར་བའི་ཉེས་
དམིགས་བསམ་བ། གུན་འབྱུང་འཁོར་བའི་འཇུག་རིམ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། སྤྲུག་བདེན་བདེན་བཞིའི་ཐོག་མར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བསྟན་བ།
སྤྲུག་བསྐྲུལ་སྒོ་མ་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དོགས་པ་འཁོད་བ། གུན་འབྱུང་
ནི་རྒྱ་དང་༥ ལན་ནོ། །འདི་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། དེ་ལ་སྟོན་བས་༥ རྒྱས་
བཤད་དོ། །འདི་ལ་གསུམ། ལུང་ལྟར་སྤྲུག་བདེན་དང་གུན་འབྱུང་དང་འགོག་ལམ་
རིམ་བས་སྟོན་དགོས་བ། དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན་༥ གོ་རིམ་དེ་ལྟར་བསྟན་བ་དེ་ལ་ཚད་
བ་སྤོང་བ། འོན་སྤྲུག་བདེན་བསྟན་བ་ན་༥ རིམ་བ་དེ་ལྟར་དགོས་པ་རིགས་བས་
སྐྱབ་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་བདེན་བཞི་ནི་༥

གཉིས་པ་སྤྲུག་བསྐྲུལ་སྒོ་མ་པ་དངོས་སོ། །འདི་ལ་གཉིས། འཁོར་བ་སྤྱི་འཇུག་
བསྐྲུལ་བསམ་བ། སོ་སོའི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྲུག་བསྐྲུལ་
བརྒྱད་བསམ་བ། སྤྲུག་བསྐྲུལ་བྱུག་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། དབང་པོའི་རིམ་

བས་བསྐྱོམ་ཚུལ། འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་མ། བྱིང་ཁྱོད་དང་བྲལ་བ་དགོས་ཚུལ།
འདི་རྣམས་དབྱེད་སྐྱོམ་ཡིན་ཡང་མ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་
བསྐྱོམས་བས་འབྲུབ་ཚུལ། དེས་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མ། བརྒྱད་གྱི་བསྐྱོམ་ཚུལ།
༼ས་བཅད་འདི་བཞིའི་མིང་མ་དཔེར་མི་གསལ་ཡང་མཆན་བཞི་ལས་སྒྲངས།༽ སྙིང་པོ་སྐྱོམ་ཚུལ་གཅེས་
བར་གདམས་བའོ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོའི་མ། བཞི་བ་བརྒྱད་གྱི་བསྐྱོམ་ཚུལ་ལ་
བརྒྱད། ༡སྟེ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད། ༢ཀ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད། ༣ན་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད། ༤འཆི་
བའི་སྤྱག་བསྐྱེད། ༥ལྷ་སྟེ་མོངས་སྟོན་རྩ་འཛིང་མ། ༦མི་སྤྱག་བ་དང་སྤྱད་བའི་སྤྱག་
བསྐྱེད། ༧ལྷ་སྟེ་དབྱ་ལྷ་བྱ་དང་མ། ༨སྤྱག་བ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད། ༩ལྷ་སྟེ་ཆེས་
ཕངས་བའི་གཉེན་མ། ༡༠འདོད་བ་བཅའ་ཉེ་མ་རྟེན་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད། ༡༡ལྷ་སྟེ་སྤྱག་བ་
དང་བྲལ་མ། ༡༢མདོར་ན་ཉེ་བར་ལེན་བའི་ཕུང་པོ་ལྷ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞེས་གསུངས་བའི་
དོན་བསམ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། སྟེ་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ལྷན་བས་སྤྱག་བསྐྱེད་བ།
མེམས་ཅན་དཔུལ་བ་བ་དང་མ། སྟེ་བ་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྷན་བས་སྤྱག་བསྐྱེད་བ།
ཉོན་མོངས་སྟེ་བ་དང་མ། སྟེ་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་གནས་སྤྱུང་བས་སྤྱག་བསྐྱེད་བ།
ཁམས་གསུམ་དུ་སྟེ་བ་མ། སྟེ་བ་ཉོན་མོངས་གྱི་གནས་སྤྱུང་བས་སྤྱག་བསྐྱེད་བ།
འཁོར་བར་སྟེ་བ་ན་མ། སྟེ་བ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་འབྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་བས་སྤྱག་
བསྐྱེད་བའོ། །སྟེས་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཐའ་མ། གཉིས་བ་ཀ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་
བ་ལ་གཉིས། ཁྱུས་བ་ཤད། སྙིང་པོ་བསྐྱེད་བའོ། །སྤྱན་སྤྱི་ཞལ་ནས་མ། དང་པོ་ལ་ལྷ།
གཟུགས་བཟང་པོ་ཡོངས་སྤྱ་ཉམས་པ། རྟེན་བ་གཞུ་ལྟར་དབྱ་བ་དང་མ། མཐུ་
སྟོབས་ཉམས་པ། འདུག་ན་སྟེ་ཐག་བ་ཆད་བ་མ། དབང་པོ་ཉམས་པ། མིག་ལ་

སོགས་པས་མ། དུལ་ལ་ཡོངས་སྐྱོད་པ་ཉམས་པ། བཟའ་བརྟུང་སོགས་འདྲ་
དཀའ་མ། ཆེ་ཡོངས་སྐྱུ་ཉམས་པའི་སྐྱུ་བསྐལ་ལོ། །ཆེ་པལ་ཆེར་ཟད་པས་མ།
གསུམ་པ་ན་བའི་སྐྱུ་བསྐལ་བསམ་པ་ལ་ལྟ། ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་འགྱུར་བ། ལུས་
ཀྱི་ཤ་ཁྱ་མ། སྐྱུ་བསྐལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་འཕེལ་ཞིང་དེ་ལ་ཤས་ཆེར་གནས་པ།
ལུས་ཀྱི་ཚུ་ལ་སོགས་པའི་མ། དུལ་ཀྱི་ཡོངས་སྐྱོད་ཡིད་དུ་འོང་བ་མི་འདོད་པ། ཡིད་
དུ་འོང་བའི་དུལ་མ། དུལ་ཀྱི་ཡོངས་སྐྱོད་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ལ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་
སྐྱོད་དགོས་པ། སྐྱོན་དང་བཟའ་བརྟུང་སོགས་མ། སོག་དང་འབྲལ་བར་འགྱུར་
བའོ། །ནད་མི་འཆོ་བར་མཐོང་ནས་མ། བརྒྱད་པ་མདོར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་
ལྟ་སྐྱུ་བསྐལ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བསམ་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། ལྟ་སྐྱེ་
མདོན་པར་གྲུབ་པའི་མ། རྒྱས་བཤད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་མ། གཉིས་པ་སྐྱུ་བསྐལ་
དུག་བསམ་པ་ལ་གསུམ། སྐྱུ་བསྐལ་དུག་མདོར་བསྟན་པ། བཤེས་སྤྲིངས་ལས་མ།
དེ་གསུམ་དུ་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ། གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ་མ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་ལ་ངོ་
པོ་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་མེད་ཚུལ་ལོ། །གཞན་ཡང་ཆགས་པར་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་མ།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱུ་བསྐལ་བསམ་པ་ལ་བཞི། ངན་སོང་གསུམ་ཀྱི་སྐྱུ་
བསྐལ། བཤད་ཐེན་ཏོ། །མའི་སྐྱུ་བསྐལ། བཤེས་སྒྲོམ་དང་ཆ་གང་མ། ལྟ་མ་ཡིན་
ཀྱི་སྐྱུ་བསྐལ། ལྟ་མ་ཡིན་ནམས་མ། ལྟའི་སྐྱུ་བསྐལ་བསམ་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས།
འདོད་ལྟའི་སྐྱུ་བསྐལ། ཁམས་གོང་གི་ལྟའི་སྐྱུ་བསྐལ་ལོ། །བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕྱང་
པོ་མ། དང་པོ་ལ་གསུམ། འཆི་འཕོ་བ་དང་ལྷུང་བའི་སྐྱུ་བསྐལ། སྤ་གོང་བའི་སྐྱུ་
བསྐལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་མ། བཅད་པ་དང་བྲལ་བ་དང་གསོད་པ་དང་སྐྱུ་ག་

པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལོ། །ལྷ་རྣམས་ལྷ་མ་ཡིན་དང་། དང་པོ་ལ་གཉིས། འཆི་འཕོ་བའི་
སྤྱག་བསྐྱེལ། སྤར་ལྷའི་འདོད་བ་ལ་། གནས་ལོག་མར་ལྷུང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་
ལོ། །བཤེས་སྤྲིངས་ལས་། གཉིས་བ་ཁམས་གོང་གི་ལྷའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་གཉིས།
གནས་ངན་ལེན་གྱིས་སྤྱག་བསྐྱེལ་བ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་། སྤར་ཡང་ངན་
སོང་དུ་ལྷུང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡོད་ཚུལ་ལོ། །གཞན་ཡང་ཆོགས་ཀྱི་གཏམ་ལས་།

གཉིས་བ་ཀུན་འབྱུང་འཁོར་བའི་འབྲུག་རིམ་བསམ་བ་ལ་གསུམ། ཉོན་
མོངས་སྐྱེ་བའི་ཚུལ། དེས་ལས་གསོག་ཚུལ། འཆི་འཕོ་བ་དང་ཉིང་མཆམས་སྐྱོར་
བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཉོན་མོངས་གཙོ་ཚུལ། འཁོར་བ་འབྲུབ་པའི་རྒྱ་
ལ་། ཉོན་མོངས་ངོས་བཟུང་བའོ། །འདི་ལ་གསུམ། ཉོན་མོངས་ངོས་གཟུང་བ། རི་
ལྷར་སྐྱེ་བའི་རིམ་བ། ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །དང་པོ་ལ་བཅུ། འདོད་
ཆགས། ལྷིའམ་ནང་གི་ཡུལ་། ཁོང་ཁྱོ་བ། སེམས་ཅན་རྣམས་དང་། ང་རྒྱལ།
འཛིག་ལྷ་ལ་བརྟེན་ཏེ་། མ་རིག་བ། བདེན་བཞི་དང་ལས་འབྲས་། ཐེ་ཆོམ། བདེན་
བ་སོགས་གསུམ་ལ་། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བ། ཉིང་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལ་། མཐར་
འཛིན་པའི་ལྷ་བ། འཛིག་ལྷས་གང་བཟུང་བའི་བདག་། ལྷ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་བ།
འཛིག་ལྷ་མཐར་ལྷ་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན། འཆལ་ཚུལ་
སྤོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ལོག་ལྷའོ། །ཆེ་སྤྱི་དང་། གཉིས་བ་རི་ལྷར་སྐྱེ་བའི་
རིམ་བ་ལ་གསུམ། འཛིག་ལྷ་དང་མ་རིག་འགལ་བར་འདོད་བ་ས་སྤྱེའི་ལུགས།
འཛིག་ལྷ་དང་མ་རིག་བ་། འཛིག་ལྷ་ཉིད་མ་རིག་པར་འདོད་པའི་དབྱུ་མ་བ་དང་
ཆོས་གསུམ་གྱི་ལུགས། དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་། ལུགས་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཅ་ཉོན་

ལྷག་མའི་སྤྱེ་ཚུལ་ལོ། །དེ་ཡང་འཛིག་ལྷས་མ། གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་
དམིགས་ལ་གཉིས། ཉེས་དམིགས་ཆེ་བས་དགྲར་བལྟ་ཚུལ། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས་མ།
གཉེན་པོ་སྒྲོམ་ཚུལ་དམ་པ་གོང་མའི་གསུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དགོན་པ་པའི་ཞལ་
ནས་མ།

གཉིས་པ་དེས་ལས་གསོག་ཚུལ་ལ་གཉིས། བསག་པར་བྱ་བའི་ལས་ངོས་
གཟུང་བ། དེ་རི་ལྟར་གསོག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སེམས་པའི་ལས།
སེམས་པའི་ལས་ནི་མ། བསམས་པའི་ལས་སོ། །འདི་ལ་གསུམ། དངོས། བསམ་པ་
ནི་མ། དེའི་ངོ་བོ། དེ་ལ་རིག་བྱེད་དང་མ། ལས་གསུམ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དེ་ལ་མི་
དགོ་བའི་ལས་ནི་མ། གཉིས་པ་དེ་རི་ལྟར་གསོག་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། འཁོར་བར་
འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསོག་པ་པོ་བཤད་པ། བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་མ། དེས་རི་
ལྟར་གསོག་ཚུལ་ལོ། །དེ་ཡང་ཉེན་དེའི་སྒོ་གསུམ་པོ་མ།

གསུམ་པ་འཆི་པོ་བ་དང་ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ལ་ལྟ། འཆི་བའི་
རྒྱུ། འཆི་བའི་སེམས། རྟོད་གང་ནས་སྤྱད་པ། མི་དགོ་བ་བྱེད་པ་ནི་ཐོག་མར་མ། བྱི་
ནས་བར་དོ་འབྲུག་ལུགས། དེ་ནས་སྤྱེ་སྤྱེ་དུ་སྤྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། ཆེ་ཟད་ནས་འཆི་བ། ཆེ་ཟད་པས་འཆི་བ་ནི་མ། བསོད་ནམས་ཟད་ནས་འཆི་
བ། ཡོ་བྱེད་མེད་དེ་མ། ཡང་བ་མ་སྤངས་པར་འཆི་བའོ། །འཆི་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་མ།
གཉིས་པ་འཆི་བའི་སེམས་ལ་གསུམ། འཆི་བའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་མ། དེའི་སྤང་བ།
འཆི་སེམས་གསུམ་ག་ལ་སྤེད་པས་མཆོམས་སྦྱོར་བའོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཆི་བའི་
ཆེ་མ། དང་པོ་ལ་གསུམ། དགོ་བ། དད་སོགས་དགོ་བ་དང་མ། མི་དགོ་བ། རང་གིས་

སམ་གཞན་གྱིས་ཀྱིས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དང་ལྡན་པར་འཆི་བའོ། །དགེ་མི་
དགེའི་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་གཉིས་པ་དེའི་སྤང་བ་ལ་གསུམ། དགེ་བ། དེ་ལ་དགེ་བ་
བྱེད་པ་ནི་ཀྱིས་མི་དགེ་བ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དང་ལྡན་པའི་སྤང་བའོ། །གཉིས་
པ་མི་དགེ་བ་ལ་གཉིས། དངོས། མི་དགེ་བ་བྱེད་པ་ནི་ཀྱིས་གནད་གཅོད་ཀྱི་དོགས་
གཅོད་དོ། །གཞོད་གཅོད་ནི་ལྟ་དང་ཀྱིས་གསུམ་པ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དང་ལྡན་
པའི་སྤང་བ་ལ་གསུམ། དངོས། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དང་ཀྱིས་འཆི་སེམས་མངོན་
དུ་གང་འགྲུབ། འཆི་བའི་ཆེ་ཀྱིས་སྤྲོ་མོའི་འཆི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་
པའོ། །སེམས་ཆ་སྤྲོ་མོར་ཀྱིས་བཞི་པ་ཤི་ནས་བར་དོ་འགྲུབ་ལུགས་ལ་དགྲ། འབར་དོ་
གནས་གང་ནས་གྲུབ་པ། སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་ཀྱིས་འབར་དོའི་ཤ་ཚུགས་སོགས། བར་
དོ་དེ་ཡང་ཀྱིས་འདགེ་མི་དགེ་བྱེད་པའི་བར་སྲིད་སྤང་བ་འཆར་ཚུལ། མི་དགེ་བའི་
བྱེད་པའི་བར་སྲིད་ནི་ཀྱིས་ཅམ་ཐོང་ཚུལ། རང་དང་རིགས་མཐུན་ཀྱིས་ཤུག་དོག། དཔུལ་
བའི་བར་དོ་ནི་ཀྱིས་འབར་དོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར། གཞུགས་མེད་ནས་ཀྱིས་འཕྲོ་
ཚུལ། ལྟའི་བར་དོ་ནི་ཀྱིས་ཆེ་ཆད། སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་མ་རྟེན་ན་ཀྱིས་འབར་དོ་གཞན་དུ་
འགྲུབ་ཚུལ་ལོ། །ལྟའི་བར་དོ་ལྟ་བུ་དེ་ཀྱིས་ལྟ་བ་སྐྱེ་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་ལ་ལྟ།
ཆགས་སེམས་སོགས་ལས་བར་སྲིད་འཕོ་ཚུལ། མངའ་དུ་སྐྱེ་ན་ཀྱིས་ལུལ་གང་ལ་
ཚུལ་རི་ལྟར་རྣམ་ཤེས་མཆམས་སྐྱོར་བ། དེ་ཡང་པ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེ་གནས་བན་པ་
རྣམས་སུ་བར་དོ་བ་དེ་འཕྲོ་མི་འདོད་ན་མི་སྐྱེ་བ། སྐྱེ་གནས་སུ་ཀྱིས་དུད་འཕྲོ་སོགས་
བན་པར་སྐྱེ་ཚུལ། དུད་འཕྲོ་ཡི་དྲགས་ཀྱིས་སྐྱེ་གནས་བཞི་ལས་བྱོད་གཤེད་དང་རྩས་
སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་ལོ། །མཛོད་དུ་ཀྱིས་གཉིས་པ་བསམ་པ་དེ་སྐྱེས་པའི་ཆད་ལ་གཉིས།

ནམ་དག་སྐྱེས་པའི་ཚད་བསྟན་པ། དེ་ལྟར་སྤྱད་ཀྱིན་གཉིས་གྱི་ཕ། དེས་འབྱུང་ཡམ་
མེ་བ་ལས་མ་སྐྱེས་ན་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ལྟར་སྤང་ལས་མི་སྐྱེ་བའོ། །བསམ་པ་
འདི་ཕ། གསུམ་པ་དེ་ལ་ལོག་རྟོག་བསམ་པ་ལ་གཉིས། ལོག་པར་རྟོག་ཚུལ། གལ་ཏེ་
འཁོར་བས་ཕ། དེ་སེལ་བའོ། །འདི་ལ་བཞི། བྱང་སེམས་འཁོར་བར་མི་སྐྱབ་པའི་
ལུང་དོན། འདི་ལྟར་བྱང་སེམས་ཕ། འཁོར་བར་སྤྱང་རྩེས་སྐྱེ་བ་ལ་དགའ་ཡང་ལས་
ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱབ་དགོས་ཚུལ། དེས་ན་ལས་ཉོན་གྱི་ཕ། ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་
དང་སྟོན་ལས་གྱིས་སྐྱེ་བ་སོགས་མ་བྱེད་པར་དེ་ལྟར་སྐྱས་ན་འབྲུག་སྟོན་ཅན་ལ་
ཉེས་བྱས་སྐྱེ་བ། དེ་ལྟར་མ་བྱེད་པར་ཕ། འཁོར་བར་ཡིད་འབྱུང་ཆེ་ཡང་ཞི་མཐར་མི་
ལྟར་བར་སྟོན་ཚུལ་གཅེས་བའོ། །འཁོར་བ་ལ་ཕ།

བཞི་བ་ཐར་པར་བགྱོད་པའི་ལས་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་
གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ། སྤང་བ་ཤད་པ་ལྟར་ཕ། ལས་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་
དབབ་པ་དངོས་སོ། དེ་ལ་གཉིས། ཉེན་ངེ་ལྟ་བུས་འཁོར་བ་བསྐྱོག་པ། ལས་ངེ་འབྲ་
ཞིག་བསྐྱོམས་པས་བསྐྱོག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། དལ་འབྱོར་གྱི་ཉེན་ཐོབ་པའི་དུས་
འདིར་བསྐྱོག་དགོས་པ། བཤེས་སྤྱིངས་ལས་ཕ། ད་དེས་འབད་དགོས་པ། ལྷལ་
འབྱོར་པ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས་ཕ། ཉེན་ལ་རབ་བྱུང་བཟང་ཚུལ། དེ་ལས་ཀྱང་ཁྲིམ་ན་
གནས་པ་ནི་ཕ། མདོ་སྤགས་གཉིས་ཀའི་སྟོན་ནམ་མཁུན་སྐྱབ་པ་ལའང་རབ་བྱུང་
བསྤགས་པས་སོ་སོར་ཐར་པ་ཉིད་ལ་གྲུས་དགོས་ཚུལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་འཁོར་བ་
ལས་ཕ། གཉིས་པ་ལས་ངེ་འབྲ་ཞིག་བསྐྱོམ་པས་འཁོར་བ་བསྐྱོག་པ་ལ་གསུམ། ལས་
ངོས་བཟུང་སྟེ་མཚམས་སྦྱར་བ། བཤེས་སྤྱིངས་ལས་མགོ་འཇམ་ཕ། བསྐྱབ་པ་གཞན་

འཆད་འགྱུར་དུ་བསྟན་པ། འདིར་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་པ། བྱད་པར་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་
བསྐྱབ་ཚུལ་ལོ། །འདི་ལ་བཞི། བསྐྱངས་པའི་པན་ཡོན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པན་ཡོན་པ།
མ་བསྐྱངས་པའི་ཉེས་དམིགས། ཁས་སྐྱངས་ནས་བསྐྱངས་ན་པ། དེར་དུས་བསྐྱངས་
པ་པན་ཡོན་ཆེ་ཚུལ། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་པ། རི་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །འདི་
ལ་བྱུག །ལྟར་བ་སྟོང་བའི་གཉེན་པོ་བཞིར་གདམས་པ། ལྟར་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བཞི་པ།
བཅས་པ་སྤྱོད་ལ་ཡང་བག་ཡངས་སུ་བྱ་མི་བྱང་ཚུལ་སྟོན་བྱུང་དང་སྦྱར་བ། དེ་ལྟར་
མི་འབད་པར་པ། ཉེས་ལྟར་གིས་གོས་ན་སྦྱར་དུ་བཤགས་དགོས་ཚུལ། དེ་བས་ན་
ཉེས་ལྟར་པ། སྤགས་པ་རབ་བྱུང་དུ་མ་བད་སྤགས་པ་ཁྲིམ་པས་ཀྱང་པལ་ཆེར་བསྐྱང་
དགོས་པ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཉམས་ལེན་གཞན་ཐམས་ཅད་
པན་ཚུན་གྲོགས་སུ་འབྱེད་བ་དམ་པ་གོང་མའི་བཞེད་སྟོལ་ཡིན་པ། ཁམ་ལུང་པའི་
ཞལ་ནས་ཀྱང་པ། བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དང་བསྟན་དགོས་པ་འཕགས་
ཡུལ་གྱི་ཆེན་པོ་དག་གིས་བྱག་ལེན་དུ་བཏབ་ཚུལ་ལོ། །རྩོམ་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་པ།
སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་དང་བྱན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྟོ་སྦྱང་བ་བཤད་ཅིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་སྟོ་སྦྱང་བ་ལ་གཉིས།

མཆམས་སྦྱོར་དང་། ལམ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རང་གི་དོན་ཐམས་
ཅད་འགྲུབ་པ་ལའང་གཞན་དོན་པོར་མི་རིགས་པས་དང་པོ་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་
དགོས་པ། དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་པ། གཞན་གྱི་དོན་སྦྱབ་པ་ཆེན་པོར་
འོས་པས་དེ་སྦྱབ་པ། འདི་ན་སྐྱེས་བྱ་ནམས་ཀྱི་པ། གཞན་སྦྱག་བསྐལ་བ་སྦྱོབ་དོན་དུ་
བྲེལ་ཁིང་བཙོན་པ་ནི་སྐྱེས་བྱ་དང་མཁས་པར་འོས་པ། དེ་ལྟར་འགྲོ་བའི་སྦྱག་བསྐལ་

གྲིས་མ། རང་གཞན་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་འབྲུག་པའི་ལས་ལ་འཇུག་ཏུ་ཡོད་པར་སློབ་
བསྐྱེད་དེ་འཇུག་དགོས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གཞན་གྱི་ཕ། གཉིས་པ་ལམ་དངོས་ལ་
གསུམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་འཇུག་སྒོ་སེམས་བསྐྱེད་ཁོ་ནར་བསྟན་པ། སེམས་དེ་རི་ལྟར་
བསྐྱེད་པའི་ཚུལ། སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྒྲིབ་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བརྒྱད།
‘ཐེག་ཆེན་ལ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་གཉིས་སྤྲེས་ཤིང་དེར་འཇུག་སྒོ་སེམས་
བསྐྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་པ། དེ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་ལ་ཕ། ཐེག་ཆེན་པར་འཛོག་བྱེད་ཀྱང་
སེམས་དེ་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པ། དེ་རྒྱུད་ལ་ནམ་སྐྱེས་པ་ན་ཕ། སེམས་བསྐྱེད་ཁོ་
ནས་རྒྱལ་སྤྲེས་སྤྲེས་ཤིང་ཉན་རང་བེལ་གྱིས་གཞོན་པ། དེ་ལྟར་སྒྲིབ་འཇུག་
ལས་ཕ། རྒྱུག་བྱའི་ཆོས་ཐེག་ཆེན་ཡིན་པས་མི་ཆོག་ཅིང་སེམས་བསྐྱེད་ཆོག་
ཅོམ་དུ་མ་སོང་བ་ཞིག་དགོས་པ། དེས་ན་ཆོས་ཐེག་ཆེན་ཕ། ལས་རྒྱས་ཁོ་ན་
སྐྱེད་པས་ས་བོན་ལྟ་བུ་ཡིན་པ། འདི་ལ་སྒྲོང་པོ་བཞོད་པ་ལས་ཕ། ལས་རྒྱས་ཁོ་
ན་སྐྱེད་པ་ལ་སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སོགས་ལས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་གཙོ་ཚུལ། དེ་ལ་ཚུ་
ལུང་བོད་དང་ཕ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཡང་ལྟ་བས་མི་འབྱེད་པར་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་
སྒྲིབ་པས་དབྱེ་བ། ལྷ་སྐྱབ་གྱིས་ཀྱང་ཕ། འབྲང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཙོ་བོར་མི་བསྐྱོམ་
པར་དེ་ལས་གཞན་ཡན་ལག་སྤྲོ་མི་སྐྱོམ་མི་རིགས་པའོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཕ།

གཉིས་པ་སེམས་དེ་རི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། འབྲང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་སྐྱང་བའི་རིམ་པ། སྐྱེས་པའི་ཆད། སྤར་བཤད་ཐེན་པ་ཕ། ཆོགས་གཟུང་
པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རོ་བོ་ཆེན་པོ་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ་མན་ངག་རྒྱ་འབྲས་

བདུན་མ་དང་། རྒྱལ་སྐུས་ཞི་བ་ལྷའི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོང་བའོ། །དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱ་འབྲས་བདུན་ནི་མ། རྒྱས་བཤད་དོ། །འདི་ལ་གཉིས། རིམ་བ་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ། རིམ་ཅན་དུ་སྦྱང་བ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལས་གྱི་ཅ་བ་སྦྱིང་རྗེར་བསྟན་པ། རྒྱ་འབྲས་གཞན་ཞུམས་དེའི་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐེག་མར་གལ་ཆེ་བ། བར་དུ་གལ་ཆེ་བ། ཐ་མར་གལ་ཆེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འགྲོ་བ་སྦྱོལ་བའི་ཁུར་དེ་ལ་རག་ལས་པ། སྦྱང་རྗེ་ཆེན་པོས་མ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ། རྫོགས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་ལས་མ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོང་བའི་རྩོམ་བྱེད་ཡིན་པའོ། །གཡ་གློ་རི་ལས་ཀྱང་མ། གཉིས་པ་བར་དུ་གལ་ཆེ་བ་ལ་གཉིས། སྦྱང་རྗེ་ཡང་ཡང་མ་བསྟོམ་ན་ཐེག་དམན་དུ་ལྷུང་བ། དེ་ལྟར་ལན་གཅིག་སེམས་མ། གཞན་དོན་ལ་མི་སྦྱོ་ཞིང་ཆོགས་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྩོགས་པའོ། །སྦྱང་རྗེ་ཆེན་པོ་མ། གསུམ་པ་ཐ་མར་གལ་ཆེ་བ་ལ་གཉིས། ཐ་མར་གལ་ཆེ་བ་དངོས། ཁྱད་པར་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་གདམས་པའི་མཐེལ་བྱེད་པར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱ་ཞི་མཐའ་སྤངས་པས་དུས་ཀུན་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་སྦྱང་རྗེའི་མཐུ་ཡིན་པ། ་ རྒྱ་ས་བཅད་འདིའི་མིང་མ་དཔེར་མི་གསལ་ཡང་མཆན་བཞི་ལྟར་བཞོད། ་ སངས་རྒྱས་ཞུམས་མ། བྱའི་དཔེ་གསུམ་གས་སྦྱང་རྗེ་གཅིག་ལུ་མཆོན་པའོ། །དཔེར་ན་ལོ་ཉླ་གཡ་མ། གཉིས་པ་ཁྱད་པར་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་གདམས་པའི་མཐེལ་བྱེད་པར་གདམས་པ་ལ་གཉིས། ཉམས་ལེན་གྱི་སྦྱང་པོར་བྱ་དགོས་པ། དེས་ན་ཞང་སྤྱ་རྩོན་པས་མ། དེས་པ་རྟེན་དཀའ་བས་བསག་སྦྱང་དང་གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་དགོས་པའོ། །དེས་པ་རྟེན་པ་ཡང་མ།

གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲས་གཞན་ནམས་དེའི་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ལ་གཉིས།
མར་ཤེས་ནས་བྱམས་པའི་བར་རྒྱ་འབྲས་ཚུལ། ལྷག་བསམ་དང་སེམས་བསྐྱེད་
འབྲས་བྱང་འགྱུར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། སེམས་ཅན་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་བལ་འདོད་
ལྷགས་ཐག་སྐྱེད་ཚུལ། སྤྱིར་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་མ། དག་གཉིན་བར་གསུམ་ལ་ཡིད་
འོང་སྐྱེ་མི་སྐྱེའི་བྱང་པར། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་མར་ཤེས་ཟིན་ཐོན་ཟིན་གཞོ་གསུམ་
གྱིས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཆེན་པོ་སྤྱད་དེས་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེད་
ཚུལ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་སེམས་ཅན་མ། བྱམས་སྤྱིར་རྗེ་ཅམ་ལ་རྒྱ་འབྲས་མ་དེས་པ།
བདེ་བ་དང་སྤྱད་འདོད་མ། མན་རག་དེ་སུའི་ལྷགས་ཡིན་པའོ། །སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་
བའི་རྒྱར་མ། གཉིས་པ་ལྷག་བསམ་དང་སེམས་བསྐྱེད་འབྲས་བྱང་འགྱུར་ཚུལ་ལ་
གཉིས། དོགས་པ། དེ་ལྟར་སློང་རིམ་གྱིས་མ། ལན་ནོ། །འདི་ལ་གཉིས། སྤྱིར་རྗེ་ཆོད་
མེད་ཡོད་ཀྱང་ཁུར་དུ་འཁྲེང་བའི་ལྷག་བསམ་མེད་པ། སེམས་ཅན་བདེ་བ་དང་མ།
ལྷག་བསམ་དེས་སེམས་བསྐྱེད་འཕྲེན་ཚུལ་ལོ། །དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་མ།

གཉིས་པ་རིམ་ཅན་དུ་སྤྱང་བ་དངོས་ལ་གསུམ། གཞན་དོན་དོན་གཉིར་གྱི་
སློང་སྤྱང་པ། བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིར་གྱི་སློང་སྤྱང་པ། སྤྱང་བཤད་པའི་རིམ་པས་མ།
སྤྱངས་པའི་འབྲས་བྱ་སེམས་བསྐྱེད་དོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སློང་དེ་སྐྱེ་
བའི་གཞི་བསྐྱབ་པ། སློང་དེ་བསྐྱེད་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སེམས་ཅན་ལ་
སེམས་སྟོམས་པ་བསྐྱབ་པ། ཐམས་ཅད་ཡིད་འོང་གི་ནམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱབ་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྟོན་འགྲེའི་རིམ་པ། སྤྱང་སྐྱེས་བྱ་རྒྱུང་འབྲིང་མ། བཏང་
སྟོམས་སྟོམ་ཚུལ་ལོ། །འདི་ལ་ལྷ། ཆགས་སྤྱང་བཀག་ནས་སེམས་སྟོམས་དགོས་

པ། དེ་ལ་ཐོག་མར་ཕ། བཏང་སྟོམས་གང་བསྟོམ་པ། དེ་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་ཕ། སྟོམ་
པའི་གོ་རིམ། འདི་སྟོམ་པའི་གོ་རིམ་ནི་ཕ། གང་བསྟོམ་པས་ཆགས་སྤང་འགོག་པ།
དེ་ཡང་གཉིས་ཏེ་ཕ། དབྱ་གཉེན་གྱི་སྟོ་མི་འགོག་གྲང་ཆགས་སྤང་འགོག་པའོ། །འདི་
དབྱའམ་གཉེན་ཕ།

གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ། མར་
བསྟོམ་པ། འིན་འཛུགས་པ། འིན་ཏུ་གཞོ་བ་བསྟོམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མ་སྤར་བྱས་
པ། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་ཕ། ད་ཏུང་བྱེད་པར་བསམ་པའོ། །དེ་ཡང་སྤར་མ་བྱས་ཕ།
གཉིས་པ་འིན་འཛུགས་པ། ཆེ་འདིའི་མས་སྟོན་ནས་མ་བྱས་པ་སོགས་བསམ་པ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕ། ཆེ་འདིར་ཡང་བསྐྱུངས་ཚུལ། བྱད་པར་ཏུ་ཆེ་འདིར་ཕ།
མ་རང་ལས་བྱ་ལ་གཅེས་པ། བྱ་ལ་ན་ཆ་སོགས་ཕ། སྟིང་པོ་གུད་ཏུ་སྟོམ་ཚུལ།
མདོར་ན་རང་གིས་ཕ། རིམ་པས་ཁ་སྐོས་ཏེ་བསྟོམ་ཚུལ་འོ། །དེ་ལྟར་བསྟོམས་
པས་ཕ། གསུམ་པ་འིན་གཞོ་ལ་བཞི། སྟེ་འཆི་འཕོས་པས་ངོ་མ་ཤེས་གྲང་དོར་ན་
ཁྲེལ་མེད་པ། དེ་ལྟར་སྟེ་ཤི་འཕོས་པས་ཕ། འིན་ཅན་འདོར་བ་ཡ་རབས་ཀྱི་ཚུལ་དང་
མི་མ་ཐུན་པ། དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཕ། བན་ལན་ཟག་བཅས་ཀྱིས་མི་རིགས་པས་མ་
རིག་པ་ལས་ཐར་བ་བྱེད་པ་ཡིན་པ། འོ་ན་ལན་ལེན་བྱེད་པ་ཕ། གུད་ཏུ་བསྟོམ་ཚུལ་
འོ། །མདོར་བསྟུན་ཕ།

གཉིས་པ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོ་དེ་བསྐྱེད་པ་དངོས་ལ་གསུམ།
བྱས་པ། སྟིང་རྩེ། ལྷག་བསམ་བསྟོམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བདུན། ཉ་མེགས་པ།
བྱས་པ་པའི་དམིགས་པ་ནི་ཕ། འདིའི་རྣམ་པ། བདེ་བ་དང་སྤང་ན་ཕ། རསངས་རྒྱས་ལ་

དུས་རྟག་དུ་མཆོད་པ་བས་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཆེ་བའི་པན་ཡོན། ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་
པོ་ལས་ཀྱི། རེ་ཁྲིའི་དེར་བྱམས་པ་སྒྲོམ་ན་སྤར་ལས་ཀྱང་ལྷག་པ། འཇམ་དཔལ་གྱི་
ཞིང་བཀོད་ལས་ཀྱང་ཀྱི། ལྷ་མི་བྱམས་པ་སོགས་པན་ཡོན་བརྒྱད་ཐོབ་པ། རིན་
ཆེན་ཐེང་བ་ལས་ཀྱང་ཀྱི། བྱམས་པ་སྒྲོམ་པའི་རིས་པ། ཐོག་མར་མཛའ་བཤེས་
དང་ཀྱི། ལྷ་སྒྲོམ་ཚུལ་ལོ། །རྩི་ལྷར་སེམས་ཅན་ཀྱི། གཉིས་པ་སྦྱིང་རྩེ་སྒྲོམ་པ་ལ་
དུག་དམིགས་པ། སྦྱིང་རྩེའི་དམིགས་པ་ནི་ཀྱི། རྣམ་པ། སྤྱག་བསྐལ་དེ་དག་དང་ཀྱི།
བསྒྲོམ་པའི་གོ་རིམ། ཐོག་མར་མཛའ་བཤེས་དང་ཀྱི། གོ་རིམ་དེ་ལྷར་བསྒྲོམ་པའི་
གནད། དེ་ལྷར་བཏང་སྦྱོམས་དང་ཀྱི། སྒྲོམ་ཚུལ། མར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ཀྱི། སྦྱིང་
རྩེ་སྦྱེས་པའི་ཆད་དོ། །སྒྲོམ་རིས་དང་པོ་ལས་ཀྱི། གསུམ་པ་ལྷག་བསམ་ལ་གཉིས།
བསྒྲོམ་ཚུལ་དངོས། དེ་ལྷར་བྱམས་པ་དང་ཀྱི། དོགས་གཅོད་དོ། །འདི་བྱིན་ལན་གཙོ་
བའི་ཀྱི། གསུམ་པ་སྤྱངས་འབྲས་སེམས་བསྐྱེད་དོས་བཟུང་བ་ལ་གཉིས། སྦྱིང་
མཆོན་ཉིད། མཛོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་ཀྱི། དབྱེ་བའོ། །སྦྱོང་པའི་བཀོད་པའི་མདོའི་ཀྱི།

གཉིས་པ་ཞི་བ་ལྟའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོང་བ་ལ་གསུམ། བདག་གཞན་
བརྟེན་པ་དང་མ་བརྟེན་པའི་པན་ཡོན་དང་ཉིས་དམིགས་བསམ་པ། སེམས་དེ་
གོམས་ན་བསྐྱེད་རུས་སུ་བསྟན་པ། བདག་གཞན་བརྟེན་ཚུལ་བསྒྲོམ་པའི་རིས་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དོན་གཉིས་སྤྱར་དུ་སྦྱབ་ན་བདག་གཞན་བརྟེན་རིགས་པ།
སྦྱོང་འཇུག་ལས་ཀྱི། བདག་གཞན་བརྟེན་མ་བརྟེན་གྱི་པན་ཡོན་དང་ཉིས་པ། འཇིག་
རྟེན་བདེ་བ་ཀྱི། དེས་ན་བདག་གཞན་མ་བརྟེན་ན་སངས་རྒྱས་སོགས་འབྱུང་དགའ་
བའོ། །བདག་བདེ་གཞན་གྱི་ཀྱི། གཉིས་པ་སེམས་དེ་གོམས་ན་བསྐྱེད་རུས་སུ་བསྟན་

བ་ལ་གཉིས། དངོས། སྤར་རང་གི་དབྱ་བྱེད་བ་མ། འོག་གཅིད་དོ། གཤམ་ཏེ་གཞན་གྱི་མ།

གསུམ་བ་བདག་གཞན་བརྗེ་ཚུལ་བསྐྱོམ་པའི་རིམ་བ་ལ་གཉིས། གཤམ་བསལ་བ། བསྐྱོམ་ཚུལ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་སྒོ་ངོས་བཟུང་བ། བདག་གཞན་བརྗེ་ཞེས་བ་དང་མ། དེའི་གཤམ་སེལ་བའོ། །འདི་ལ་གཉིས། རང་གཞན་གཉིས་སོ་སོར་རིམ་སྤྱི་འཛིན་པའི་གཤམ་བསལ་བ། གཞན་གྱི་སྤྱུག་བསལ་གྱིས་བདག་ལ་མི་གཞོད་པས་དེ་སེལ་བའི་དོན་དུ་མི་འབད་དོ་སྤྲུམ་པའི་གཤམ་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས། རང་གཞན་གྱི་བདེ་སྤྱུག་མ། ཁུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བསྐྱབ་བརྟུས་ལས་མ། གཤམ་གཉིས་བ་གཞན་གྱི་སྤྱུག་བསལ་གྱིས་བདག་ལ་མི་གཞོད་པས་དེ་སེལ་བའི་དོན་དུ་མི་འབད་དོ་སྤྲུམ་པའི་གཤམ་བསལ་བ་ལ་བཞི། ཆན་གཞོན་གྱི་བྱ་བས་དགག་བ། དེ་ལྟར་ཆས་པའི་ཆེ་མ། ལུས་གྱི་ཆ་དང་དུས་གྱི་ཆ་སོ་སའི་བྱ་བས་དགག་བ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་པའི་སྤྱུག་བསལ་མ། དེ་དག་རྒྱན་དང་ཆོག་པས་བ་གཅིག་པས་རང་གཞན་གཉིས་དང་མི་འབྲུལ་སྤྲུམ་པའི་དོགས་སྤོང་། གཤམ་ཏེ་ཆན་གཞོན་མ། གོམས་པའི་དབང་ཡིན་པས་གཞན་གཅིས་འཛིན་ཡང་སྤྱེ་རུས་པའོ། །འོན་ཀྱང་ཐོག་མ་མེད་བ་ནས་མ། གཉིས་བ་བསྐྱོམ་ཚུལ་དངོས་ལ་ལྷ། བདག་གཞན་གཅིས་འཛིན་གྱི་ཉིས་དམིགས་དང་པན་ཡོན་བསམ་བ། བདག་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་མ། བདག་གཅིས་འཛིན་ལ་དབྱར་བལྟས་ཏེ་འགོག་དགོས་བ། དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་མ། གཞན་གཅིས་འཛིན་བསྐྱེད་བ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཅིས་མ། དམ་བ་གོང་མའི་གསུང་བྲན་ནས་སྐོམ་ཚུལ། རྩ་བོ་

ཞལ་ནས་མ། སེམས་བསྐྱེད་ཐབས་ལ་སློབ་པ་ནས་འབད་རིགས་པའོ། ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་རྩ་བ་མ།

གསུམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་གས་བཟུང་བ་ལ་གསུམ། མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་
བྱེད་པ། ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱང་བ། ཉམས་ན་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཐབས་སོ། །སློབ་
སེམས་མི་གཏོང་བ་མ། དང་པོ་ལ་གསུམ། གང་ལས་སྒྲང་བའི་ཡུལ། གོང་མ་
ནམས་མ། གང་གིས་ལེན་པའི་རྟེན། ལྷ་སྤྱོ་སོགས་མ། རི་ལྷར་སྒྲང་བའི་ཆོ་གའོ། །འདི་
ལ་གསུམ། སློབ་པའི་ཆོ་ག། དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག། མཐུག་གི་ཆོ་གའོ། །སློབ་དཔོན་
གྱིས་མ། དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐབས་འགོ་ཁྱད་པར་ཅན་བྱ་བ། ཆོ་གས་བསལ་བ།
དངོས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་མ་མ། བསམ་པ་སྐྱང་བའོ། །སྤར་བཤད་པ་ལྟར་མ། དང་པོ་ལ་
གསུམ། གནས་བརྒྱན་ཅིང་རྟེན་བཟུམ་ནས་མཆོད་རྩས་བཤམ་པ། གསོལ་བ་གདབ་
ཅིང་སྐབས་སུ་འགོ་བ། སྐབས་སུ་སོང་བའི་བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་པའོ། །སྤར་སྐྱེས་བྱ་
རྒྱུ་དུའི་མ། དང་པོ་ལ་གསུམ། གནས་རྟེན་མཆོད་སོགས་སྤྱིར་བསྟན་པ། དཔེན་
པའི་ས་ཕྱོགས་མ། དེའི་དོགས་གཅོད། མཆོད་པ་ཡང་མེད་ན་མ། སྒྲ་མ་དང་སློབ་མའི་
བྱ་བའི་རིམ་པའོ། །དེ་ནས་འཕགས་པའི་ཆོ་གས་མ། གཉིས་པ་གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་
སྐབས་སུ་འགོ་བ་ལ་གཉིས། གསོལ་བ་གདབ་པ། དེ་ནས་སྒྲ་མ་ལ་མ། སྐབས་འགོ་
ཁྱད་པར་ཅན་ནོ། །འདི་ལ་གཉིས། བསམ་པ་ཡུལ་བཅས། དེ་ནས་ཡུལ་སངས་རྒྱས་
དང་མ། ཆོ་གའི་ཆོ་ག་གོ། །སློབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ་མ། གཉིས་པ་དངོས་གཞིའི་
ཆོ་ག་ལ་བདུན། སློབ་པའམ། སློབ་དཔོན་གྱི་མདུན་དུ་མ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁྱད་
པར། གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་མ། འདེའི་དམིགས་བསལ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་སློབ་ལམ་མ།

འདྲུག་སེམས་ལ་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱང་མི་བསྐྱང་ལུགས་གཉིས་བྱེད་པ་མི་རིགས་ལ།
སློན་སེམས་ལ་དེ་ལྟར་མ། འབྲུག་བྱ་ལ་མི་སློབ་པ་སློན་སེམས་བསྐྱེད་རུང་ཡང་
འདྲུག་སློམ་མི་རུང་བ། གསལ་རྒྱལ་ལ་གདམས་པ་ལས་ཀྱང་མ། སེམས་བསྐྱེད་
གཟུང་བའི་ཆོག་ཤོགས་བཅུ་རྒྱུ་ལ་ན་མ། རྩེ་གི་ཆོགས་སྒྲངས་ཐབས་སོ། །དེ་
དག་ནི་སློབ་དཔོན་མ།

གཉིས་པ་ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱང་བ་ལ་གཉིས། ཆོ་འདིར་སེམས་
བསྐྱེད་མི་ཉམས་པའི་རྒྱལ་བསྐྱབ་ལ། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་ཡང་དེ་དང་མི་འབྲལ་བའི་རྒྱ་
ལ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སེམས་བསྐྱེད་ལ་སློ་བྱུགས་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་
ཕན་ཡོན་བླ་བ་ལ་བསྐྱབ་ལ། སེམས་བསྐྱེད་དངོས་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལན་བྱུག་ཏུ་
བསྐྱེད་པ་ལ་བསྐྱབ་ལ། གང་གི་དོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སེམས་ཅན་གྲོས་མི་སྤོང་
བ་ལ་བསྐྱབ་ལ། སེམས་ཅན་གྲོས་སྤངས་པའི་ཆད་ནི་མ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཆོགས་བསག་པ་ལ་བསྐྱབ་པའོ། །སློན་སེམས་ཆོགས་བཟུང་ནས་མ། དང་པོ་ལ་
གསུམ། ལུང་ལས་བཞད་ཚུལ། དམ་པའི་གསུང་གིས་བསྐྱགས་ཚུལ། རྩོ་བོ་ཆེན་
པོ་མ། རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱིས་འདི་ཉིད་ཐབས་དམ་པར་གཟིགས་པས་འབད་པར་
གདམས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་མ། དང་པོ་ལ་གཉིས། ལུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
དང་། མདོ་སྤེ་བལྟ་བཅས་མ། ཕན་ཡོན་བསྐྱན་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། མཆོམས་སྤྱོར་
བ། བྱང་ས་ལས་མ། དངོས་སོ། །འདི་ལ་གཉིས། ཞིང་དམ་པར་འགྱུར་བ། གཞོད་པ་
མེད་པའི་བསོད་ནམས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཞིང་དམ་པ་འཛིག་
ཉེན་གྱི་ཡོན་གནས་སུ་འགྱུར་བ། འཛིག་ཉེན་ལྟ་མིར་མ། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་ཐེལ་

གྲིས་གཞོན་པ། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ནས་མ། བསོད་ནམས་ཆུང་དུ་བྱས་ཀྱང་
འབྲས་བྱ་ཆེ་བ། བསོད་ནམས་བྱ་བ་མ། འདིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་བརྟེན་པའོ། །འདིག་
རྟེན་ཐམས་ཅད་མ། གྲིས་བཅད་འདི་བཞིའི་མིང་མ་དཔེར་མི་གསལ་ཡང་མཆན་བཞི་ལས་སྒྲུངས། །
གཉིས་པ་གཞོན་པ་མེད་པའི་བསོད་ནམས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལ་དུག། །སྤྱང་མས་
བསྤྱང་ཚུལ། འཁོར་ལོས་སྤྱང་རྒྱལ་མ། སྤྲགས་སོགས་འབྲུབ་སྤྱོད་བ། གསང་སྤྲགས་
དང་མ། སྤྲ་གོ་སོགས་མི་འོང་བ། གང་ན་གནས་པ་དེར་མ། ཁོ་བ་མེད་ཅིང་བཟོད་པ།
བཟོད་པ་དང་མ། ངན་སོང་དུ་སྦྱེ་དཀའ་ཞིང་སྤྱང་དུ་གྲོལ་བ། ངན་སོང་དུ་ཡང་མ།
ཕན་ཡོན་མཐའ་མེད་ཚུལ་ལོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་ཀྱི་མ།

གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་འབེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལན་དུག་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། སྒོན་སེམས་བསྐྱེད་པ་མི་གཏོང་བ། སྤེལ་བ་ལ་
བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བཏང་ན་སོ་ཐར་གྱི་པམ་བ་ལས་སྤྱི་ཞིང་ངན་འགྲོ་
རིང་དུ་འབྱམས་དགོས་པ། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་མ། འོར་བུ་ཕྱག་དར་ཁོད་ནས་རྟེན་
པ་ལྟ་བུའི་སྒོ་བས་མི་འདོར་བའོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས་མ། གཉིས་པ་སྤེལ་བ་ལ་བསྐྱབ་
པ་ལ་གཉིས། མ་བཏང་བ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་སྤེལ་དགོས་པ། དེ་ལྟར་མ་གཏང་བ་
ཙམ་གྱིས་མ། དུས་དུག་ཏུ་ཆོ་ག་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །དེ་ཡང་སྤར་བ་ཤད་པའི་མ། གཉིས་
པ་སྦྱེ་བ་གཞན་དུ་དེ་དང་མི་འབྲལ་བའི་རྒྱུ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། ཉམས་པར་བྱེད་
པ་ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་སྤྱང་བ། མི་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་སྤྱང་བ་
ལ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ནག་ཆོས་བཞི་སྤྱོ། བཞན་པོ་དང་སྒོ་བ་དཔོན་དང་སྤྱོ་མ་
དང་སྤྱིན་གནས་སྤྱོ་བ། གཞན་འགྲོད་པ་མེད་པ་ལ་འགྲོད་པ་ཉེ་བར་སྤྱོ་བ། ཐེག་

ཆེན་ལ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་མི་བསུགས་པ་སོགས་སྒྲིབ་པ། སྒྱུ་དང་གཡོས་ཉི་
བར་སྒྲིབ་ཀྱི་ལྷག་བསམ་གྱིས་མ་ཡིན་པའོ། འག་ཆོས་དང་པོ་ལ་གཉིས། དུལ་དང་
བྱ་བ། མཁན་སོ་དང་སྒོ་བ་དཔོན་མ། འོག་ས་གཙོ་དེ། འོ་ན་བརྩམས་མེད་པའི་མ། འག་
ཆོས་གཉིས་བ་ལ་གཉིས། དུལ་དང་བྱ་བ། གཞན་འགྲོད་བ་མེད་བ་ལ་མ། འོག་ས་
གཙོ་དེ། འོ་གཉིས་ལ་སྒྲིབ་པ། འག་ཆོས་གསུམ་བ་ལ་སྒྲིབ་པ། དུལ་དང་བྱ་བ། ཐེག་ཆེན་
ལ་ཞུགས་པའི་མ། ཆོད། དུལ་གང་ལ་མ། འབྲུང་ཉི་ཞིང་ཉེས་པ་ཆེ་བས་སྒྲོང་དགོས་
ཚུལ། འདི་འབྲུང་ཡང་ཉི་མ། བྱང་ཚུབ་ལས་རིང་དུ་བྱེད་ཚུལ། སྒྱུ་དང་པོ་ལས་ཀྱང་མ།
བཞག་ས་སྒོ་མ་ལ་འབད་དགོས་པའོ། འདི་ལྟར་ཁོང་ཁྱོད་མ། འག་ཆོས་བཞི་བ་ལ་
གཉིས། དུལ་དང་བྱ་བ། སྒྱུ་དང་གཡོས་མ། ཆོག་དོན་བཞག་པའོ། འདི་ལ་གཡོ་སྒྲིབ་
ནི་མ།

གཉིས་ས་དཀར་ཆོས་བཞི་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་བཞི། སེམས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཅོག་
ལ་སོག་གས་ཐ་ན་བཞད་གད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡང་ཤེས་བཞིན་དུ་བརྩམས་དུ་སྒྲིབ་སྒྲོང་བ།
དཀར་ཆོས་དང་པོའི་དུལ་ནི་མ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཡོ་སྒྲིབ་མེད་པར་ལྷག་
པའི་བསམ་བས་གནས་པ། དཀར་ཆོས་གཉིས་པའི་དུལ་ནི་མ། བྱང་སེམས་ཐམས་
ཅད་ལ་སྒྲོན་པ་དང་འབྲུང་བའི་འདུ་ཤེས་སྒྲིབ་ཅིང་དེ་དག་གི་དོན་གནས་ཀྱི་བསུགས་
པ་སྒྲོགས་བཞིར་བརྒྱུད་པ། རང་གིས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཉི་ཆེ་བའི་
ཐེག་པ་མི་འདོད་པར་རྒྱུགས་པའི་བྱང་ཚུབ་འཛིན་དུ་འཇུག་པའོ། འདཀར་ཆོས་
གསུམ་བ་ལ་གསུམ། དུལ་དང་བྱ་བ། དུལ་ནི་བྱང་སེམས་མ། བསྐྱང་དགོས་ཚུལ།
ཤར་བའི་ཞལ་ནས་མ། ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་ཚུལ་ལོ། ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་པ་ཡང་མ། དཀར་

ཆོས་བཞི་བ་ལ་གཉིས། དངོས། ༼ཡུལ་དང་བྱ་བ་༽ ཡུལ་ནི་རང་གིས་སླིན་པར་མ། ལྷང་
གཞན་ལས་ཀྱང་གསུངས་པའོ། ༼འཇིག་རྟེན་གསུམ་བསྐྱབ་བརྟུས་སོགས་ལས་བཤད་པ༽ འདི་ལ་
གསུམ། གཞན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བཀོད་པའི་པན་ཡོན། སེང་གེ་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་མ།
ང་རྒྱལ་སོགས་སྤངས་པས་སེམས་བསྐྱེད་མི་འདོར་བར་གསུངས་པ། གཞན་ཡང་
སངས་རྒྱས་དང་མ། བྱ་སྐྱོད་གང་ལའང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟིན་པར་བྱས་ན་སྐྱེ་བ་
ཀུན་ཏུ་བྱང་སེམས་དང་མི་འབྲལ་བའོ། །དཀོན་མཆོག་སླིན་ལས་མ།

གསུམ་བ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྐྱོད་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལ་གསུམ། སེམས་
བསྐྱེད་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ་སློབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན། ཐབས་ཤེས་རེ་རེ་བ་ལ་
བསྐྱབས་པས་སངས་རྒྱས་མི་འབྱུང་པར་བསྟན་པ། བསྐྱབ་པ་ལ་སློབ་པའི་རིམ་བ་
ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐྱབ་པ་མ་བྱས་པས་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པ། དེ་
ལྟར་སློན་སེམས་བསྐྱེད་ནས་མ། རང་མ་དུལ་བར་གཞན་མི་སྤུལ་བས་ཐོག་མར་རང་
འདུལ་བ། སློམ་རིམ་དང་པོ་ལས་ཀྱང་མ། བསྐྱབ་བའོ། །སྐྱབ་པ་ཡང་མ། གཉིས་བ་
ཐབས་ཤེས་རེ་རེ་བ་ལ་བསྐྱབས་པས་སངས་རྒྱས་མི་འབྱུང་པར་བསྟན་པ་ལ་
གསུམ། ཐབས་མ་ཞོར་བ་དང་ཆ་ཆང་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ། དེ་ལ་ལོག་ཏོག་དགག་པ། དེ་
ལ་ཚོད་པའི་ལན་དགག་པ། དང་པོ་ལ་གཉིས། ལམ་ཆང་ལ་མ་ཞོར་བ་དགོས་པ།
སངས་རྒྱས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་མ། ཆ་ཆང་བའི་ལམ་ངོས་བཟུང་བའོ། །འོན་རྒྱ་རྒྱུ་མ།
གཉིས་བ་དེ་ལ་ལོག་ཏོག་དགག་པ་ལ་གཉིས། ལོག་པར་ཏོག་ཚུལ། དེ་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལོག་པར་འཛིན་ཚུལ། དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་མ། དེའི་ཁྱད་ས་ལོག་
པར་བཤད་པའོ། །དེ་ལ་རྟུ་ཤང་གིས་ནི་མ། གཉིས་བ་དེ་དགག་པ་ལ་ལྟ། ལོག་ལྟའི་ཐ་

ཆད་མཁས་པས་བཀག་ཚུལ། འདི་ནི་ཐབས་མ། དེ་ལྟར་བཀག་ཀྱང་སྐལ་དཔལ་
རྣམས་དེར་ཞེན་ཚུལ། ད་དུང་ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་མ། མི་གནས་པའི་ཐུང་འདས་ཐབས་
ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱབ་དགོས་ཚུལ། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་རྣམ་ཀུན་
མཆོག་ལྷན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དགོས་ཚུལ། གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས་མ། ཤེས་རབ་
གཅིག་ཕུ་འདོད་པ་བསྟན་བཅོས་ལས་བཀག་ཚུལ་ལོ། །རྣམ་པར་འཐག་པ་བསྐྱས་པ་
ལས་མ། གསུམ་པ་མི་གནས་པའི་ཐུང་འདས་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་
བསྐྱབ་དགོས་ཚུལ་ལ་བཞི། དེ་ལ་ཐབས་ཤེས་ཆང་མི་དགོས་པ་ལུང་རིགས་ཀུན་
དང་འགལ་བ། དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་མ། ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་མཐའ་གཉིས་
བཀག་ཚུལ་ལུང་གིས་སྐྱབ་པ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་མ། ཐབས་ཤེས་མ་ཆང་ན་སྤྱི་ཞིའི་
མཐར་འཁིང་ཚུལ་ལུང་གིས་སྐྱབ་པ། རྗེ་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་མ། སངས་རྒྱས་
སྐྱབ་པ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ལ་ལྟོས་པའོ། །ག་ཡ་གྲོ་རི་ལས་མ།

གསུམ་པ་དེ་ལ་ཚྱོད་པའི་ལན་དགག་པ་ལ་གསུམ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་
ན་ཐབས་མི་དགོས་པར་འདོད་པའི་ཚྱོད་པ་དགག་པ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་ཕྱིན་ཐུག་
ཆང་བས་ཐབས་མི་དགོས་པར་ཚྱོད་པ་དགག་པ། གཞན་གྱི་འདོད་པ་འགལ་བ་
བསྟན་པ། དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ། གལ་ཏེ་སྤྱི་ན་པ་ལ་སོགས་པ་མ། དེ་
དགག་པའོ། །འདི་ལ་བཞི། དེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་འགལ་བས་དགག་པ། དེ་ལྟ་ཡིན་
ན་མ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་མཐོ་ཤོས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐབས་ཤེས་དགོས་ཚུལ། ལུང་པར་
དུ་མ། དེས་ན་དང་པོ་ནས་ཐབས་ཤེས་མི་དགོས་པ་མི་རིགས་ཚུལ། དེད་ཀྱི་སྐྱེད་
ཡེ་ཤེས་མ། སྐྱགས་ལམ་མཐོན་པོར་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཕྱིན་ཐུག་ལ་སྟོབ་ཚུལ་

རགས་པ་འདྲ་ཚུལ་ལོ། །སྐྱུགས་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་ཕ། གཉིས་པ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ་བྱིན་
དྲུག་ཆང་བས་ཐབས་མི་དགོས་པར་ཚོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ཅིར་ཡང་མི་
སེམས་པ་ལ་བྱིན་དྲུག་ཆང་བས་དེས་ཆོག་གོ་སྟུམ་པའི་ རྒྱུ་ཚུལ་ལྟར་སྒྲུང་གིས་ཆང་ཚུལ་གྱི་
།ཚོད་པ། གལ་ཏེ་སྟུན་པ་ལ་ཕ། དེ་དགག་པ་ རྒྱུ་ཚུལ་དང་བཅས་པ། །འདི་ལ་གསུམ།
དེ་ལྟར་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་བ། དེ་ཅམ་གྱིས་ཕ། དྲུག་དྲུག་ཆང་བས་ཆོག་ན་མཐུལ་གཅིག་
དུས་ཆོག་པར་ཐལ་བ། དེ་དེའི་ནང་དུ་ཕ། ཐབས་ཤེས་མ་འབྲལ་བ་ཡང་པན་ཚུན་
ཅིས་ཟིན་ལ་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །དེས་ན་ལྷ་བས་ཟིན་ཕ། གསུམ་པ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་
འགལ་བ་བསྟན་པ་ལ་དྲུག ། མངོན་མཐོ་དང་དེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་འགལ་བར་མི་རུང་
བ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཕ། རང་ཆོག་སྟུན་པའི་དག་བཞིན་འགལ་བ། གཞན་
ཡང་བྱེད་ཕ། ཁོའི་དམིགས་མེད་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་དང་ཁོ་རང་འགལ་བ། རྒྱུ་ཚུལ་པ་ཀུན་དང་
འགལ་བ། ། རྒྱུ་ཚུལ་པ་ཀུན་དང་འདིའི་མིང་མ་དཔེར་མི་གསལ་ཡང་མཆན་བཞི་དང་བསྟན་ནས་བཞོད། ། དམིགས་
མེད་གསུངས་པའི་མདོ་སོགས་དུ་མ་དང་འགལ་བ། རྒྱུ་ཚུལ་པ་ཀུན་དང་འདིའི་མིང་མ་དཔེར་མི་གསལ་ཡང་མཆན་བཞི་དང་
བསྟན་ནས་བཞོད། །

གསུམ་པ་ཁོའི་དམིགས་མེད་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་དང་ཁོ་རང་འགལ་བ་ལ་གསུམ།
མདོ་ལས་བསྟན་པ། ཡང་མདོ་ལས་ཕ། ལུང་དང་པོའི་བཤའ་ཚུལ་དང་འགལ་བ།
དང་པོའི་དོན་ནི་ཕ། ལུང་གཉིས་པའི་ཆོག་ཟིན་ལ་དངོས་སུ་དམིགས་པར་ལྟངས་
ཞེས་སྟོན་པས་འགལ་བའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཕ། བཞི་པ་ རྒྱུ་ཚུལ་པ་ཀུན་དང་འགལ་བ་ །ལ་
གསུམ། སྐྱུགས་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་ཕ། གཉིས་པ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ་བྱིན་

གཏོང་ངོ་། རིགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ཞིང་གང་ལ་འང་ངེས་པ་མི་རུང་བའི་
སྟོན། འདི་འདིའོ་སྟུམ་མ། ཉམས་ཤེས་ཆ་གང་ལྟར་མི་འགལ་བ་སོགས་སོ། ། ཉམས་བཅད་འདིའི་མིང་མ་
དཔེ་དང་མཆན་བཞི་གང་དུ་ཡང་མི་གསལ་བས་གོང་གི་ཉམས་པའི་དུས་སོགས་ཤིང་གསུམ་ཕྱེ་བ་དེ་དང་བསྟུན་
ནས་བཀོད་པས་འཐད་མིན་དབྱེད་པར་འཆོལ། ། འདི་ལ་གསུམ། ཐབས་ཤེས་ཆ་གང་ལྟར་མི་
འགལ་བ། དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུའི་མ། བདེན་གཉིས་འདྲིའི་ཆོད་མ་གཉིས་གཅིག་
གྲོགས་གཅིག་གིས་བྱེད་ཚུལ། དེ་ཡང་གཞིའི་ལྟ་བ་མ། ལུང་གསུམ་པའི་དོན་
འོ། ། མདོ་དེའི་སྐབས་མ། ལྷ་པ་དམིགས་མེད་གསུངས་པའི་མདོ་སོགས་དུ་མ་དང་
འགལ་བ་ལ་བཞི། ལམ་སྟོགས་རེ་བས་མི་ཆོག་པ། མདོ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་པ་ལས་
ཀྱང་མ། དམིགས་པ་གཏན་ནས་མེད་ན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མི་འབྱུང་བས་མདོ་དང་
འགལ་བ། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་མ། དམིགས་པ་ཡོད་
མེད་ཀྱི་དོན་སོ་སོར་དགོས་ཚུལ། དེའི་ཕྱིར་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མ། ཉོན་མོངས་
དང་མཆན་འདྲིའི་གྱི་འཆིང་བ་ལྟོད་ཀྱང་བསྐྱུང་སྟེ་མ་ལྟོད་པ་མི་རིགས་པའོ། ། དེ་
བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་དང་མ། སྟག་པ་ཉུ་དེ་ཞོན་པ་བརྒྱ་ཅུར་དོའི་དཔེ་རྒྱ་རྒྱུན་ལྷག་གི་ལུང་
རིགས་དང་འགལ་བ་ཤིང་ལ་གཉིས། སྟོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱེ་ལས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་བཀག་
པའི་ཚུལ། ཡིན་ལུགས་ཀྱི་དོན་མ། ཐབས་ཤེས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་སྟོབ་པ་དེ་
མདོ་སྟགས་གཉིས་ཀར་འདྲ་ཡང་སོ་སོར་རྟོག་པ་སོགས་འདྲ་མིན་འཆད་འཁྱུར་དུ་
བསྟུན་པའོ། ། དེ་ནི་སྟགས་དང་མ།

གསུམ་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་སྟོབ་པའི་རིམ་པ་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཐེག་ཆེན་
སྟེ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ། བྱད་པར་དུ་རྟོ་རྟེ་ཐེག་པ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ།

བྱང་མེམས་ཀྱི་བསྐབ་པ་ལ་སློབ་འདོད་སྤྱད་པ། འདུལ་བ་དང་སྤྲུགས་པ། སྤྱངས་
ནས་རྒྱལ་སྤྲས་ཀྱི་སྒོམ་པ་གཟུང་བ། ཚུལ་ཁྲིམས་ལེན་ཏེ་འབྲེལ་བར་པ། བཟུང་ནས་
རི་ལྷར་བསྐབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །འདི་ལ་གསུམ། གང་ལ་བསྐབ་པའི་གཞི། གསལ་བའི་
དབྱེ་བ་མ། དེར་བསྐབ་པ་རྣམས་འདུ་ཚུལ། དེ་ལ་རི་ལྷར་བསྐབ་པའི་རིམ་
པའོ། །གཉིས་པ་དེར་བསྐབ་པ་རྣམས་འདུ་ཚུལ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་གྲངས་
ངེས་པ། ཞར་ལ་གོ་རིམ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྤྱར་བ། བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་མ། དངོས་སོ། །འདི་ལ་བྱུག །མདོན་མཐོ་ལ་ལྟོས་པའི་གྲངས་ངེས།
དོན་གཉིས་སྐབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གྲངས་ངེས། གཞན་དོན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་
ཚོགས་པར་སྐབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གྲངས་ངེས། ཐོག་མར་ཟང་ཟེང་མ། ཐེག་ཆེན་ཐམས་
ཅད་སྤྱད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གྲངས་ངེས། འདི་ལྷར་ལོངས་སྤྱོད་མ། ལམ་མམ་ཐབས་ཀྱི་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་དབང་དུ་མཛད་པའི་གྲངས་ངེས། བསྐབ་པ་གསུམ་ལ་ལྟོས་
པའི་གྲངས་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟེན་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་
པ་དགོས་ཚུལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མ། རྟེན་སྤུན་ཆོགས་ངོས་བཟུང་ནས་དེའི་རྒྱ་
མཐུན་ཀྱི་རྒྱ་སྐབ་ཚུལ། དེ་ཡང་གང་ལ་སྤྱོད་པའི་མ། དེ་དག་ལྷང་དང་སྤྱར་ཞིང་ལམ་
དང་འབྲས་དུས་ཀྱི་མདོན་མཐོ་སོ་སོར་དབྱེ་བའོ། །ལམ་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་མ། གཉིས་པ་
དོན་གཉིས་སྐབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གྲངས་ངེས་ལ་གཉིས། མཚམས་སྤྱར་བ། དེ་ལྷར་
རྟེན་དེ་ལྟ་བུས་མ། དངོས་སོ། །འདི་ལ་བྱུག །ཕྱིན་བྱུག་གི་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་གཞན་
དོན་བྱེད་ཚུལ། དེ་ཡང་གཞན་དོན་སྐབ་ཚུལ་མ། རང་དོན་གང་གིས་བྱེད་པ། རང་
དོན་ནི་མ། བཅོན་འབྲས་དོན་གཉིས་ཀའི་གཞིར་འབྲེ་ཚུལ། དེ་ལེ་ལོ་ཅན་ལ་མ། དེའི་

གསུམ་པ་དེ་ལ་རི་རྩུབ་པ་མེད་པ་ལ་གཉིས། སྟོང་པ་སྟེ་ལ་བསྐྱབ་
ཚུ་ལ། ཁྱད་པར་དུ་པར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་ཚུ་ལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྟོང་
པ་སྟེ་ལ་སྟོབ་པའི་ཚུ་ལ་སྐྱས་པར་བཤད་པ། རོན་བརྟུ་པའོ། །དེ་དག་ལ་མཉམ་རྗེས་
སྟུ་མ། དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་གི་སངས་སྐྱས་ཀྱི་ཆོས་སྟོན་པར་ཕྱེད་པ་པར་ཕྱིན།

གཞན་རྒྱུད་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་བསྟུ་བཞི་ལ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བྱུག །སྤྱིན་པ།
ཚུལ་ཁྲིམས། བཟོད་པ། བཙུན་འབྲུག། བསམ་གཏན། ཤེས་རབ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྤྱིན་པའི་ངོ་བོ། རབ་དབྱེ། རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། ངོ་བོ། གཏོང་བའི་སེམས་པ་མ། དེའི་པར་ཕྱིན་གྱི་ཆད་དོ། །དེ་ལ་སྤྱིན་
པའི་མ། གཉིས་པ་རབ་དབྱེ་ལ་གཉིས། རྟེན་སོ་སོ་ལ་སྟོན་པའི་རབ་དབྱེ། སྤྱིན་པ་
རང་གི་ངོ་བོའི་རབ་དབྱེའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟེན་སོ་སོར་སྤྱིན་པ་སོ་སོར་བཤད་
པ། སྤྱིར་བཏགས་ཐེག་གི་སྤྱིན་པ་མ། རབ་བྱུང་གིས་ཐོས་སོགས་ལ་བར་གཅོད་གྱི་བཏགས་
ཐེག་སྐྱབ་གཏོང་བཀའ་སྟེ་དེར་མི་གཞོད་པར་རྟེན་པ་གཏོང་བའོ། །དེ་ཡང་ཐོས་པ་
ལ་མ། གཉིས་པ་སྤྱིན་པ་རང་གི་ངོ་བོའི་རབ་དབྱེ་ལ་གསུམ། ཆོས་གྱི་སྤྱིན་པ། དམ་
པའི་ཆོས་མ། མི་འཇིགས་པའི་སྤྱིན་པ། རྒྱལ་པོ་དང་མ། བཏགས་ཐེག་གི་སྤྱིན་པའོ། །བཏགས་
ཐེག་གཞན་ལ་མ། གསུམ་པ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་ཚུལ་ལ་གསུམ། སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་
རྟོགས་པ་ལ་མེད་སྟེ་བཙུན་པ་ཅམ་མིན་པར་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་གཏོང་སེམས་
དགོས་ཚུལ། ལུས་ཡོངས་སྦྱོད་ལ་མ། བཏང་བའི་པན་ཡོན་དང་མ་བཏང་བའི་ཉེས་
དམིགས་བསམ་པ། དེ་ལ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་མ། དེ་ལ་འབྲུག་པའི་ཐབས་དངོས་
སོ། །འདི་ལ་བཞེ། །ལུས་སོགས་དུས་ཀུན་ཏུ་གཏོང་སེམས་བསྦྱེད་ཚུལ། གཞན་དོན་བཟོད་པ་སོགས་གྱི་
ཉེས་དམིགས་དང་དོགས་གཅོད། །ཉ་ས་བཅད་འདི་གཉིས་གྱི་མིང་མ་དཔེར་མི་གསལ་ཞིང་མཆན་བཞི་དང་བྱེ་ཚུལ་
ཡང་མི་མཚུངས་པས་དོན་ཐོབ་ལ་བསམས་ནས་བཞོད་པས་འཐད་མིན་དབྱེད་པར་འཆེལ། ། བསམ་པ་ཅམ་
གྱི་སྤྱིན་པ། གཞན་ཡང་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་མ། པར་ཕྱིན་བྱུག་ལྟ་བུ་བྱེ་ཚུལ་ལོ། །སྤྱིན་
པའི་པར་ཕྱིན་ལ་མ། དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས། སྦྱོད་འབྲུག་ལས་མ། ལས་དང་པོ་

པའི་བྱ་ཚུལ་ལོ། །ད་ལྟ་མོས་པ་མ་སྤྲིན་ཞིང་མ། གཉིས་པ་༽གཞན་དོན་བརྗེད་པ་སོགས་ཀྱི་
ཉེས་དམིགས་དང་དོགས་གཅོད་ཀྱིས་གཉིས། གཞན་དོན་བརྗེད་པའི་ཉེས་དམིགས། དེ་ལྟར་
བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་མ། བསམ་པའི་དོགས་གཅོད་དོ། །པམ་པ་འོང་ཚུལ་ནི་མ།

གཉིས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གསུམ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ངོ་བོ། རབ་དབྱེ། རྒྱད་ལ་
སྦྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱལ་སྤྱོད་པོ་ལ། རྒྱལ་སྤྱོད་པོ་ལ་སྤྱོད་པོ་ལ་སྤྱོད་པོ་ལ་སྤྱོད་པོ་ལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་ངོ་བོ། གཞན་ལ་གཞོད་པ་མ། བར་ཕྱིན་ཀྱི་ངོ་བོ་ལོ། །སེམས་པ་དེའི་གོམས་
པ་མ། གཉིས་པ་རབ་དབྱེ་ལ་གསུམ། སྤྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས། དག་བ་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་
ཚུལ་ཁྲིམས། ཕྱིན་བྱུག་ལ་སོགས་པའི་མ། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་
སོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤྱོད་ནས་མ། དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ། ཀྱང་སྤྱོད་དང་
བཅས་པའི་མ། ཞིབ་ཆའི་བྱེད་པར་དོ། །འདི་ལ་བྱང་ས་ལས་མ། གསུམ་པ་རྒྱད་ལ་
སྦྱེད་ཚུལ་ལ་གསུམ། རྒྱལ་ཁྲིམས་བསྐྱོམ་པའི་ཐབས། ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་ལས་སྤྱོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
གཅོ་ཐོར་བསྟན་པ། རྒྱལ་བཅད་འདི་གཉིས་ཀྱི་མིང་མ་དཔེར་མི་གསལ་ཞིང་མཆན་བཞི་དང་ཕྱེ་ཚུལ་ཡང་མི་
མཚུངས་པས་དོན་ཐོབ་ལ་བསམས་ནས་བཞོད་པས་འཐད་མིན་དབྱེད་པར་འཇུག། བར་ཕྱིན་བྱུག་ལྟར་དུ་
བྱ་བའོ། །པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་མ། དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་དེ་རྒྱ་གང་དང་
གང་ལ་རག་ལས་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་ནི་མ། བསྐྱེད་དང་མ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕན་
ཡོན་ཉེས་དམིགས་བསམ་པའོ། །གཞན་ཡང་པར་ཕྱིན་བསྐྱེད་པ་ལས་མ། གཉིས་པ་
རྒྱལ་ཁྲིམས་གསུམ་ལས་སྤྱོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་གཅོ་ཐོར་བསྟན་པ་ཀྱིས་གསུམ། སྤྲོམ་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལ་བསྐྱེད་ཚུལ་གལ་ཆེ་བར་གདམས་པ། དེ་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་མ།
སྤྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཅོ་ཐོར་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྣམས་ལ་སྤྲོམ་སེམས་

ཡང་ཡང་དགོས་ཚུལ། སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མ། མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་
པའོ། །མདོར་ན་དེ་གཞིར་བྱས་ནས་མ།

གསུམ་པ་བཅོད་པ་ལ་གསུམ། བཅོད་པའི་ངོ་བོ། རབ་དབྱེ། གཞན་གྱི་
གཞོད་པ་བྱས་པ་ལ་མ། རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བཅོད་པའི་ངོ་བོ་
༼དངོས་ཀྱི༽ གཞོད་པ་བྱེད་པ་དང་མ། དེ་ལ་བཅོད་པའི་པར་བྱིན་རྒྱུ་རྒྱུ་གས་པའོ། །རང་གི་
ཁོ་བ་སོགས་མ། གསུམ་པ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་ཚུལ་ལ་གཉིས། བཅོད་དང་མི་བཅོད་པའི་
པན་ཡོན་ཉེས་དམིགས་སྒྲོམ་པ། བཅོད་པ་བསྒྲོམ་ཚུལ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
པན་ཡོན། བྱི་མ་ལ་དབྱ་ཉུང་བ་མ། མི་བཅོད་པའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །འདི་ལ་གཉིས།
མ་མཐོང་པའི་ཉེས་དམིགས། མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་འཕྲོས་དང་བཅས་
པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཁོང་ཁོས་དགེ་ཅ་འཛོམས་ཚུལ། ཁོ་ཡུལ་བྱང་སེམས་མིན་
པའི་རབ་བྱུང་ཡིན་ཡང་འཛོམས་ཚུལ། སྤྱིར་དགེ་ཅ་འཛོམས་པ་ལ་མ། བཅོམ་པའི་
དོགས་གཅོད། འཛོམས་ཚུལ་གྱི་ཞིབ་ཆའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས། སྦྱོད་འཇུག་
ལས་མ། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་བར། ཡུལ་ལ་ནི་མ། ཉེན་ནོ། །ཁོང་ཁོ་སྦྱེ་བའི་ཉེན་ནི་མ། གསུམ་
པ་བཅོམ་པའི་དོགས་གཅོད་ལ་གཉིས། མཁས་པའི་དོགས་པ། དགེ་ཅ་བཅོམ་པའི་
དོན་ནི་མ། དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ས་བོན་མ་ངེས་པ། རྒྱུང་བསྐྱངས་ཅམ་
བཅོམ་པའི་དོན་མིན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ས་བོན་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེན་གྱིས་
འབྲས་བྱ་མི་འབྱུང་ཚུལ། རྒྱ་མཚན་དེ་ནི་མ་ངེས་ཏེ་མ། ས་བོན་མ་སྐྱངས་ཀྱང་བཅོད་
པ་ཐོབ་ནས་འབྲས་བྱ་མི་འབྱེན་པའོ། །སྦྱོར་ལམ་ཅེ་མོ་དང་མ། གཉིས་པ་རྒྱུང་
བསྐྱངས་ཅམ་བཅོམ་པའི་དོན་མིན་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཏེ་ཅང་ཐལ་བ། ལས་ཀྱི་འཁོར་

བ་མ། ས་བོན་མ་སྤངས་ཀྱང་འབྲས་བུ་མི་འབྲིན་པའི་དཔེའོ། །དེས་ན་འདི་ལ་མ། བཞི་
བ་འཛོམས་ཚུལ་གྱི་ཞིབ་ཆ་ལ་གསུམ། རྣམ་སྤྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་ནམ་བུའ་བ་བཙོམ་
མ་བཙོམ་སོ་སོའི་ཚུལ། དེ་ཡང་སྤར་བ་ཤད་བ་ལྟར་མ། དེ་ལུང་ཁོ་ན་ལ་བལྟས་ཚུལ།
འོན་ཀྱང་འདི་གལ་ཆེ་ཞིང་མ། ཆེན་པོའི་བྱ་བ་གཉིས་བུའ་ཚུལ་ལོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་
སྤྲིན་མ། གཉིས་བ་མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་འཛོམས་དང་བཅས་བ་ལ་གསུམ།
ཡིད་ཞི་བ་སོགས་མི་སྤྱོད་ཚུལ། ཡིད་ཞི་ཞིང་དེས་བ་མ། ཉེས་བ་ལ་ངེས་བ་རྟེན་
ཚུལ། ཡང་སྤྱོད་འཕུག་ལས་མ། འཛོམས་དོན་ནོ། །རྣམ་སྤྲིན་ཆབས་ཆེ་བ་དང་མ།

གཉིས་བ་བཙོད་བ་བསྐྱོམ་ཚུལ་དངོས་ལ་གསུམ། གཞོད་བུའ་འི་མི་སྤྲུམ་
པའི་བཙོད་བ་བསྐྱོམ་ཚུལ། སྤྱག་བསྐུལ་དང་ལེན་གྱི་བཙོད་བ་བསྐྱོམ་ཚུལ། ཆོས་ལ་
ངེས་སེམས་ལ་མོས་པའི་བཙོད་བ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ལོ། །དང་བའི་ཡུལ་དཀོན་མཆོག་མ།
དང་པོ་ལ་ལྷ། རང་དབང་ཡོད་མེད་བརྟགས་ན་མི་རིགས་པ། གཞོད་བུའ་དེས་གཞོད་
བ་མ། །ས་བཅད་འདིའི་མིང་མ་དཔེར་མི་གསལ་ཡང་མཆན་བཞི་ལྟར་བཀོད། །རང་དབང་མེད་ན་ཁྲི་མི་
རིགས་པ། རང་དབང་མེད་པར་མ། དེའི་ཁྱད་སྤྱོད་ བཞི་བརྒྱ་བ་ལས་མ། རང་གི་ལས་
སྤྱ་བསམ་སྤྱེ་ཁྲི་མི་རིགས་ཚུལ། གཞན་ཡང་གཞོད་བུའ་ཀྱིས་མ། དེས་ན་སྤྲན་དབྱེད་
ལྟར་བཙོད་རིགས་པའོ། །དེས་ན་ནད་ཆེན་པོ་མ། གཉིས་བ་སྤྱག་བསྐུལ་དང་ལེན་གྱི་
བཙོད་བ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ལ་གསུམ། སྤྱག་བསྐུལ་བྱུང་བ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་དགའ་
བར་འཛིན་བ་དགག་པ། སྤྱག་བསྐུལ་བྱུང་བ་དེ་མ། སྤྱག་བསྐུལ་རང་གི་ཡོན་ཏན་
བསམ་པ། རྫོས་སྤྱག་བསྐུལ་གྱི་སྤྱོད་པ་མ། ལུང་རིམ་ནས་གོམས་ན་མི་དགའ་
བའོ། །དེ་ཡང་གོམས་ན་སྤྱོད་བར་མ།

བཞི་པ་བརྩོན་འགྲུས་ལ་གསུམ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོ། དགེ་བ་བསྐྱུ་བ་
དང་། རབ་དབྱེ། རྒྱད་ལ་སྐྱེད་ཚུལ་ལོ། །གཉིས་པ་རབ་དབྱེ་ལ་གསུམ། གོ་ཆེད་
བརྩོན་འགྲུས། བྱང་སེམས་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དགེ་བའི་ཆོས་སྤྱད་པའི་བརྩོན་འགྲུས།
ཕྱིན་བྱུག་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཀྱི། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་
སོ། །སྤར་དང་འབྲེལ། །གསུམ་པ་རྒྱད་ལ་སྐྱེད་ཚུལ་ལ་བཞི། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་
པའི་པན་ཡོན། མ་བརྩམས་པའི་ཉེས་དམིགས། རྫོགས་ཀྱི་མཆོས་ཁྱུས་པ་ལས་ཀྱི།
བརྩོན་འགྲུས་སྐྱེད་ཚུལ་དངོས། བརྩོན་འགྲུས་ལ་སློབ་པའི་ཆེ་པར་ཕྱིན་བྱུག་ལྟ་བུ་
བྱ་བའོ། །རང་བརྩོན་འགྲུས་ལ་ཀྱི། དང་པོ་ལ་གཉིས། རྣམ་གཤེད་སོགས་ཀྱིས་མི་
སྤྱབ་ཅིང་དངོས་སྤྱབ་གཉིས་ཐོབ་པ། མདོ་རྒྱན་ལས་ཀྱི། བརྩོན་འགྲུས་ཅན་ལ་ཡོན་
ཏན་འབྱུང་བ་མ་ཐད་མི་མིན་ཡང་དགའ་ཚུལ་ལོ། །པར་ཕྱིན་བསྐྱུ་བ་ལས་ཀྱི་ཀྱང་ཀྱི།

གསུམ་པ་བརྩོན་འགྲུས་སྐྱེད་ཚུལ་དངོས་ལ་གསུམ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་
འགའ་ཆེན། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མ་སྐྱེན་ཆེན་བསྐྱེན་པ། དེ་ལས་ལུས་སེམས་ལས་སྤྱ་
རུང་བར་བྱ་ཚུལ་ལོ། །དེ་ལྟར་འགའ་ཆེན་ཀྱི། དང་པོ་ལ་གཉིས། དགེ་བའི་ཆོས་སྤྱབ་
ཁྱུས་སྤྱ་མཐོང་ཡང་མི་འདུག་པ། བདག་གིས་དེ་འདྲ་བསྐྱུ་བ་གཤེད་ཁྱུས་སྤྱ་སྤྱེ་ཁྱེ་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས། ད་དུང་ལོང་ཡོད་སྤྱུ་སྤྱེ་ཀྱི། གཉེན་པོའོ། །དང་པོའི་
གཉེར་པོ་ནི་ཀྱི། འགའ་ཆེན་གཉིས་པ་བདག་གིས་དེ་འདྲ་བསྐྱུ་བ་གཤེད་ཁྱུས་སྤྱ་སྤྱེ་
ཁྱེ་པ་ལ་གཉིས། དངོས། དེའི་གཉེན་པོའོ། །དང་པོ་དངོས་ལ་གསུམ། ཐོབ་བྱ་ལ་
ཁྱེ་པ། ཐོབ་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཀྱི། ཐབས་ལ་ཁྱེ་པ། ཐབས་རྒྱུ་ལ་གཉེན་པོ་ཀྱི་ཀྱི།
སྤྱབ་པའི་གནས་ལ་ཁྱེ་པའོ། །གནས་འཁོར་བར་ཀྱི། གཉིས་པ་དེའི་གཉེན་པོ་ལ་འང་

གསུམ། ཐོབ་བྱ་ལ་ཞུས་པའི་གཉེན་པོ། སྤར་སངས་རྒྱས་པ་མ། ཐབས་ལ་ཞུས་པའི་
གཉེན་པོ། ལུས་ལ་སོགས་པ་མ། སྦྱབ་པའི་གནས་ལ་ཞུས་པའི་གཉེན་པོའོ། །བྱང་
སེམས་ཀྱིས་མ། གཉིས་པ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མ་བུན་རྒྱུན་བསྟེན་པ་ལ་བཞི། མོས་པའི་
སྟོབས། ལས་འབྲས་བསྐྱོམས་ཏེ་མ། བརྟན་པའི་སྟོབས། མ་བརྟགས་པར་མ། དགའ་
བའི་སྟོབས། གྱིས་པ་ཅེ་མོ་ལ་མ། རྟོག་པའི་སྟོབས་སོ། །བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་
པས་མ།

ལྷ་པ་བསམ་གཏན་ལ་གསུམ། བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ། སེམས་དགེ་བའི་
དམིགས་པ་མ། རབ་དབྱེ། རོ་བོའི་སྟོན་པ་མ། རྒྱད་ལ་སྦྱེད་ཚུལ་ལོ། །བསམ་གཏན་
བསྐྱོམ་པའི་ཕན་ཡོན་དང་མ། རྒྱག་པ་ཤེས་རབ་ལ་གསུམ། ཤེས་རབ་གྱི་ངོ་བོ། སྦྱིར་
ཤེས་རབ་ནི་མ། རབ་དབྱེ། རོ་བོའི་སྟོན་པ་མ། རྒྱད་ལ་སྦྱེད་ཚུལ་ལོ། །འདི་ལ་གཉིས།
ཕན་ཡོན། ཉེས་དམིགས་སོགས་སོ། །དང་བོ་ལ་ལྷ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་བ་
ཡིན་པ། ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ་ལས་མ། བྱང་སེམས་རྒྱུན་བཟང་ངན་གྱིས་མི་གཡོ་ཞིང་
སྦྱིན་སོགས་ཐབས་ལ་མཁས་པའང་ཤེས་རབ་ལ་རག་ལས་པ། བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔས་མ། སྦྱེ་བོ་ཕལ་ལ་བྱ་བ་འགལ་བར་སྤང་བ་ཡང་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་མི་འགལ་
བར་སྦྱབ་པ། འགལ་བར་སྤང་བའི་ཡོན་ཏན་མ། བདེན་པ་གཉིས་འགལ་མེད་དུ་བྱེད་
པའང་ཤེས་རབ་གྱིས་བྱེད་པ། བསྐྱུགས་འོས་བསྐྱུགས་བསྟོན་ལས་མ། གནང་བཀག་
སོགས་མི་འགལ་བ་ཡང་ཤེས་རབ་ལ་རག་ལས་པའོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས་མ། གཉིས་
པ་ཉེས་དམིགས་སོགས་ལ་གསུམ། ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཉེས་པ། (ཤེས་རབ་
མེད་ན་སྦྱིན་སོགས་ནམ་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ།) ཤེས་རབ་དང་བྲལ་ན་མ།

ཤེས་རབ་གྱི་རྒྱ་སོགས། བར་ཕྱིན་བྱུག་ལྟ་བུ་བྱ་ཚུལ་ལོ། །རང་ཤེས་རབ་ལ་མ།
གཉིས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་རྒྱ་སོགས་ལ་གསུམ། ཤེས་རབ་གྱི་རྒྱ་རྩོམ་པ་གལ་ཆེ་བ།
དེས་ན་ཤེས་རབ་མ། སྒྲིབ་གཉིས་སྟོང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་སྟོམ་པ་ལ་རག་ལས་པ།
རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་ཀྱང་མ། གདམས་རག་ལ་སྦྱངས་པའི་ལག་རྗེས་སོ། །དམ་པ་
སྤྲ་མ་རྣམས་གྱིས་ཞལ་ནས་ཀྱང་མ། གཉིས་པ་གཞན་རྒྱ་ད་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་བསྐྱ་
བཞི་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ། བསྐྱ་བཞིའི་ངོ་བོ། སྒྲིབ་པ་ནི་མ། བཞིར་བཞག་པའི་རྒྱ་
མཆན། ཅིའི་ཕྱིར་བསྐྱ་བཞིར་མ། འཁོར་སྦྱད་པས་དེ་ལ་བརྟེན་དགོས་པའོ། །གཤམ་
བྱ་ཀྱན་གྱི་དོན་མ། སྒྲེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་ལས་སྟོན་སེམས་སྦྱང་བ་དང་རྒྱལ་
སས་གྱི་སྦྱོད་པ་སྒྲིབ་ལ་བསྐྱབ་པའི་ལམ་རིམ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ཁྱད་པར་དུ་པར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་གཉིས།

མཆནས་སྦྱོར། ཞི་ལྷག་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ཏེ་མ། དངོས་བཤད་པའོ། །འདི་ལ་
བྱུག ཞི་ལྷག་བསྟོམས་པའི་པན་ཡོན། དེ་གཉིས་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱན་གྱི་སྦྱད་བྱེད་དུ་
བསྟན་པ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་མ། ཞི་ལྷག་གི་ངོ་བོ། གཉིས་ཀ་བསྟོམ་
དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན། གོ་རིམ་རེས་ཚུལ། སོ་སའི་བསྐྱབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ།
ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷག་གི་འབྲས་བུར་བསྟན་པ། ཐེག་པ་ཆེ་
ཆུང་གི་ཡོན་ཏན་མ། དེ་ལ་དོགས་པ་འགོད་པ། ཞི་ལྷག་ནི་བསྟོམས་བྱུང་མ། དེའི་
ལན། ཞི་ལྷག་དངོས་ནི་མ། སྤང་བྱ་སྟོང་བའི་པན་ཡོན་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་ལུང་དང་
སྦྱར་ཚུལ། ཡང་དགོངས་འབྲེལ་ལས་མ། དེས་མཆོན་ནས་པན་ཡོན་གཞན་ཡང་
ཤེས་པར་བྱ་བའོ། །ཞི་ལྷག་གི་ཐ་སྦྱད་མ། གསུམ་པ་ཞི་ལྷག་གི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས། ཞི་

གནས་ཀྱི་ངོ་བོ། ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཁུངས་འགོད་པ།
དགོངས་འགྲེལ་ལས་མ། དེའི་དོན་ནོ། །དེའི་དོན་སེམས་གཞན་དུ་མ། གཉིས་པ་ལྷག་
མཐོང་གི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ལ་དུག། ཁུངས་འགོད་པ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས་མ། མདོ་དོན་
བཟུལ་བ། དེ་ལ་རྣམ་པར་འབྲེད་པ་ནི་མ། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཞན་ལས་ཀྱང་
དགོངས་འགྲེལ་དང་མཐུན་པར་གསུང་ཚུལ། དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས་མ། དེས་ན་ཞི་
ལྷག་གཉིས་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་ཁྲད་མི་འབྲེད་པ། ས་སྤེ་དང་མ། ཡུལ་ཅན་གྱི་
གསལ་ཆའི་ངར་ཡོད་མེད་ཀྱིས་ཞི་ལྷག་གི་ཁྲད་འབྲེད་པ་མི་རིགས་ཚུལ། གང་དག་
སེམས་མི་རྟོག་པར་མ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པ་གཉིས་ཁྲད་
པར་འབྲེད་དགོས་པའོ། །དེས་ན་སྟོང་ཉིད་ལས་མ།

བཞི་པ་གཉིས་ཀ་བསྒྲོམ་པའི་རྒྱ་མཆན་ལ་བཞི། དཔེ་འགོད་པ། ཅིའི་ཕྱིར་
ཞི་གནས་དང་མ། དོན་བཤད་པ། ཟབ་མའི་དོན་ལྟ་བུ་ལ་མ། དེ་ཉིད་ལུང་དང་སྦྱར་བ།
སྒྲོམ་རིམ་བར་པ་ལས་མ། ཞི་གནས་བྱུང་ན་དགེ་བ་གང་བྱེད་སྟོབས་ཆེ་ཚུལ་ལོ། །ཞི་
གནས་བྱུང་ན་མ། ལུ་པ་གོ་རིམ་ངེས་ཚུལ་ལ་གསུམ། དངོས། སྟོད་འཇུག་ལས་མ།
༼ལྷག་མཐོང་ལ་ཞི་གནས་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་བསྟན་པ། དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བའོ། ༽ ༼ས་བཅད་འདི་གཉིས་ཀྱི་
མིང་མ་དཔེར་མི་གསལ་བས་སྤྲ་མ་མཆན་བཞི་དང་བསྟན་ཞིང་ཕྱི་མ་དོན་ཐོབ་ལ་བསམས་ནས་བཀོད་པས་དབྱེད་པ་
འཆལ། ༽གཉིས་པ་༼ལྷག་མཐོང་ལ་ཞི་གནས་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་བསྟན་པ་༽ལ་གཉིས། ཞི་གནས་
ཀྱི་དམིགས་པར་ཆོས་ཉིད་ཡོད་པས་དང་པོ་ནས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་ཏེ་བསྒྲོམས་
ན་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་སྟེ་བས་དེ་གཉིས་རིམ་ཅན་མི་དགོས་སོ་སྟུང་པའི་
ཅོད་པ་འགོད་པ། དེ་ལ་འདི་སྟུང་དུ་མ། དེའི་ལན་ནོ། །འདི་ལ་གསུམ། སྟོང་ཉིད་ལ་གོ་

བ་དང་ཡིད་འགྲུར་གྱི་སྤྱིང་བ་སྤྱིང་བ་ཅམ་ལ་ཞི་གནས་སྡོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པ། དེ་
ལ་ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་གི་མ། ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་གི་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ལུགས།
འོན་ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་གི་མ། རིམ་བ་དེ་ལས་གཞན་དུ་འདོད་བ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་
རྣམས་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ་ཚུལ་ལོ། །རིམ་བ་དེ་ལྟར་མ། གསུམ་བ་ཉི་ལ་ཚོད་བ་སྤང་བ་
ཤེས་གཉིས། དེར་ལུང་དང་འགལ་བའི་ཚོད་པ། འོན་ཀྱང་ལས་བརྟམས་ལས་མ། དེ་ལ་
དངོས་གཞི་དང་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཞི་གནས་བྱེད་དགོས་པའི་སྡོན་སྤྱིང་
གི་ལན་ནོ། །དེ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མ།

རྒྱག་པ་སོ་སོའི་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་གསུམ།

ཞི་གནས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ།

ལྷག་མཐོང་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ། དེ་གཉིས་བྱུང་དུ་འབྲེལ་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཆོགས་བསྟེན་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་
གནས་བསྐྱོམ་ཚུལ། བསྐྱོམས་པས་ཞི་གནས་བྱུང་བའི་ཆད་དོ། །དང་པོ་ལ་
རྒྱག་མཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ། ཡོན་ཏན་ལྷ་དང་མ། འདོད་བ་ཚུང་བ། ཆོས་གོས་
སོགས་བཟང་པོའི་མ། ཆོག་ཤེས་པ། ཆོས་གོས་སོགས་ངན་དོན་ཅམ་མ། བྱ་བ་མང་
པོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ། ཉེ་ཆོང་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་མ། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་བཤད་གཞུང་།
སོ་ཐར་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་མ། འདོད་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་ཡོངས་སུ་སྤངས་
པའོ། །འདོད་བ་རྣམས་ལ་མ། གཉིས་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་བསྐྱོམ་ཚུལ་ལ་
གཉིས། སྤྱིང་བ། སྤང་བ་ཤད་པའི་སྤྱིང་བའི་ཆོས་མ། དངོས་གཞིའོ། །འདི་ལ་གཉིས།
ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་ཅི་འདྲ་བས་སྐྱོམ་པ། སྐྱོམ་རིམ་ལས་གསུངས་བ་ལྟར་མ། སྐྱོམ་

པའི་རིམ་པ་ཉིད་བཤད་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། མཆེན་སྒྲོལ། ལམ་རིམ་པ་ལ་མོ་
ཆེར་མ། དངོས་སོ། །འདི་ལ་གཉིས། ཉིང་རེ་འཛིན་སྒྲོན་མེད་སྒྲེད་པའི་ཚུལ། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་སེམས་གནས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སེམས་དམིགས་པ་
ལ་གཏད་པའི་སྒོན་དུ་རི་ལྟར་བྱ་བ། དམིགས་པ་ལ་གཏད་པའི་དུས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བ།
དམིགས་པ་ལ་གཏད་པའི་འོག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རོག་མར་ལེ་
ལོའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་དགོས་པ། ཉིང་རེ་འཛིན་སྒྲོལ་པ་ལ་མ། གཉེན་པོ་བཞི་སོ་སོར་
བཤད་པ། དེ་ལ་ལུས་སེམས་དགའ་བདེས་མ། དེའི་ཁུངས། དབྱས་མཐའ་ལས་མ།
ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་ཚུལ་ལོ། །འདིར་བསྒྲོལ་པར་བྱ་བའི་མ།

གཉིས་པ་དམིགས་པ་ལ་གཏད་པའི་དུས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་གཉིས།
སེམས་གང་ལ་འདྲིའི་པའི་གཞི་དམིགས་པ་དོས་གཟུང་བ། དེ་ལ་སེམས་རི་ལྟར་
གཏོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དམིགས་པ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག །སྐབས་སུ་
བབས་པའི་དམིགས་པ་དོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དམིགས་པ་དངོས་
བསྟན་པ། གང་ཟག་གང་གིས་གང་ལ་དམིགས་པར་བྱ་བ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། དམིགས་པའི་དབྱེ་བ་དོས་གཟུང་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མ། དེ་རྣམས་
སོ་སོར་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཚུལ་ལོ། །དེ་ལ་སྒྲོད་པ་རྣམས་སྒྲོང་གི་མ།
གཉིས་པ་གང་ཟག་གང་གིས་གང་ལ་དམིགས་པར་བྱ་བ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། གང་
ཟག་གང་གིས་གང་ལ་དམིགས་པ་བྱ་ཚུལ། འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བ་ནས་མ།
ཆགས་སོགས་ཤས་ཆེ་ཆུང་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དེ་ལ་ཆགས་སོགས་ལྟ་མ།
གཉིས་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་དམིགས་པ་དོས་གཟུང་བ་ལ་བརྒྱད། ལྟུང་བཤད་

པ། འདིར་དམིགས་པ་གང་ལ་ཕ། འདེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ལ་དམིགས་ནས་ཉིང་
རེ་འཛིན་སྐྱབ་ཚུལ་གཞུང་དུ་མ་ལས་བྱང་བ། གཞན་ཡང་ད་ལྟར་གྱི་ཕ། འདེ་ལྟར་
དམིགས་ཏེན་དུ་བྱེད་པ་དགོས་པ་ཆེ་ཚུལ། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་གྱི་སྐྱེ་ཕ། རྒྱུ་གང་ལ་
ཇི་ལྟར་བྱ་བ། ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་ཕ། འདམིགས་ཏེན་འཆོལ་ཚུལ། རྩོན་དུ་
སེམས་གང་ལ་ཕ། འདམིགས་ཏེན་ལ་མིག་གིས་བལྟས་ཏེ་ཉིང་འཛིན་སྐྱབ་པ་མི་
འཐད་པ། ཁ་ཅིག་སྐྱེ་གཟུགས་ཕ། འཇོག་མར་དམིགས་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ངེས་གཟུང་
བྱ་དགོས་པ། སྐྱེའི་ཆ་ཟླ་རགས་ཕ། འདམིགས་ཏེན་རྟེན་པའི་ཆོད་དང་རྟེན་ནས་དེ་
ཉིད་ལ་སེམས་གཟུང་དགོས་ཚུལ་ལོ། །དེ་ལྟར་འཇོག་མར་སེམས་ཕ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་སེམས་ཇི་ལྟར་གཏོད་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། སྐྱོན་མེད་པའི་
ལུགས་གཞག་པ། སྐྱོན་དང་བཅས་པའི་ལུགས་བསལ་བ། ལུན་གྱི་ཆོད་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ལ་དགུ། ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱོན་མེད་བྱང་པར་གཉིས་ལུན་དུ་བསྟན་པ།
འདིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཕ། འཁ་ཅིག་དེར་བདེ་བ་སོགས་བསྟན་ནས་བྱང་པར་
གསུམ་དང་བཞིར་བྱེད་པ་མི་འཐད་ཚུལ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཕ། འབྱིང་ཆོད་ངོས་བཟུང་
སྟེ་དེ་གཉིས་འགོག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱོང་ལུགས་ལ་མཁས་པ་གལ་ཆེ་བ། དེ་ན་
བྱིང་ཆོད་ཟླ་རགས་ཕ། རེ་སེམས་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བའི་ཐབས་
འདྲ་དང་ཤེས་བཞིན་གཉིས་དགོས་ཚུལ། འདི་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་ཕ། འདྲན་པས་
སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་ཚུལ། འདྲན་པ་དེས་སེམས་ཕ། འདྲན་པ་ངོས་གཟུང་བ།
འདྲན་པ་སེམས་དམིགས་པར་རྒྱན་ལུན་འདོགས་བྱེད་དུ་དབེས་བསྟན་ཚུལ། དེ་ལ་
སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཕ། འཇེས་ཤེས་གྱི་འཛིན་སྐྱངས་དམ་པོ་མེད་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་

སྐྱོན་ཅན་དུ་འགྱུར་ཚུལ། རྒྱ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕ། ལེམས་ཅིང་ཡང་མི་རྟོག་པར་
བཞག་སྟེ་ཞི་གནས་སྐྱབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་རྒྱ་བའི་སྟོབས་བསྐྱེད་དགོས་
པའོ། །ལྷ་སྐྱ་སོགས་ཀྱི་ཕ། རྒྱག་པ་རྒྱ་བ་ལོས་གཟུང་བ་ལ་གཉིས། དེའི་འོ་འོ་ས་
འཛིན་གྱི་ཁུངས། རྒྱ་བ་འི་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་ཕ། དེའི་ཁུང་པར་རོ། །འདི་ལ་
གསུམ། དུལ་གྱི་ཁུང་པར། སྤར་མ་འདིས་པའི་དུལ་ལ་ཕ། འཛིན་སྤངས་གྱི་ཁུང་
པར། སེམས་གྱི་བརྟེན་པ་མེད་པ་ཕ། བྱེད་ལས་གྱི་ཁུང་པར་རོ། །དམིགས་པ་ལས་
སེམས་ཕ། གཉིས་པ་སྐྱོན་དང་བཅས་པའི་ལུགས་བསལ་བ་ལ་བརྒྱད། ༡བསལ་བྱའི་
ལོག་རྟོག་ངོས་བརྒྱང་བ། བསལ་བྱའི་ལོག་རྟོག་ཕ། ༢དེ་བསལ་བ། འདི་ནི་བྱིང་བ་
སྐྱེས་པ་དང་ཕ། ༣ཁུང་པར་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོན་མེད་སྐྱེད་ཀའ་ཚུལ།
དེས་ན་བསྐྱེམས་བྲགས་པའི་ཕ། རྒྱུ་མས་ལྟོད་རན་པར་འཛོག་ཚུལ། ཁྱིམས་ལྟོད་
རན་པའི་མཚམས་ནི་ཕ། ༤དེའི་ཤེས་བྱེད་འགོད་པ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་
ཀྱང་ཕ། ༥རྒྱ་བ་བསྟེན་ཚུལ་མ་ཤེས་པའི་སྐྱོན། རྒྱ་བའི་བསྟེན་ལུགས་ཕ། ༦རྒྱ་
པས་དམིགས་པ་བརྒྱང་བའི་ཆེ་ཤེས་བཞིན་གྱིས་བྱ་ར་བྱེད་དགོས་པ། འོ་ན་རྒྱ་
པས་སེམས་ཕ། ༧རྒྱ་པས་དམིགས་པ་མ་བརྟེན་པར་ཡང་ཡང་སྐྱོད་དགོས་པའོ། །དེ་
བཞིན་དུ་བར་བར་དུ་ཕ། གསུམ་པ་སྐྱུན་གྱི་ཆད་ལ་གསུམ། སྐྱོམ་རིམ་ལས་གསུངས་
ཚུལ། འོ་ན་རྒྱ་པས་སེམས་ཕ། ལས་དང་པོ་བར་སྐྱུན་ཆད་རིང་ན་བྱིང་གོད་གཅོད་
པར་དཀའ་ཚུལ། དེ་ཡང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཕ། རང་གི་སྐྱོ་རྒྱས་སོགས་དང་བསྐྱུན་
ཉེ་བྱེད་དགོས་པའོ། །ཡེངས་ནས་འགྲོ་བའི་བརྟེན་ངས་ཕ།

གསུམ་པ་དམིགས་པ་ལ་གཏད་པའི་ལོག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་གཉིས། བྱིང་

ཚོད་བྱང་དུས་ཅི་ལྟར་བྱ་བ། བྱིང་ཚོད་དང་བྱལ་དུས་ཅི་ལྟར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། བྱིང་ཚོད་ངོས་མི་ཟེན་པའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ། ངོས་ཟེན་ཀྱང་དེ་སྤྱིང་པའི་
བྱིང་དུ་མི་རྩེ་ལ་པའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱིང་ཚོད་ཀྱི་མཆན་
ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ། སྒོམ་པའི་དུས་སུ་དེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་བཞིན་སྐྱེད་ཐབས་
སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚོད་པའི་མཆན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ། བྱིང་པའི་མཆན་
ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཁུངས་འགོད་པ། ཚོད་པ་ནི་མ། དེའི་
དམིགས་ཀྱིས་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར། འདི་ལ་གསུམ་ལས་མ། དེས་སེམས་
དམིགས་པར་གནས་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་ཚུལ་འོ། །སེམས་ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་མ།
གཉིས་པ་བྱིང་པའི་མཆན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་ལྷ། ཁ་ཅིག་བྱིང་སྐྱུགས་གཅིག་
ཏུ་བསྐྱེས་པ་ལུང་དང་འགལ་བ། བྱིང་པ་ནི་མ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་མི་འབྲུ་ཚུལ་
ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་པ། དེས་ན་སྐྱུགས་པ་ནི་མ། དེར་མ་ཟད་བྱིང་བར་དགེ་བ་ཡང་
ཡོད་པས་དེ་གཉིས་མི་གཅིག་པ། བྱིང་པ་ལ་དགེ་བ་དང་མ། བྱིང་པ་སེམས་བ་ལ་
སེམས་གསལ་ཆ་དང་གྲིམས་ཆ་གཉིས་ཆར་དགོས་པ། གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་མ།
བྱིང་པ་འདི་ཉིད་འཁྲུལ་ས་ཆེ་བས་སྒོམ་རིམ་ལྟར་ངེས་དགོས་པའོ། །ཚོད་པ་རིག་སྒྲ་
ལ་མ། གཉིས་པ་སྒོམ་པའི་དུས་སུ་དེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་བཞིན་སྐྱེད་ཐབས་ལ་ལྷ། བྱིང་
ཚོད་བྱང་མིན་ཤེས་པའི་ཤེས་བཞིན་སྐྱེད་དགོས་པ། བྱིང་ཚོད་ཀྱི་གོ་བ་མ། ཤེས་
བཞིན་མ་བསྟེན་ན་སྒོམ་བྱིང་ཚོད་ཀྱི་དབང་དུ་འཆར་བ། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་བཞིན་མ།
ཤེས་བཞིན་གྱི་རྒྱ་རྒྱ་པའི་སྐྱོང་ལུགས་གལ་ཆེ་ཚུལ། འོ་ན་ཤེས་བཞིན་དེ་མ།
སེམས་འཕྲོ་མི་འཕྲོ་བྱ་ར་བྱ་རེ་བྱེད་པ་ཤེས་བཞིན་སྐྱོང་པའི་གནད་ཡིན་པ། རྒྱ་

གཅིག་ནི་མ། བཞུགས་བཞེན་གྱི་སྐྱོང་ལུགས་ལེགས་པར་བྱེད་དགོས་པའོ། །དེས་
ན་འདིས་ནི་མ།

གཉིས་པ་ངོས་ཟེན་གྱི་སྐྱོང་བའི་བྱིར་མི་ཚུལ་བའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་...
ལ་གཉིས། གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་སེམས་པ་བསྟེན་དགོས་པ། སྤར་བ་འདད་པ་ལྟར་མ།
བསྟེན་ཚུལ་དངོས་སོ། །འདི་ལ་གཉིས། སེམས་པ་ངོས་གཟུང་ཁིང་བྱིར་ཁྱོད་འགོག་
པའི་ཚུལ། གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱིར་ཁྱོད་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། སེམས་པ་ངོས་གཟུང་བ། གུན་ལས་བརྟུས་ལས་མ། བྱིར་ཁྱོད་འགོག་པའི་
ཚུལ་ལོ། །འདི་ལ་གཉིས། བྱིར་བ་འགོག་ཚུལ། ཁྱོད་པ་འགོག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
བཞི། དགའ་བའི་དངོས་པོ་དང་སྤང་བའི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱིས་ལྟོག་
པ། འོ་ན་བྱིར་ཁྱོད་འགོག་ཚུལ་མ། སེམས་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་བསྟོད་པ་སོགས་ཀྱིས་
ལྟོག་ཚུལ། དེ་ལྟར་བྱིར་བའམ་ཞུས་པ་ནི་མ། བྱེ་བྲག་རྒྱ་སེམས་ལ་སྤྲོད་པ་བབ་པ་ལྟ་
བུའི་ཡུལ་མི་གསལ་བ་ལ་སྤང་བའི་འདུ་ཤེས་དང་དང་བར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་
སོགས་བྱ་བ། གང་ལ་བརྟེན་ནས་མ། བྱིར་བ་སྤང་རགས་སོ་སོར་གཉེན་པོའི་བྱེད་པར་
བསྟེན་ཚུལ་ལོ། །དེ་ཡང་བྱིར་བ་འཛིན་རྒྱ་སྤང་པ་མ། གཉིས་པ་ཁྱོད་པ་འགོག་ཚུལ་ལ་
གཉིས། བྱིར་ཁྱོད་པའི་གཉེན་པོར་ཡིད་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་དགོས་ཚུལ།
ཁྱོད་པ་ནི་ཆགས་པའི་སྐྱོན་ས་མ། ཁྱོད་པ་སྤང་རགས་སོ་སོར་གཉེན་པོའི་བྱེད་པར་
བསྟེན་ཚུལ་ལོ། །ཁྱོད་པ་འགྲུགས་བྲག་བའམ་མ། གཉིས་པ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱིར་
ཁྱོད་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ངོས་གཟུང་བ་ལ་ལ། བྱིར་ཁྱོད་གཉིས་ཀའི་རྒྱ་སྤྲོད་མོང་བ། དབང་
པོའི་སྐོ་མ་བསྐྱངས་མ། བྱིར་བའི་རྒྱ། གཉེན་ཆེ་བ་དང་མ། ཁྱོད་པའི་རྒྱ། རྒྱུན་ཤས་

ཆུང་བ་དང་། བྱིང་ཆོད་སོགས་ཕྱ་མོ་ཚུན་སྤྱོད་བར་མི་བཙོན་ན་ཉིང་འཛིན་ནས་
དག་སྦྱབ་མི་ཤེས་ཚུལ། དེས་ན་བྱིང་ཆོད་ཆ་ཕྱ་མོ་། གསལ་ཆའི་ངར་མེད་པའི་
གནས་ཆ་དང་དྲངས་ཆ་ཅམ་ལ་ཉིང་འཛིན་དུ་མི་རེ་བཤོ། དེས་ན་འཕྲོ་ཆོད་ལ་།
གཉིས་པ་བྱིང་ཆོད་དང་བྲལ་བའི་དུས་སུ་རྩི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་བྱལ། བྱིང་ཆོད་ཆོད་ཡུང་
ད་དུང་གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་པ་སྦྱོན་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་པོར་ནལ་དུ་འཛོག་པའི་
བཏང་སྟོམས་བསྟེན་དགོས་ཚུལ། སྤར་བཤའ་པ་ལྟར་བྱིང་ཆོད་། དེ་ཡང་བྱིང་ཆོད་
ཀྱི་དབལ་ཆོགས་པ་ནས་ཡིན་པ། དེས་ན་བཏང་སྟོམས་སྟོམ་པ་འདི་། བཏང་
སྟོམས་དེ་ཉིད་ངོས་གཟུང་ཚུལ། འོན་པར་བཏང་སྟོམས་དེ་། དེ་ལྟར་ཉིང་རེ་འཛིན་སྦྱོན་
མེད་བསྐྱེད་ཚུལ་བཤའ་བ་དེ་ནམས་ཀྱི་ཁྲངས་འགོད་པ། དེ་ནམས་ནི་དབྱས་མཐའ་
ལས་། ལྷང་དེའི་དོན་བཀལ་བ། དེ་ལ་དེར་གནས་ནི་། སྦྱོང་ཚུལ་འདི་ཉིད་མདོ་
སྤགས་ཀྱང་གྱི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཚུལ་ལོ། །འདི་ནི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་།

གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་གནས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ལ་གསུམ།
སེམས་གནས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དངོས། དེ་སྟོབས་བྱལ་གིས་འབྱུབ་ལུགས། དེ་ལ་
ཡིད་བྱེད་བཞི་ཡོད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་དགུ། ༡དེ་དང་དེ་ལ་སེམས་འཛོག་པ། བྱི་
རོལ་གྱི་དམིགས་པ་། ༢རྒྱུན་དུ་འཛོག་པ། དང་པོར་གཏད་པའི་སེམས་། ༣སྒྲན་ཏེ་
འཛོག་པ། བརྟེན་ངེས་ཀྱིས་གཡེངས་ཏེ་། ༤ཉེ་བར་འཛོག་པ། ཤེར་བྱིན་མན་ངག་
ལས་། ༥དུལ་བར་བྱེད་པ། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་། ༦ཞི་བར་བྱེད་པ། རྣམ་
གཡེང་ལ་རྒྱེན་དུ་། ༧ནམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ། ཆགས་སེམས་དང་ཡིད་མི་བདེ་།
༨ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ། འབད་མེད་དུ་འབྱུག་པའི་བྱིར་། ༩མཉམ་པར་འཛོག་

བའོ། །སེམས་མཉམས་པར་གྱུར་བ་ན་མ། གཉིས་པ་དེ་སྟོབས་དྲུག་གིས་འབྲུབ་
ལུགས་ལ་ལྟ། སྟོབས་དྲུག་ངོས་གཟུང་བ། སྟོབས་ནི་དྲུག་སྟེ་མ། དེ་དག་གིས་སེམས་
གང་འབྲུབ་ཚུལ། སེམས་གནས་དགུ་པའི་སྐབས་ཉིང་འཛིན་ལ་ཚུལ་མེད་འཇུག་
ཚུལ། དེ་ལ་སེམས་དགུ་པ་ཐོབ་ན་ནི་མ། སེམས་གནས་དགུ་པོ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་རྣམས་
རིམ་བཞིན་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཚུལ། དེ་སྟེ་བ་ལ་སྡོན་དུ་མ། དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་
བའོ། །དེ་ལྟར་ན་མདོར་བསྟུ་ན་མ། གཉིས་པ་དེ་དག་གིས་སེམས་གང་འབྲུབ་ཚུལ་ལ་
དྲུག་ །ཐོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་འབྲུབ་པ། འཛོག་པའི་སེམས་མ། བསམ་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་གང་འབྲུབ་པ། རྒྱན་དུ་འཛོག་པའི་སེམས་མ། དབྱ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
གང་འབྲུབ་པ། ལྷན་ཏེ་འཛོག་པ་དང་མ། ཞེས་བཞིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་འབྲུབ་པ།
དུལ་བར་བྱེད་པ་དང་མ། བཙོན་འབྲུས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་འབྲུབ་པ། རྣམ་པར་ཞི་
བར་བྱེད་པ་དང་མ། འདིས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་འབྲུབ་པའོ། །མཉམ་པར་འཛོག་
པའི་སེམས་མ། གསུམ་པ་དེ་ལ་ཡིད་བྱེད་བཞི་ཡོད་ཚུལ་ལ་བཞི། དངོས། ཉན་ས་
ལས་མ། དེ་ལ་དོགས་པ་འགོད་པ། འོ་ན་སེམས་དང་པོ་གཉིས་མ། དེའི་ལན། སེམས་
དང་པོ་གཉིས་ལ་ནི་མ། དེ་ལྟར་བཙོན་འབྲུས་རྒྱན་དུ་བསྟེན་དགོས་པའོ། །དེ་ཡང་
པར་བྱིན་བསྟུས་པ་ལས་མ།

གསུམ་པ་བསྐྱོམས་པས་ཞི་གནས་གྲུབ་པའི་ཆོད་ལ་གསུམ། ཞི་གནས་གྲུབ་
པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་ས་མཆམས་བསྟན་པ། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བཟོད་ཚུལ་
སྒྲིར་བསྟན་པ། བྱད་པར་དུ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ། ཡིད་བྱེད་དང་ལྷན་པའི་རྟགས་དོགས་གཙོད་དང་

བཅས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འིན་སྐྱདས་ཇོགས་པར་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཞི་
གནས་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཏུ་བསྟན་པ། འིན་སྐྱདས་ཇོགས་པར་ཐོབ་ནས་ཞི་གནས་འབྱུབ་
ལུགས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། འོགས་པ་འགོད་པ། སྒར་བཤད་པ་ལྟར་སེམས་
དབྱ་པ་མ། དེའི་ལན། ཉིང་རེ་འཛིན་འདི་མ། འེས་བྱེད། དགོངས་འབྲེལ་ལས་མ།
འིན་སྐྱདས་མ་ཐོབ་གོང་གི་ཉིང་འཛིན་དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱང་འདོད་པ་
མཉམ་བཞག་གི་སར་མི་འབྱུར་བ། འོ་ན་འིན་ཏུ་སྐྱདས་པ་མ། ཉིང་འཛིན་དེ་ཉིང་
འདོད་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་འིན་སྐྱདས་མ།
གཉིས་པ་འིན་སྐྱདས་ཇོགས་པར་ཐོབ་ནས་ཞི་གནས་འབྱུབ་ལུགས་བསྟན་པ་ལ་
གཉིས། འིན་སྐྱདས་ངོས་གཟུང་ཞིང་དེ་སྐྱེས་ཚུལ་བཤད་པ། འིན་སྐྱདས་ཇོགས་
པར་ཐོབ་ནས་ཞི་གནས་འབྱུབ་ལུགས་དངོས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བདུན། ༡ངོས་
འཛིན་པ། འོ་ན་འིན་སྐྱདས་ཐོབ་ལུགས་མ། ༢ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ལུང་དོན། ལུས་སེམས་
ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་མ། ༣དེའི་འེས་བྱེད། དེ་ལྟར་ཡང་སློབ་དཔོན་སློབ་ཀྱིས་མ།
༤འིན་སྐྱདས་གཉིས་ལས་ཐོག་མར་སེམས་འིན་སྐྱདས་སྐྱེ་ཚུལ། མཚན་ཉིང་
ཡོངས་སུ་ཇོགས་འིང་མ། ༥དེ་ལས་ལུས་འིན་སྐྱདས་སྐྱེ་ཚུལ། དེ་ནས་སེམས་ལས་
རུང་གི་མ། ༦འིན་སྐྱདས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར། དེ་ལ་ལུས་འིན་སྐྱདས་ནི་མ།
༧ལུས་སེམས་འིན་སྐྱདས་ཀྱི་བདེ་བ་གཉིས་ནས་ལུས་འིན་སྐྱདས་ཀྱི་བདེ་བ་སྡོན་
དུ་སྐྱེ་ཚུལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ལུས་འིན་སྐྱདས་མ། གཉིས་པ་འིན་སྐྱདས་ཇོགས་པར་ཐོབ་
ནས་ཞི་གནས་འབྱུབ་ལུགས་དངོས་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། དངོས། དེའི་རྗེས་སུ་འིན་
སྐྱདས་མ། དེའི་འེས་བྱེད་དོ། །ཉན་ས་ལས་མ།

གཉིས་པ་ཡིད་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་དོགས་གཙོད་དང་བཅས་པ་ལ་
གཉིས། ཡིད་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་དངོས། དོགས་གཙོད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ལ་བརྒྱད། ༡ ཉན་ས་ལས་གསུངས་ཚུལ། རང་གཞན་གྱི་ཡིད་བྱེད་མ། ༢ ཡིད་བྱེད་དེ་
ཐོབ་ནས་ཞི་གནས་དག་པར་འགྱུར་སྒྲུབ་ཚུལ། རྟགས་དེ་དག་དང་མ། ༣ ཡོན་ཏན་
གཞན་ཡང་འབྱུང་ཚུལ་ཉན་ས་ལས་གསུངས་པ། གཞན་ཡང་ཉན་ས་ལས་མ། ༤ དེའི་
དོན་བཀའ་བ། དེ་ལ་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པ་མ། ༥ མཚན་མ་རྣམས་ལ་སྒྲོ་མི་བྱོགས་ཚུལ།
དེ་ལ་མཚན་མ་ནི་མ། ༦ རྣམ་རྟོག་ཀུན་ཀྱང་རང་ཞིར་འགྲོ་ཚུལ། དེ་ནས་རྣམ་རྟོག་མེད་
པར་མ། ༧ དེ་ཡང་མཉམ་རྗེས་གྱི་སྐབས་སོ་སོའི་བྱད་པར། དེའི་དུས་སུ་མཉམ་པ་
བཞག་པ་མ། ༨ མེམས་གསལ་ཉམས་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱང་འབྱུང་བའོ། །དེ་རྣམས་གྱི་
སྐབས་ནི་མ། གཉིས་པ་དོགས་གཙོད་ལ་བཞི། དོགས་པ། སྒར་བཤད་པའི་ཉིང་དེ་
འཛིན་མ། དེ་གཙོད་པ། སྒར་བཤད་པ་དེ་བདག་མེད་གྱི་མ། དེ་ཡང་ལམ་གཙོ་རྣམ་
གསུམ་གང་རུང་གིས་ཐེན་ན་ཐར་ལམ་སོགས་སུ་འགྱུར་བ། གཞན་ཡང་བདག་
མེད་མ། དེས་ན་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་གྱི་སྒྲོམ་ཡིན་མིན་གཉིས་བྱེད་
དགོས་པའོ། །དེས་ན་བྲན་པ་མེད་པ་མ། གཉིས་པ་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་
བཟོད་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ལ་བྱལ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒྲོམ་པ་གལ་ཆེ་
ཚུལ། དེ་ལྟར་སྒར་བཤད་པའི་མ། བསྒྲོམ་བྱའི་ལྷག་མཐོང་ལ་གཉིས་ཡོད་ཚུལ། དེ་
ཡང་ཉོན་མོངས་མཛོན་གྱུར་མ། ཞི་གནས་དེ་བྱི་རོལ་བ་དང་ནང་པའི་རྣམ་འབྱུང་པ་
ཀུན་གྱི་ལམ་བཟོད་པའི་གཞི་ཡིན་ཚུལ། དེ་ལྟར་ན་བྱི་རོལ་པ་མ། རང་རེ་ནང་པར་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཉིད་མེད་མི་རུང་ཚུལ། སངས་རྒྱས་པ་ལ་ནི་མ།

དེའི་ཤེས་བྱེད། བསྐྱུགས་འོས་བསྐྱུགས་བསྟོན་ལས་ཀྱི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བས་
ཀྱང་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བསྟོན་དགོས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་
མེད་ཀྱི་གསུམ་པ་བྱང་པར་དུ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་བསྟོན་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་བཞི།
ལས་དང་པོ་བ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ཉན་ས་ལས་བཤད་ཚུལ། འདིར་སེམས་དགུ་བ་
ནས་ཀྱི་དེ་གཉིས་ལེགས་པར་བྱེད་དགོས་པ། ཉན་ས་ནས་བཤད་པ་འདི་ཀྱི་དེའི་
འཕགས་སྒྲུབ། དེ་ལྟར་བཟུང་ན་མི་འཕགས་དེ་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་
མཆོན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་དུ་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་བྱེད་
ལས་དང་པོ་བ་ཞི་གནས་ཐོབ་དགོས་པའོ། །དེས་ན་ཉེར་བསྟོགས་དང་པོའི་ཀྱི་

གཉིས་པ་ལྟག་མཐོང་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི།

ལྟག་མཐོང་གི་ཆོགས་བསྟེན་པ། ལྟག་མཐོང་གི་རབ་དབྱེ། ལྟག་མཐོང་སྟོམ་
པའི་ཚུལ། བསྟོམས་པས་ལྟག་མཐོང་གྲུབ་པའི་ཆད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྟག་
མཐོང་གི་ཆོགས་བསྟེན་ཚུལ་སྒྱིར་བསྟེན། བྱང་པར་དུ་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གསུང་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་དགོས་ཚུལ། དེ་ཡང་གསུང་རབ་
ཀྱི་གནད་ཀྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་གང་རུང་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་དགོས་པ། དེ་འབྲ་བའི་
ལྟ་བ་ཡང་ཀྱི་འཇུག་ཀྱི་ལྟགས་ལ་བརྟེན་དགོས་ཤིང་འབྲེལ་མཐོང་དེ་ལྟར་བྱང་ཚུལ་ལོ། །དེས་བཅད་འདི་
མིང་མ་དཔེར་མི་གསལ་ཞིང་མཆོན་བཞི་དང་བྱེ་ཚུལ་མི་མཚུངས་པས་དོན་ཐོབ་ལ་བསམས་ནས་བཞོད་པས་འཕགས་
མིན་དབྱང་པར་ལྷ། །འདི་ལ་གཉིས། ལྟ་བ་ཀྱི་ལྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་བཅའ་དགོས་
པ། དེ་འབྲ་ཞིག་ལ་བརྟེན་སྟུང་ན་ཀྱི་ལྟ་བ་ཀྱི་དགོངས་པ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་
བྱང་བའོ། །འདི་ལ་དུག །ཕྱི་མོ་བའི་དབྱེ་མ་ངོས་གཟུང་བ། འདི་ལ་འཕགས་པའི་

ལྷ་མ། སྤྱི་རབས་པའི་མིང་འདོགས་ལ་དབྱུང་བ། དབྱུ་མའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོ་
དང་མདོ་སྡེ་སྡོད་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྡོད་པའི་དབྱུ་མའི་སྒྲིལ་འབྲེད་བྱུང་རིམ་ཡེ་
ཤེས་སྡེས་བཤད་པ་ལྟར་འཐད་བ། འདི་ལ་སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེ་མ། སྟོབ་དཔོན་ཆེ་
གཤམ་ལ་ཐ་སྟད་དེ་དག་མི་རུང་བ། འོན་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་ཆེ་བ་གཤམ་པ་མ། ཕྱི་དར་
གྱི་མཁས་པའི་ཐལ་རང་གི་ཐ་སྟད་འཐད་ཚུལ། གངས་རེའི་ཁྲོད་ཀྱི་ཕྱི་དར་མ། སྟོབ་
དཔོན་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའོ། །གཉིས་པ་སྤྱི་རབས་པའི་མིང་འདོགས་ལ་
དབྱུང་པ་ལ་གསུམ། ཐ་སྟད་འདོག་ཚུལ་གྱི་སྟོན་མིང་བཏགས་བ། སྤྱི་རབས་པའི་
བཤེས་གཉེན་མ། འོན་དམ་འདོད་ཚུལ་གྱི་སྟོན་མིང་བཏགས་བ། འོན་དམ་འདོད་
ཚུལ་གྱི་སྟོན་མིང་བཏགས་མ། འོན་དམ་འདོད་ཚུལ་གྱི་མིང་འོན་དེ་མོངས་པ་
ཡིན་ཚུལ་ལོ། །འོན་དམ་འདོད་ཚུལ་གྱི་སྟོན་གཉིས་སུ་མ། རྒྱག་པ་སྟོབ་དཔོན་
གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ལ་གསུམ། བཀའ་གདམས་གོང་མ་དག་ཆེ་བའི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ནས་ལྟ་བ་འཆོལ་བ་རྩོམ་པོའི་དགོངས་པར་བསྟན་བ། འོན་སྟོབ་དཔོན་དེ་
དག་མ། རྗེ་རང་གིས་སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་དང་ཆེ་བའི་ལུགས་གཉིས་གཙོ་བོ་
དང་དེའི་རྗེས་སུ་ལེགས་ལྡན་གལ་ཆེ་བར་བཞེད་ཚུལ། སྟོབ་དཔོན་ཆེ་བས་ནི་མ།
དུས་ཀྱི་འཁྱུ་ཐབ་འོན་བཤད་པར་སྟོབ་དཔོན་འདི་གཉིས་གལ་ཆེ་ཚུལ་ལོ། །སྟོབ་
དཔོན་འདི་གཉིས་ཀྱི་མ།

གཉིས་པ་བྱུང་པར་དུ་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་འདི་ལ་གསུམ། ཉན་
མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ངོས་གཟུང་བ། དེ་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་ཅ་བར་བསྟན་བ།
བདག་འཛིན་དེ་སྟོང་བར་འདོད་པས་བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་བཅའ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ།

ཆགས་སོགས་རིག་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་གཙོ་བོ་མིན་པ། རྒྱལ་
བས་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་མ། སྤྱིར་མ་རིག་པར་རིག་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་
ཅམ་འཛིན་ཀྱང་འདྲིར་བདེན་མེད་ཉོན་པའི་རིག་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་བྱེད་པ།
དེ་ལ་མ་རིག་པ་ནི་མ། བདག་འཛིན་སྤྲོ་མོ་གཉིས་ཉོན་མོངས་སུ་བཤད་པ། དེ་ནི་
བདག་ཏུ་སྦྱོར་འདོགས་པ་མ། མ་རིག་པ་དེས་རང་བཞིན་གང་སྦྱོར་འདོགས་ཚུལ། དེས་
སྦྱོར་འདོགས་ལུགས་ནི་མ། བདག་འཛིན་གྱི་བྱ་བཤད་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས།
བདག་འཛིན་གཉིས་སུ་བཤད་པ། བདག་འཛིན་དང་འཛིན་ལྟའི་བྱང་པར་རོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། བདག་འཛིན་གཉིས་རྣམ་པ་འདྲ་ཡང་དམིགས་པས་འབྱེད་ཚུལ། རྒྱ་
མཁན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མ། བདག་འཛིན་གཉིས་དེ་ལྟར་འབྱེད་པའི་ཤེས་བྱེད་
དོ། །བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས་མ། གཉིས་པ་བདག་འཛིན་དང་འཛིན་ལྟའི་བྱང་པར་ལ་
གསུམ། རང་འཛིན་འཛིན་ལྟའི་དམིགས་པ་ལ་གང་ཟག་གིས་བྲལ་པ། གང་ཟག་གི་
བདག་འཛིན་མ། བདེན་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པའི་བྱང་པར། འཛིན་ལྟ་ལྟ་
སྦྱོས་ཀྱི་དམིགས་པ་མ། བདེན་འཛིན་མ་རིག་པ་ངོས་བཟུང་ལུགས་དེ་འཕགས་པ་
ཡབ་སྐུ་ཀྱིས་བཞེད་པར་བསྟན་པའོ། །དེ་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་མ། གཉིས་པ་དེ་
འཁོར་བའི་ཅ་བར་བསྟན་པ་ལ་བྱུག། །བདག་འཛིན་ལྟ་སྦྱོས་འཁོར་ཅར་འཛིན་
དགོས་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་འཛིན་མི་བྱང་པ། དེ་ལྟར་བདག་གཉིས་སུ་མ། ལྟ་སྦྱོས་ཀྱི་
འཛིན་སྟངས་ལ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་འཛིན་ཚུལ་མེད་པས་འཛིན་ཚུལ་དེ་བཀག་ཀྱང་མི་
པན་པ། འདི་ལ་ངེས་པ་དམིགས་བྱེད་པར་མ། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཞེན་ལུལ་སུན་སྦྱང་
བ་ཅམ་ཀྱིས་ལྟ་སྦྱོས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ལྟོག་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་པ། དེའི་སྤྱིར་བསྟོམས་

ནས་ཀྱི། འཛིག་ལྟ་དང་མ་རིག་པ་གཉིས་འཁོར་རྩ་ཡིན་ཀྱང་འཁོར་རྩ་གཉིས་སུ་མི་
འགྱུར་ཚུལ། གཤམ་ཏེ་རིན་ཆེན་སྒྲིབ་བ་ལས་ཀྱི། བདེན་འཛིན་འཁོར་རྩར་འགྱུར་ཚུལ་
འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པར་བསྟན་པ། སྤར་བཤད་པའི་མ་རིག་པ་ཀྱི། ཉོན་
མོངས་སྐྱེ་ཚུལ་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་ཚུལ་ལོ། །ཡང་རྣམ་
འགྲེལ་ལས་ཀྱི།

གསུམ་པ་བདག་འཛིན་དེ་སྤྱོད་བར་འདོད་པས་བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་བཅའ་
བ་འདི་ལ་གཉིས། མ་རིག་པ་དེ་སྤྱོད་འདོད་ན་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་འཆོལ་
དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
བཞི། མ་རིག་པ་སྤྱོད་འདོད་ཀྱང་ལྟ་བ་རྣམ་དག་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་དོན་དུ་མི་འབད་བ་
མོངས་རྒྱལ་ཡིན་པ། སྤར་བཤད་པའི་མ་རིག་པ་ཀྱི། བདག་འཛིན་སྤྱོད་དགོས་པར་
བསྟན་པ། བདག་འཛིན་སྤྱོད་བ་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་དབྱེད་པ་གཤམ་ཆེ་བར་བསྟན་པ།
མདོར་ན་ཟབ་མའི་གསུང་རབ་ཀྱི། ཉ་བདག་འཛིན་སྤྱོད་བ་ལ་དེའི་ཞེན་ལུལ་སུན་སྤྱད་དགོས་པ་རྒྱ་
མཆན་དང་བཅས་པའོ། ། ཉ་ས་བཅད་འདི་མིང་མ་དཔེར་མི་གསལ་བས་དོན་ཐོབ་ལ་བསམས་ནས་བཞོད་པས་
འཐད་མིན་དབྱེད་པར་འཆོལ། ། གཉིས་པ་བདག་འཛིན་སྤྱོད་དགོས་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།
བསྟན་བཅོས་ལས་གསུངས་ཚུལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལོ། །འཕགས་པ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ཀྱི། དང་པོ་ལ་ལྷ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་གསུངས་ཚུལ།
དེས་ན་དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ཀྱི། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་གསུངས་ཚུལ། དཔལ་
ལྷན་རྒྱ་བས་ཀྱང་ཀྱི། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་འདུང་དགོངས་པ་ཡིན་པ། ཚུལ་འདི་ནི་
མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཀྱི། འཕགས་པ་ལྟས་གསུངས་ཚུལ། འདི་དང་མཐུན་པར་

འཕགས་པ་ལྷས་མ། ཞི་བ་ལྷས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཚུལ་ལོ། །རྗེ་བཙུན་ཞི་བ་ལྷས་
ཀྱང་མ། བཞི་བ་༼བདག་འཛིན་སྤོང་བ་ལ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་སྤང་དགོས་པ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པ་༽ལ་
གཉིས། བདག་འཛིན་སྤོང་བ་ལ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་སྤང་དགོས་པ། འདི་ལྟར་འཁོར་
བར་མ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །འདི་ལ་གསུམ། སྤྱིར་དཔེ་འཛིན་ཚུལ་ལ་གསུམ་ཡོད་པ།
དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་མ། བདེན་འཛིན་གང་ལ་འབྲུལ་བའི་གཞི་དེ་ཉིད་རྗེ་ལྟར་བཟུང་བ་
ལྟར་མེད་པར་གཏན་ལ་ཤལས་དགོས་པ། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱང་མ། བདེན་
འཛིན་ལྷོག་ན་འཁོར་བ་ལས་ལྷོག་པར་མཐོང་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་རྟོགས་པ་ལ་
གཅེས་སྤྱོད་དགོས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱེས་པ་དང་མ།

གཉིས་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་སྤྱེད་པའི་ཚུལ་...འདི་ལ་གསུམ།
བདག་མེད་ཀྱི་ལྷ་བ་གཉིས་བསྤྱེད་པའི་རིམ་པ། ལྷ་བ་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་བསྤྱེད་པ་
དངོས། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པ་ནམ་པར་གཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
དངོས། བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་མ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །འདི་ལ་གཉིས། རིགས་
པས་སྤྱབ་པ། དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་མ། བྱང་གིས་སྤྱབ་པའོ། །དོན་འདི་ལ་
དགོངས་ནས་མ། གཉིས་པ་ལྷ་བ་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་བསྤྱེད་པ་དངོས་ལ་གཉིས། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་རང་བཞིན་མེད་པར་
གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། གང་ཟག་ངོས་གཟུང་བ་དངོས། གང་ཟག་
ཅེས་པ་ནི་མ། གང་ཟག་ཕྱང་པོ་ལ་བཏགས་ཅམ་དུ་བསྟན་པའི་མདོའི་དོན་བཀའ་བ།
འདི་ཡང་འཇུག་འབྲེལ་སོགས་མ། བཏགས་ཆོས་གང་ཟག་དེ་དང་འཛིན་ལྷན་སྤྱེས་

ཀྱི་དམིགས་ལུལ་དུ་འཛོག་ཚུལ། མདོ་འདིས་སྤང་པོའི་ཚོགས་པ་མ། དེས་ན་ཡོད་
མེད་ཀྱི་བདག་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས་པའོ། །དེའི་སྤྱིར་ང་ཙམ་ལ་མ།

གཉིས་པ་དེ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་...འདི་ལ་གསུམ། ང་
རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ། ང་ཡི་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་
དབབ་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་སྦྱ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། གནད་བཞི་ཆང་བའི་སྒོ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་སྦྱེ་
ཚུལ། བྱང་པར་གནད་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི།
དགག་བྱ་ངེས་པའི་གནད། འདི་ལ་གནད་བཞི་མ། བྱབ་པ་ངེས་པའི་གནད། གཅིག་
བྲལ་ངེས་པའི་གནད། གང་ཟག་དང་སྤང་པོ་གཉིས་མ། དུ་བྲལ་ངེས་པའི་གནད་
དོ། །དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ། གཉིས་པ་བྱབ་པ་ངེས་པའི་གནད་ལ་གཉིས། གང་
ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་ན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བ། གང་ཟག་
དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མ། སྤྱིར་རྒྱ་བཅས་རྒྱ་མེད་དངོས་སུ་འགལ་བས་གཅིག་དང་དུ་
མ་གང་ཡང་མིན་པའི་སྤང་གསུམ་སེལ་པའོ། །དེ་ནི་སྤྱིར་བྱམ་པ་དང་མ། གཉིས་པ་
གནད་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བདག་སྤང་གཉིས་རང་
བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཡིན་པ་འགོག་པ། གནད་བཞི་པ་བདག་སྤང་རང་བཞིན་གྱིས་
བྱབ་པའི་ཐ་དད་པ་འགོག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཅུ་འབདག་ཁས་སྦྱངས་པ་དོན་མེད་པ།
དེ་ལ་བདག་སྤང་གཉིས་མ། འབདག་མང་པོར་འགྱུར་བ། བདག་སྤང་པོ་རྣམས་དང་མ།
འབདག་སྦྱེ་འཛིག་ཅན་དུ་འགྱུར་བ། ཅ་ཤེ་ལས་གལ་ཏེ་སྤང་པོ་མ། ཅ་ཤེ་ཅམ་
མིན་པར་བདག་དོ་མོས་བྱབ་པའི་སྦྱེ་འཛིག་བྱེད་པར་ཁས་སྦྱངས་པར་སོང་བ།

བདག་གས་གང་ཟག་མ། ་དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་བ་དྲན་བ་མི་འཐད་བར་ཐལ་བ། དེ་ལ་ནི་སྤྱོན་
གསུམ་མ། ་རང་ལུགས་ཀྱི་འཐད་པ། རང་གི་ལུགས་ལ་མ། ་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་
དང་སེམས་ཅན་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་མཐར་ལྟ་ཡིན་ཚུལ། འདིའི་དོན་མ་རྟོགས་བ་མ།
ལས་བྱས་བ་ཚུད་ཟ་བར་ཐལ་བ། གཉིས་བ་ལས་བྱས་བ་མ། ་ལས་མ་བྱས་བ་དང་
ཐུད་བར་ཐལ་བ། ལས་མ་བྱས་བ་དང་མ། ་མ་སྤྱི་ལོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་ན་རྒྱད་
གཅིག་མི་རྒྱུད་བཅོ། ཉིས་བ་འདི་གཉིས་མ། གཉིས་བ་གནད་བཞི་བ་བདག་ཕྱང་རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པའི་ཐ་དད་བ་འགོག་བ་ལ་ལ། ཁྱངས་བསྟན་པ། ཅི་སྟེ་བདག་དང་
ཕྱང་པོ་མ། དེ་གཉིས་ལོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་ན་ཕྱང་པོའི་མཚན་ཉིད་མི་ལྟན་བར་ཐལ་
བ། དེ་ལ་བདག་ཕྱང་པོ་ལས་མ། དེ་ལྟར་འདུས་མ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གདགས་
གཞི་དང་བདག་ཏུ་འཛིན་མི་རྒྱུད་བར་བྱུབ་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ། དེ་ལྟ་ཡིན་
མོད་སྟུམ་ན་མ། ཕྱང་པོའི་མཚན་ཉིད་ལས་གཞན་ཏུ་བདག་ཏུ་འཛིན་བར་ཐལ་བ་
ལས་དེ་ལྟར་མི་འཛིན་བར་བཤད་པ། གཞན་ཡང་ཕྱང་སོགས་ཀྱི་མ། དེ་ལྟ་བུའི་
རིགས་བ་ལ་ངས་བ་རྟོད་བ་གལ་ཆེ་བཅོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་བ་མ། གཉིས་བ་ང་ཡི་བ་
རང་བཞིན་མེད་བར་གཏན་ལ་དབབ་བ་ལ་གཉིས། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་བ་
འགོག་པའི་རིགས་བ་དེས་བདག་གིས་བ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པའང་ཁེགས་བ་
ཁྱངས་དང་བཅས་པ། དེ་ལྟར་བདག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མ། རིགས་བ་དེས་གང་ཟག་
གཞན་དང་དེའི་བདག་གི་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་བར་འབྱུབ་ཚུལ་ཤེས་
དགོས་པཅོ། །དེ་ལྟར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མ།

གསུམ་བ་དེ་ལ་བཞེན་ནས་གང་ཟག་སྤྱི་མ་ལྟ་བུར་འཆར་ཚུལ་བསྟན་བ་ལ་

གཉིས། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་པའི་དོན་བསྟན་པ། ཐབས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱུ་མ་
ལྟ་བུར་འཆར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་འཆར་ཚུལ་ཕྱི་ཅི་མ་
ལོག་པ། སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་འཆར་ཚུལ་ལྟར་སྤང་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་དགྲ། འཆས་
ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་མཆན་མ་མེད་ཚུལ། ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་
ལས་ཕ། འསྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་གཉིས་ལས་འདི་སྤང་བ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཚུལ། དེ་ལྟར་
གསུངས་པའི་སྐྱུ་མ་ཕ། འདི་ལ་སྤང་བ་གཏན་མེད་མིན་པར་སྤང་བའི་ཐ་སྟོད་པའི་
ལྟོ་དང་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་ཡོད་པས་སྟོང་པར་འཆར་བའི་རིགས་ཤེས་གཉིས་
ཆོགས་དགོས་པ། འདི་ལ་ནི་དེར་སྤང་བ་དང་ཕ། རེས་ན་སྐྱུ་མའི་དཔེ་དང་འབྲ་བར་
ཆོས་གཞན་ནམས་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ། དཔེར་ན་སྐྱུ་མ་མཁན་གྱིས་ཕ། རེ་འབྲ་
བའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཆད་སྟོང་དང་ལྟོས་བྱས་ནི་ཆེད་སྟོང་པ་སོགས་མ་ཡིན་པ། དེ་ལྟར་
ལྟ་དང་མི་ཕ། གཟུགས་བརྟན་གང་དུ་སྤང་བས་སྟོང་པར་ངེས་པ་ལ་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་པ་ངེས་པར་དོགས་པ་འགོད་པ། འོ་ན་གཟུགས་བརྟན་ལ་ཕ། གཟུགས་
བརྟན་བྱང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་ཀྱང་གཟུགས་བརྟན་བདེན་འཛིན་ཡོད་པས་
དེའི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་མིན་པ། འདི་ལ་བཞི་བརྒྱུ་བ་ལས་ཕ། རེ་ལྟ་ནའང་གཟུགས་
བརྟན་དང་སྐྱུ་མའི་རྟ་སྤང་སོགས་དཔེར་འགོད་པའི་རྒྱ་མཆན། འོན་ཀྱང་འདི་དག་
དཔེར་ཕ། གཟུགས་བརྟན་སོགས་སྤང་བ་སྤང་བའི་དོན་དེས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་
དང་གཟུགས་བརྟན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུབ་པའི་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་
པར་བྱེད་དགོས་ཚུལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་མི་ལམ་ལ་ཕ།

གཉིས་པ་སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་འཆར་ཚུལ་ལྟར་སྤང་བསྟན་པ་ལ་བརྒྱད། གདགས་

བྱའི་ཆད་ནོར་ནས་དབྱུང་བྱ་དང་དབྱུང་མཁན་ཡང་མེད་པས་འདི་ཡིན་དང་འདི་
མིན་མེད་པར་སོང་བའི་སྤང་བ་བན་བྱན་ཡང་ཆད་ལྟ་ཡིན་གྱི་སྦྱ་མའི་དོན་མིན་པ།
སྤང་བ་ཤད་པའི་དགག་བྱའི་ཆད་མ། འདི་དང་འབྲེལ་བའི་སྤང་བ་བན་བྱན་ལྟ་བུ་དབྱུང་
དུས་སྦྱེ་བ་མང་ཡང་དབྱུང་བའི་སྦྱ་མ་མིན་ཚུལ། དེས་ན་རིགས་པས་དབྱུང་བ་ན་མ།
འཡང་དག་པའི་སྦྱ་མ་འཆར་དཀའ་ས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མིང་ཅམ་གྱི་དོན་
ཡོད་པ་གཉིས་ཆོགས་ཡིན་པ། དཀའ་ས་ནི་མ། འདགག་བྱའི་ཆད་ནོར་ནས་ཐམས་
ཅད་བཀག་ན་རི་བོང་རྩ་ལྟར་ལས་སྦྱ་མར་མི་བྱང་ཚུལ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མ།
‘རིགས་ཤེས་གྱི་ངོར་ཆོས་ཅན་ཡོད་ན་སྦྱོན་ཡིན་ཀྱང་དེས་བཀག་བྱལ་དུ་སྤང་ཆ་
སྦྱ་མ་ལྟ་བུ་ལུས་པ་སྦྱོན་མིན་པ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མ། འདས་ན་སྦྱ་མའི་སྤང་བ་ངོ་བོ་
ཉིད་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པ་སྦྱོན་ཡིན་ཀྱང་སྦྱ་མ་ཅམ་དུ་འཛིན་པ་སྦྱོན་མིན་པ། དེའི་
ཕྱིར་སྤང་བ་སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་མ། འདི་དག་གི་ཤེས་བྱེད། ཉིང་རེ་འཛིན་བྱལ་པོ་ལས་
ཀྱང་མ། འགཞན་ཡང་ཐོགས་བཅས་རགས་པ་ཞིག་གིས་སྟོང་པར་སྤང་ཡང་སྦྱ་མ་ལྟ་
བྱར་ཤར་བ་མིན་པའོ། འགཞན་ཡང་མཉམ་བཞག་དུ་མ། གཉིས་པ་ཐབས་གང་ལ་
བཏེན་ནས་སྦྱ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་ཚུལ་ལ་ལྟ། སྤང་བ་སྦྱ་མ་ལྟ་བུར་སྦྱེ་ཚུལ། འོ་ན་ངེ་
ལྟར་བྱས་ན་མ། དེ་ལ་རིགས་ཤེས་དང་ཐ་སྦད་པའི་སྒོ་གཉིས་ཆོགས་དུས་གཅིག་
འཆར་ཚུལ། གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་མ། དེས་ན་སྦྱ་མ་ལྟར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་
རིགས་པ་བྱར་བ་མི་དགོས་ཚུལ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ནམས་ལ་མ། སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་རྗེས་
སྒོ་བ་ཀྱན་བྱེད་ཚུལ། དེས་ན་བྱུག་དང་སྟོར་བ་མ། སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་ངེས་པ་འཆོལ་བའི་
གདམས་རག་གོ། འདི་ལ་གསུམ། སྤང་སྟོང་གཉིས་ལ་ངེས་པ་བྱངས་དགོས་པས་

སྟོང་བར་སྤང་ཚུལ། དེས་པ་དེའི་འཆོལ་ལུགས་མ། སྟོང་པ་མ་བརྟེན་པར་གང་ཟག་
ཤར་བའི་སྤྱུ་མ་ལྟར་འཆར་ཚུལ། དེས་ན་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་མ། སྤང་སྟོང་འགལ་
བར་སྤང་ཆེ་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་དཔེར་དགོས་ཚུལ་ལོ། །དེ་གཉིས་
འགལ་བ་སྤང་བའི་ཆེ་མ།

གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས། དགག་བྱར་སྤྱ་
རགས་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཅན་གྱི་དབང་གིས་བདག་མེད་གཉིས་བྱེ་ཚུལ། གང་ཟག་ཏུ་
གདགས་པའི་གཞི་མ། དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་ལོ། །འདི་ལ་གཉིས། སྤར་
བཤད་པའི་རིགས་པ་ཁ་སྤོས་ནས་འགོག་པ། སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་མ། སྤར་མ་
བཤད་པའི་རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། རྟེན་འབྱུང་གི་གཏན་
ཆིགས་བསྟན་པ། དེ་དང་རིགས་པ་སྤར་མས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་བདེན་མེད་དུ་འབྱུབ་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཟུ། ༡ཁྱེད་མ་འགོད་པ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་ནི་མ།
མཛད་དོན་བཀའ་བ། དེ་ཡང་རྟེན་པ་དང་པོས་མ། རྟེན་འབྱུང་གི་གཏན་ཆིགས་ལ་
ལྟ་རན་མ་ལུས་གཅོད་བྱེད་དུ་བསྟགས་པ། དེ་འདྲ་བའི་རྟེན་འབྱུང་གི་མ། ལྟ་བའི་
གོལ་ས་སྤོ་སྤྱར་གྱི་མཐའ་ངོས་གཟུང་བ། འདི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་མ། རྟེན་འབྱུང་གི་
རིགས་པས་མཐའ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སེལ་ཚུལ། དེ་གཉིས་ནི་རྒྱ་རྒྱེན་མ། རྟེན་
འབྱུང་གི་རྣམ་གཞག་། ༢བདེན་བྱུང་གྱི་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱང་འདི་དག་གིས་འགོག་ཚུལ།
བརྟེན་ནས་སྤྱེས་པ་དང་མ། དེ་ལྟར་སྤྱེས་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལས་གསུངས་པ། ཅ་ཤེ་ལས་
ཀྱང་མ། ལྟོང་སྟོང་པན་ཚུན་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་ལྟ་བར་བསྟགས་ཚུལ། དེ་ལྟར་
མཆན་འཛིན་གྱི་མ། ༣འདྲ་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་དང་སྤྱིར་ཡོད་མེད་བཞི་བྱེད་

དགོས་པར་གདམས་པའོ། །དྲུག་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས། སེམས་
ཅམ་པ་དང་ཐུན་མོང་ག། དེས་ན་སྤྱ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་མ། དབྱ་མ་པའི་འདོག་ཚུལ་
ཐུན་མོང་མིན་པའོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དེ་དག་མ། བཅུ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་
དང་སྤྱིར་ཡོད་མེད་བཞི་བྱེད་དགོས་པར་གདམས་པ་ལ་དྲུག་ །དངོས། དེ་ལྟར་འོང་
བ་ལ་ནི་མ། དེ་དག་མ་བྱེད་ན་མཐའ་གཉིས་སྤྱ་སྤྱང་ཚུལ་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་པ། དེ་
དག་མ་བྱེད་ན་མ། མཐའ་དེ་གཉིས་གང་གིས་སེལ་ཚུལ། དེས་ན་རང་གི་ངོ་བོས་མ།
ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་ཅམ་དང་ལྟ་བའི་གོལ་སའི་མཐའ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པ།
མཐའ་ལ་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས་མ། དེའི་ཤེས་བྱེད། ཅོད་ཆོག་ལས་མ། ཡོད་
མིན་མེད་མིན་སོགས་ཀྱིས་མཐར་སྤྱང་མིན་འབྱེད་པ་ཆོག་ཅམ་ལ་འཆེལ་
བའོ། །དེས་ན་གཞི་དེ་མ།

གཉིས་པ་དེ་དང་རིགས་པ་སྤྱ་མས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་བདེན་མེད་དུ་འབྱུབ་
ཚུལ་ལ་བཅུ་གཉིས། ༡འདུས་བྱས་བདེན་མེད་དུ་རིགས་པས་བྱུབ་ན་འདུས་མ་བྱས་
རྣམས་བདེན་མེད་དུ་འབྱུབ་སྤྱ་བ་ཅ་ཤེས་ཀྱི་དགོངས་པར་བསྟན་པ། དེ་ལྟར་གང་
ཐག་དང་ཆོས་མ། ༢དེའི་རྒྱ་མཆོག། འབྱུབ་སྤྱ་ལུགས་ནི་མ། ༣འདུས་མ་བྱས་ཆོས་
ཉིད་དང་འགོག་པ་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་བདེན་པར་འདོད་པ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
རིགས་པས་འགོག་ཚུལ། དེ་རྣམས་བདེན་པར་འདོད་པས་ཀྱང་མ། ༤གཅིག་དུ་བྲལ་
གྱིས་ཀྱང་དགག་པ། དེ་བཞིན་དུ་གཅིག་དང་ཐ་དད་མ། ༥འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱི་
རང་ངོས་སྟོང་པ་ཆད་སྟོང་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་བདེན་བྱུབ་དུ་འདོད་པ་སྟོང་ཉིད་ལ་
ལོག་ཞུགས་ཡིན་ཚུལ། གལ་ཏེ་འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་མ། ༦དེ་ལྟར་རང་ངོས་

སྟོང་པ་ནི་ཁོ་རང་ལ་ཁོ་རང་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ན་ཆོས་འགའ་ཞིག་བདེན་པར་དམ་
འཆའ་བ་པོ་སོགས་ཀྱང་རང་བཞིན་སྟོང་སྒྲུལ་ནས་ཆོས་འགའ་བདེན་པར་འཛོག་
པའང་མི་འཐད་པ། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའི་ཕ། རིགས་པས་ཆོས་ཀྱིན་
བདེན་པ་ཞིགས་པའི་བདེན་མེད་དུ་འདོད་པ་དང་སྟོང་པའི་གོ་ལུགས་ཉེས་ཏེ་ཆོས་
ཀྱིན་བདེན་མེད་སྟེ་བ་གཉིས་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་མི་མཚུངས་པ། ཚུལ་འདིའི་རིགས་པས་
འགྲོས་ཕ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱིན་བདེན་པར་མེད་ན་མྱང་འདས་བདེན་པར་སྟོན་པའི་
ལུང་དང་འགའ་བར་དོགས་པ། གལ་ཏེ་འདུས་བྱས་རབ་ཏུ་ཕ། འདིའི་ལན་མྱང་
འདས་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་སྟོའི་ཁོར་མི་བསྟུ་ཡང་དབྱང་བཟོད་ཀྱི་བདེན་པ་
མིན་པས་ལུང་སྟེ་མ་དང་མི་འགའ་ཚུལ། དེ་དག་ནི་ལུང་གི་དོན་ལ་ཕ། རྟེན་འཐད་
སྟུབ། གཞན་ཡང་རིགས་པ་དུག་ཏུ་བ་ལས་ཕ། རྟེན་ཉིད་ཡོད་ཀྱང་བདེན་པར་བྱུང་
མི་དགོས་པས་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་ལུང་དོན་འགའ་སྟོང་། བསྟོད་པའི་ལུང་
དོན་ཡང་ཕ། རྟེན་ཉིད་བདེན་པར་བྱུང་བ་ཞིག་བསྟོས་བྱར་བྱས་པས་བདེན་
འཛིན་བསྟོག་མི་བྱས་པའོ། དེས་ན་བསྟོད་པ་དེ་ཉིད་ལས་ཕ།

གསུམ་པ་ཀྱིན་རྫོང་དང་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་བཞི།
བདེན་གཉིས་གང་ལས་འབྱེད་པའི་གཞི། བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ལ་ཕ། རི་ལྟར་
དུ་བྱེ་བའི་གངས། ཅ་ཤེ་ལས་འཛིན་ཉེན་ཀྱིན་རྫོང་ཕ། དེ་ལྟར་དུ་བྱེ་བའི་དོན། བྱེ་བ་
སོ་སོའི་དོན་བཤད་པའོ། །གསུམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་བྱེ་བའི་དོན་ལ་གཉིས། སྟེ་རབས་
པའི་འདོད་པ་འགོད་པ། གཉིས་སུ་བྱེ་བ་གཉིས་ནི་ཕ། རང་ལུགས་ཀྱི་འཐད་སྟུབ་
པོ། དབྱུ་མ་སྟང་བ་ལས་ཕ། བཞི་བ་བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་འདི་ལ་གསུམ།

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ། རོན་དམ་བདེན་པ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་གངས་ངེས་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཀུན་རྫོབ་དང་བདེན་པའི་སྐྱོད་ན་བཤད་པ། ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྐྱ་
དོན། བདེན་པའི་སྐྱོད་ན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས། ཆིག་གསལ་ལས་
ཀུན་རྫོབ་ལ་ཕ། དེར་འབྱུང་སྤོང་ངོ་། །འདིར་འབྱུག་འགྲེལ་ལས་ཕ། གཉིས་པ་བདེན་
པའི་སྐྱོད་ན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དངོས། ཆིག་གསལ་ལས་འཛིག་ཉེན་ཀྱི་ཕ། དེར་
དོགས་སྤོང་ངོ་། །འོ་ན་ཆོས་ཉིད་དང་ཕ། གཉིས་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་
བཤད་པ་ལ་བྱུག །ཆོས་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ཚུལ་ཁྱངས་དང་བཅས་
པ། བྱེ་ནང་གི་དངོས་པོ་ཕ། དེ་དག་ཚད་མ་སོ་སོས་རྟེན་པར་སྟོན་པ། འདི་ནི་སྤྱུ་གྱའི་
ངོ་བོ་ཕ། གཞི་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ངེས་པ་ལ་དབྱུང་མའི་ལྷ་བ་རྟེན་དགོས་ཚུལ།
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ནི་ཕ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དོན་སྟོང་མ་འབྲུབ་ཀྱང་མཚན་
གཞི་བྱམ་སོགས་ངེས་པ་མི་འགལ་བ། བྱམ་སྐྱམ་ལ་སོགས་པ་ཕ། བྱམ་སོགས་
འཛིག་ཉེན་ཤེས་ངོར་ལྟོས་ཉེ་ཀུན་རྫོབ་དང་འཕགས་པར་ལྟོས་ཉེ་དོན་དམ་བུ་འཛིག་
མི་རིགས་པའི་ཚུལ། དེའི་བྱིར་དབྱུང་མའི་ལྷ་བ་ཕ། བྱམ་སོགས་དང་དེ་དག་གི་རང་
བཞིན་བྱེ་དགོས་པའོ། །དེ་ལྷ་ནའང་དེ་དག་གི་ཕ།

གསུམ་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ་བྱུག །ཐལ་རང་གཉིས་དགག་བྱ་
འཛིག་ཚུལ་མི་མཐུན་པས་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་འབྱེད་པར་མི་མཚུངས་པ། དབྱུ་
མ་རང་རྒྱད་པ་དག་ཕ། བྱད་བཞིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་དེ་བད་ལ་བྱང་བའི་འཛིག་
ཉེན་པར་ལྟོས་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མིན་ཡང་སྤྱིར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པ།

འདིར་འབྲུག་འབྲེལ་ལས་མ། གཞལ་བྱ་བདེན་པ་འབྲུག་པ་དེས་མི་འཛོག་གྱང་།
གཞལ་བྱ་རྩལ་པ་འཛོག་པར་འབྲུག་པ་དེ་ཉིད་ཐོགས་སུ་འཁོ་བའི་འཐད་པ། གཞལ་
བྱ་བདེན་པ་འཛོག་ན་མ། འཛིག་ཉེན་ཉིད་ལ་སློམ་ནས་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་འཛོག་
ཚུལ་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་པ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱིས་ནི་མ། འཕྲལ་སྤེན་གྱལ་
མཐས་བསྐྱད་པའི་འཛིན་སྣངས་ཀྱི་བརློག་ཕྱོགས་དེ་ཐ་སྣད་ཆད་མས་འཛོག་མི་
རྒྱས་པའི་དམིགས་བསལ། གང་ཟག་དང་ཆོས་མ། གཉིས་སྣང་བཅས་གྱང་འབྲུག་
ཤེས་སུ་འགྱུར་མི་དགོས་པའོ། །གཞན་ཡང་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་མ།

གཉིས་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དོན་དམ་དང་བདེན་པའི་
 དོན་བཤད་པ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། དོན་དམ་པའི་དབྱེ་བ་
 བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དོན་དངོས། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱི་བདེན་ཚུལ། དོན་
 དམ་བདེན་པའི་བདེན་ཚུལ་ནི་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་མི་འད་པའོ། །དེས་ན་
 ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཀྱི་གཉིས་པ་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་
 གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ཚིག་པ་སྤང་པའོ། །དང་པོ་ལ་དགུ། རྟོན་དམ་བདེན་
 པའི་མཚན་ཉིད་དོས་གཟུང་ཚུལ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཀྱི་འདི་ལྟ་བ་
 མཁུན་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཡི་ཤེས་ཀྱིས་རི་ལྟར་རྟོན་ཚུལ།
 ཡང་དེས་རི་ལྟར་ཀྱི་འདིའི་ཤེས་བྱེད། འཇུག་པ་ལས་རབ་རིབ་མཐུ་ཡིས་ཀྱི་ལྷུང་
 འདས་དོན་དམ་བདེན་པར་བསྟན་པ། དེ་ལྟར་གཟིགས་པའི་དོན་དམ་པ་ནི་ཀྱི་ལྷུང་
 འདས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པ་རིགས་པ་ཏུག་ཏུ་པའི་འབྲེལ་པའི་དགོངས་པ་མིན་
 པ། རིགས་པ་ཏུག་ཏུ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས་ཀྱི་ཚེས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྟད་ཀྱི་དབང་

གིས་འཛིན་པའི་ཤེས་བྱེད། དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་མ། འཕྲིན་པ་འཛིན་པ་
དང་དབྱུང་བཟོད་ཀྱི་བདེན་པ་སོ་སོར་བྱེད་དགོས་པས་དོན་དམ་དུ་བདེན་ན་བདེན་
པར་བྱུབ་མི་དགོས་པའི་འཐད་སྒྲུབ། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་མ། བཟ་སྙེད་དུ་
ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལ་ཆད་མ་གང་གིས་ཀྱང་མི་གཞོད་པ་དགོས་པ། དེས་ན་ཐ་སྙེད་
དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལ་མ། བཟ་སྙེད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་ཅམ་ཡིན་ཀྱང་ཆད་མས་
བྱུབ་པ་གཙོད་པ་སོགས་མིན་ཚུལ་ལོ། དེས་ན་ཐ་སྙེད་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་
ནམས་མ། གཉིས་པ་ཚོད་པ་སློང་བ་ལ་གཉིས། ཚོད་པ་འགོད་པ། གལ་ཏེ་སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་མ། ལན་བཤད་པའོ། །འདི་ལ་བཙོ་ལ། འཕྱང་དེའི་དོན་རི་ལྟ་བུ་མཁའ་ལོ་
ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དོན་དམ་གཟིགས་པོར་ཀྱན་རྫོང་ནམས་མ་དམིགས་པར་སྟོན་པས་མི་
འགལ་བ། མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་ཀྱི་གཟིགས་མ། འདེའི་བྱང་ས། དེ་ལྟར་ཡང་སྙེད་པ་
ལས་མ། མཐོད་དེའི་དོན་བཀལ་བ། དེ་ཡང་དབང་ན་ནམ་མཁའ་ནི་མ། བདེན་
གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་མདོས་ནམ་མཁའ་ཀྱིས་དོན་དམ་གཟིགས་པོར་གཉིས་སྒྲུང་
བྱུབ་པར་བཤད་ཀྱི་དོན་དམ་མཁའ་གསུངས་པ་མིན་པ། བདེན་པ་གཉིས་ལ་
འཇུག་པ་ལས་མ། བཟིགས་ཚུལ་དེ་ལྟར་འཇུག་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཚུལ།
འཇུག་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་མ། མཉམ་གཞག་སྐབས་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་མེད་པར་མདོ་
ལས་གསུངས་པ་ནམ་ཉིག་གི་རྒྱ་བ་མེད་པར་འཛིན་ཚུལ། སེམས་སེམས་བྱུང་
གི་མ། འདོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མིན་པ་སྐྱབ་སོགས་ལོག་སྐྱུ་ཁོ་ན་ཡིན་ཚུལ།
གཞན་ཡང་འཇུག་འབྲེལ་ལས་རང་བཞིན་མ། མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་པོར་ཡུལ་
ཡུལ་ཅན་སོ་སོར་མི་འཛིན་པ། གཞན་ཡང་འཇུག་འབྲེལ་ལས་དེའི་ཕྱིར་མ། དེ་ཁོ་

ན་ཉིད་ཀྱན་རྟོག་གི་རྒྱ་བ་ལོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་
དེ་ལ། ༡༠སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཕུང་སོགས་མ་གཟིགས་ན་རི་སྟེང་བ་མཁུན་བ་སོགས་
ལ་སྐྱར་འདེབས་སུ་འགྱུར་ཚུལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕུང་སོགས་ལ། ༡༡རྣམ་མཁུན་
གྱིས་རི་སྟེང་བ་མཁུན་བ་ལ་དེ་སྤང་ནས་མཁུན་དགོས་པས་སྤང་ཡུལ་ལ་གཉིས་
ཡོད་པ། དེས་ན་རི་སྟེང་བ་ལ། ༡༢རི་སྟེང་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁུན་དང་གང་ཟག་
གཞན་ལ་སྤང་ལུགས་མི་འདྲ་ཚུལ། སྤང་ཚུལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལ། ༡༣དེ་ལྟར་
རིགས་པ་བྱུག་ཅུ་བ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པ། རིགས་པ་བྱུག་ཅུ་བ་ལས་ཀྱང་ལ། ༡༤ངོ་
བོ་གཅིག་ཀྱང་ཡུལ་བདེན་གཉིས་ལ་ལྟོས་ཏེ་མཁུན་བ་སོ་སོར་འཛོག་པ་མི་འགལ་
བ། དེ་ལྟར་བདེན་གཉིས་ལས་ལ། ༡༥གཞིའི་ལྟ་བ་དང་འབྲས་བུའི་སྐབས་སོ་སོར་
ཆད་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་འཇལ་བ་ན་དེ་ལ་ཆད་མ་གཉིས་གང་དུ་སོང་ཤེས་དགོས་
པའོ། །འདི་ཡང་གཞིའི་ལྟ་བའི་སྐབས་སུ་ལ།

གསུམ་བ་དོན་དམ་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ་བཅུ་གཅིག་ །དོན་དམ་བདེན་
པར་དབྱེ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ། དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་དབྱེ་ན་ལ། ༡གཞུང་དེ་དག་
ནས་གསུངས་པའི་དོན་དམ་གྱི་ངོ་བོ་སྤྲ་རབས་པས་བཤད་ཚུལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་
ནི་ལ། ༢གཞུང་དེ་དག་གིས་དོན་དམ་གཉིས་བཤད་པ་དེ་ཡུལ་ཁོ་ནར་བྱེད་པ་དོན་
མིན་པ། དེ་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་མིན་ལ། ༣རིགས་ཤེས་གཉིས་དོན་དམ་དངོས་དང་
རྗེས་མཐུན་སོ་སོར་འཛོག་ཚུལ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ལ། ༤སྤོང་ལྟོས་ཏེ་ཡུལ་གྱི་དོན་
དམ་ལ་འང་ཚུལ་གཉིས་བཤད་དགོས་པ། གཟུགས་སོགས་ལ་དོན་དམ་པར་ལ། ༥སྐྱེ་
མ་རིགས་བྱུབ་པས་འདོད་པའི་དོན་དམ་དེ་དོན་དམ་དངོས་མིན་པ། དེས་ན་སྐྱེ་མ་

རིགས་གྲུབ་པས་ཕ། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་སྤང་བས་སྦྱ་གུ་སོགས་བདེན་མེད་ཀྱི་སྤང་
བར་སྦྱབ་མི་རིགས་ལ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ཕ། རྒྱ་རབས་པས་རབ་ཏུ་མི་
གནས་པའི་དབྱ་མ་པའི་དོན་དམ་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ་ལྟར་མིན་ལ། སྤང་བ་ལ་
དགག་བྱའི་སྒྲོས་པ་ཕ། འདོན་དམ་པར་སྦྱེ་སོགས་བཀག་པ་ཀྱང་རྩོམ་མིན་ཡང་ཀྱང་
རྩོམ་ཏུ་ཡོད་པར་སྟོན་པ་མི་འགལ་ལ། སྦྱེ་སོགས་བཀག་པ་ཕ། རྩོམ་པོ་སྤང་བ་ན་
དེའི་བདེན་སྟོང་མིག་ཤེས་ལ་སྤང་བར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་དགག་ལ་དགོངས་པས་
དེའི་བདེན་སྟོང་དོན་དམ་བདེན་པར་མི་འགལ་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས་ཕ། རྩོག་མེད་
རྩོག་བཅས་ཀྱི་རིགས་ཤེས་གཉིས་ཡུལ་བཅས་དོན་དམ་དངོས་དང་རྗེས་མཐུན་དུ་
སོ་སོར་འཛོག་ཚུལ་སྤར་བཞིན་ཡིན་པའོ། །དབྱ་མ་རྒྱན་ལས་ཕ། གསུམ་པ་བདེན་
གཉིས་ཀྱི་གངས་ངེས་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། དངོས། གཞི་གང་ཞིག་རྒྱན་པ་ཕ། དེའི་
ཤེས་བྱེད། ཡབ་སྲས་མཇུག་པ་ལས་ཀྱང་ཕ། བདེན་གཉིས་ལ་མཁས་པར་བྱ་དགོས་
པའི་འཐད་སྒྲུབ་པོ། །བདེན་གཉིས་ཀྱི་ནམ་དབྱེ་ཕ།

གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་གི་རབ་དབྱེ་ལ་གསུམ། ལྷག་མཐོང་གི་ཆོགས། སྤར་
བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་ཕ། སོ་སྦྱའི་བསྟོམ་བྱའི་ལྷག་མཐོང་གཙོ་བོར་བཤད་ཚུལ། འོ་ན་
ལྷག་མཐོང་དུ་ཞིག་ཡོད་ཕ། རབ་དབྱེ་དངོས་སོ། །འདི་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན།
དེའི་ལྷག་མཐོང་གི་དབྱེ་བ་ཕ། རྒྱས་བཤད། དབྱེ་བསྒྲུབ་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་
བཤད་ལ་གསུམ། བཞི་བཤད་ལ། བཞི་ནི་དགོངས་འབྲེལ་ལས་ཕ། རྩོག་མཐོང་གི་འཇུག་
སྟེའི་དབང་གིས་དྲེགས་པ་བཤད་ལ། སྟོགས་མ་ནི་ཕ། རྒྱག་བཤད་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ།
མདོར་བསྟན་ལྷག་མཐོང་དམིགས་པས་རྒྱག་བཤད་ལ། ཆོལ་བ་རྒྱག་ནི་ཕ། སོ་སོར་

བཤད་པ། དེ་ལ་དོན་ཚོ་ལ་བ་ནི་མ། ཟུག་པོ་དེ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་
བཤད་པའོ། །དེ་ལྟར་ཟུག་དུ་བཞག་པ་ནི་མ། གསུམ་པ་དབྱེ་བསྐྱ་བཤད་པ་ལས་
གཉིས། འཚོ་ལ་བ་བཞི་ལ་སྒོ་གསུམ་དང་ཟུག་འདུ་ཚུ་ལ། དང་པོར་བཤད་པའི་ལྷག་
མཐོང་མ། དེ་ལ་ཡིད་བྱེད་བཞི་ཡོད་ཚུ་ལ་ལོ། །ལྟར་བཤད་པའི་བསྐྱེམས་ཏེ་མ།

གསུམ་པ་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེམ་པའི་ཚུ་ལ་ལ་གསུམ། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་
ལྷག་མཐོང་བསྐྱེམ་པར་གསུངས་པའི་དོན་བསྟན་པ། ལྷགས་དེ་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གང་
གི་ལམ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་སྐྱེམ་ཚུ་ལ་
དངོས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བརྒྱད། ཧེམ་པ་དེ་ལྟར་བསྐྱེམ་པ་གཞུང་དུ་མ་ནས་
གསུངས་པ། དགོངས་འབྲེལ་ལས་སྒྲོན་དུ་མ། རག་ཞུང་དེ་དག་ལས་སྒྲོན་དུ་རི་སྟེང་
པར་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་བསྐྱེད་ནས་ཕྱིས་བདག་མེད་ལ་དམིགས་ཏེ་སྐྱོང་བ་
ཉིད་ལྷག་མཐོང་དུ་གསུངས་པ་མིན་པ། འདི་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ནི་མ། རྟེན་གནས་
ཐོག་མར་སྐྱབ་ཆེ་དམིགས་པ་དེར་ཅེ་གཅིག་དུ་འདོག་པ་ལས་རྣམ་པ་དུ་མར་དབྱེད་
མི་རུང་བ། དེས་ན་ཞི་གནས་སྟུར་མ། རྟེན་གནས་སྒྲོན་དུ་བྱུང་བེན་གྱིས་འདོག་སྐྱོམ་
ཅམ་ལས་ཀྱང་དབྱེད་སྐྱོམ་བྱས་ན་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་འདི་ན་སྟོབས་ཆེན་འབྲུབ་ཆེ་
བ། ཞི་གནས་སྒྲོན་དུ་བྱུང་བེན་མ། སྐྱབ་ཚུ་ལ་དེ་ཉིད་དམིགས་པ་གཅིག་ལའང་ཞི་
ལྷག་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོང་ཚུ་ལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འོང་བའི་རྒྱ་མཚན་དུ་སོང་བ། སྐྱབ་ཚུ་ལ་
དེ་ཉིད་མ། རྟེན་གནས་རྣམ་ཅན་དང་བདག་མེད་རྣམ་ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་སྐྱོམ་པ་མཐུ་
ཆེ་བ། བྱེ་བྲག་དུ་ཁམས་གོང་འོག་མ། ཧེ་སྟེང་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་
གཞན་ཡང་ཡོད་ཚུ་ལ། རི་སྟེང་པ་ལ་དམིགས་པ་མ། ཞེས་བྱིན་མན་དག་ལས་

བཤད་པའི་གོ་རིམ་དང་མི་འདྲ་བར་འདིར་ཞི་བ་ལྟ་སོགས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལྟར་ཡིན་
ཚུལ་ལོ། །ཤེར་སྤྱོད་མཁུངས་ལས་ཀྱི།

གཉིས་པ་ལུགས་དེ་ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་གང་གི་ལམ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་
གསུམ། ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཞིང་སྤྱགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྤེལ་གྱི་
མ་གསུམ་ལའང་འདྲ་བར་བཤད་པ། འོན་དེ་འདྲ་བའི་ཞི་ལྟས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་
ལས་སེམས་ཅན་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་དབྱུང་འཛོག་གི་རྣལ་
འབྱོར་གྱིས་ཞི་ལྟས་སྤྱབ་ཚུལ་བཞེད་པ། རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ལ་ནི་ཀྱི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་
སྐབས་སུའང་ལྟ་བའི་གོ་བ་བསྐྱེད་ལུགས་དབྱུང་མའི་གཞུང་ལྟར་དགོས་པ་
དང་རྫོགས་རིམ་བས་མཉམ་གཞིགས་སྐབས་ལྟ་ཐོག་དུ་འཛོག་དགོས་ཀྱི་དབྱུང་སྒྲོམ་
མི་བྱེད་པའི་ཞིབ་ཆའོ། །རང་གི་ལུགས་ནི་ཀྱི་གསུམ་པ་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་
ལྟག་མཐོང་སྒྲོམ་ཚུལ་དངོས་ལ་གཉིས། ལྟ་བ་རྟེན་དགོས་པ། བདག་མེད་པའི་ལྟ་
བ་ཀྱི་སྒྲོང་ཚུལ་གྱི་གནད་བསྐྱེད་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ། སྒྲོང་ཚུལ་དངོས། སྒྲོང་
ཚུལ་དེ་དག་རྩོམ་སོགས་པའི་བྱུང་བོང་མའི་གསུང་ཡིན་ཚུལ། སྒྲོང་ཚུལ་གྱི་སྒྲོང་
མཐུག་སོགས་ཀྱི་བྱུང་བར་རོ། །དེ་ལྟར་ལྟག་མཐོང་སྒྲོང་བ་ཀྱི་དང་པོ་ལ་
བྱུག །དབྱུང་འཛོག་གི་སྒྲོམ་གཉིས་ཀ་དགོས་པ། ལྟ་བའི་གོ་བ་ཡོད་ཀྱིང་ཀྱི་དབྱུང་
འཛོག་གཉིས་ཀ་སྤེལ་མར་དགོས་པ། དེའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པའི་དོན་ཀྱི་དབྱུང་བ་
མང་བས་གནས་ཆ་ཚུང་ན་འཛོག་སྒྲོམ་དང་འཛོག་སྒྲོམ་མང་བས་དབྱུང་བར་གཞི་
ན་དབྱུང་བ་ཆེ་དགོས་ཚུལ། དེ་ཡང་དབྱུང་སྒྲོམ་མང་བས་ཀྱི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་
བདེན་འཛིན་གྱི་མཚན་འཛིན་དུ་བརྒྱུད་ནས་དབྱུང་སྒྲོམ་འགོག་པ་མི་རིགས་པ། དེ་

ལྟར་དབྱད་ནས་སྒྲོང་བ་ལ་མ། དེར་མ་ཟད་ཀུན་རྫོབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་ལ་དེ་ལྟར་
མི་འདོད་ཀྱང་དོན་དམ་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོས་གང་བཟུང་མཆན་འཛིན་ནོ་སྟེ་
བ་ཡང་མི་རིགས་ལ། རྟོག་པས་གང་དུ་བཟུང་བ་ལ་མ། ཅོད་པ་སྤང་བའོ།

འདི་ལ་གཉིས། ཅོད་པ། འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ། ལན་ནོ། །འདི་ལ་བཟུ། ༡སོ་
སོར་རྟོག་པས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་ཚུལ། འདི་ལ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ། ༢དེ་ལྟར་
དབྱད་ན་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་ལ་ཡིད་བྱེད་སྤངས་ཅམ་གྱིས་མི་སྐྱེ་ཚུལ། སྒྲོམ་རིམ་
བར་བ་ལས་ཀྱང་མ། ༣ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་རྒྱ་འབྲས་འབྲ་དགོས་ན་ཏ་ཅང་ཐམ་བ། དེ་
ལྟ་མ་ཡིན་ན་མ། ༤ལྷ་སྐྱབ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་སོགས་སུ་བརྟག་བྱ་རྟོག་
བྱེད་སོགས་ཀུན་རྟོག་ལ་ཞེན་བ་སྤང་བ་དེ་དེ་དག་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་བ་སྟོན་གྱི་
སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་འགོག་བ་མིན་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས་མ། ༥དེ་
བཞིན་དུ་མདོ་ལས་མཆན་མ་ལ་སྒྲོད་བར་གསུངས་བ་ཡང་བདེན་བྱུང་གྱི་མཆན་
མར་དགོངས་ཚུལ། དེ་དག་ནི་སྤྱད་བ་ལས་མ། ༦དེ་ལྟ་མིན་ན་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་
སྒྲོང་ཉིད་ལ་ཤེས་རབ་གྱིས་དབྱད་བར་བསྐྱགས་བ་དང་འགལ་བ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་
སྐྱེ་མེད་གནས་ལ་མ། ༧བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་དབྱོད་བ་རྣམ་གྲོལ་
གྱི་རྒྱར་ལྷ་སྐྱབ་དང་ཆོ་བས་བསྐྱགས་པ། དེས་ན་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་བ་ལས་མ།
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུངས་མདོའི་དོན་ཡང་ཡིད་བྱེད་སྤང་ཅམ་མིན་པར་ཤེས་
རབ་གྱིས་བརྟགས་ནས་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་བལ་བར་འཛོག་པར་
དགོངས་པ། འདིར་སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས་མ། སྒྲོམ་རིམ་དུ་དགོན་མཆོག་སྤྱིན་གྱི་
མདོ་བྲངས་ནས་དེའི་དོན་ཡིད་བྱེད་སྤང་ཅམ་མིན་པར་སྟོང་ཉིད་གྱི་དོན་ལ་དབྱད་

སྒྲོམ་ཁོ་ནས་མཆན་མེད་ལ་འབྲུག་པར་གསུངས་པ། སྒྲོམ་རིམ་བར་བ་ལས་ཀྱང་༥།
༡༠ཡིད་བྱེད་སྤངས་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་འབྲུག་པར་འདོད་པ་བྱ་ནས་ལྷ་ལང་གི་སྒྲོམ་བ་ངན་བ་སྒྲོམ་རིམ་ལས་བཀག་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཤེས་དགོས་པར་གདམས་
པའོ། །སྒྲོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས་༥།

གཉིས་པ་སྐྱོང་ཚུལ་དེ་དག་རྫོང་པོ་སོགས་པ་ཉ་བྱུང་གོང་མའི་གསུང་ཡིན་
ཚུལ་ལ་གཉིས། བཀའ་གདམས་གོང་མས་རྫོང་པོའི་དགོངས་པར་བཤད་ཚུལ། སྒྲོམ་
ཚུལ་དེ་དག་ནི་༥། རྫོང་པོས་དབྱ་སེམས་གཉིས་ལས་སྐྱ་སྐྱབ་ཡབ་སྐས་བསྐྱགས་
ཤིང་དེའི་མན་ངག་བཤད་ཚུལ་སྒྲོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱེ་ལ་དང་མཐུན་པའོ། །འདི་
ཡང་རྫོང་པོས་༥། བཞི་བ་བསྒྲོམས་པས་ལྷག་མཐོང་བྱུང་བའི་ཆད་ལ་ལྷ། དབྱེད་སྒྲོམ་
གྲིས་ཤིན་སྐྱངས་སྐྱེ་དུས་བྱུང་བར་བསྟན་པ། དེ་ལྟར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་༥། ཞི་
གནས་ཀྱི་ཤིན་སྐྱངས་ཅམ་གྲིས་མི་ཆོག་པ། འདི་ཡང་ཞི་གནས་བྱུང་བ་༥། ལྷག་
མཐོང་བྱུང་ཆད་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་སྐྱངས། དེ་ལྟར་ཡང་དགོངས་འབྲེལ་ལས་༥།
དབྱེད་པས་ཤིན་སྐྱངས་འདྲེན་དུས་ཉིང་འཛིན་བརྟན་པོ་འདྲེན་ཚུལ། ཤིན་སྐྱངས་
རང་སྒྲོབས་གྲིས་༥། དེས་ན་ལོག་རྟོག་མི་རུང་ཚུལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཞི་གནས་ལེགས་
པར་༥།

གསུམ་པ་ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་ཚུལ་ལ། དངོས། འཁྲུལ་བ་སྤངས་ཏེ་སྐྱངས་
ལྷན་གཞུང་བཞིན་ཤེས་དགོས་ ༼བ་དང་། ལམ་རིམ་བྱུང་བཤད་ལམ་རིམ་ཆེན་པོ་ལས་ཤེས་དགོས་ ༽
པར་གདམས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་༥། དང་པོ་ལ་དུག་ ཞི་ལྷག་ཟུང་
འབྲེལ་ལ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཐོབ་དགོས་པ། དེ་གཉིས་བྱུང་བའི་ཆད་༥། ལྷག་མཐོང་ཐོབ་

བ་དང་བྱང་འབྲེལ་ཐོབ་བ་དུས་མཉམ་བ། འདི་ཡང་ནམ་ལྷག་མཐོང་མ། ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ལ་དེ་གཉིས་སྟོབས་མཚུངས་སུ་འབྲེལ་དགོས་བའི་ལུང་། ཉན་ས་ལས་མ། བྱང་འབྲེལ་གྲུབ་བའི་དུས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད། སྐོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས་ཀྱང་མ། དབྱད་བས་ཞི་གནས་བྱངས་བའི་ཆེ་ཞི་ལྷག་དུས་གཅིག་ཏུ་པན་ཚུན་མཚུངས་ལྷན་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཤེས་བྱེད། ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས་ཀྱང་མ། དབྱད་འཛོག་སྡེ་ཕྱི་གཉིས་དུས་མི་གཅིག་ཀྱང་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་པན་ཚུན་འཇུག་ཚུལ་ལོ། །གཉིས་ཀ་ཉམས་སུ་སྡོང་བ་ནི་མ། གཉིས་བ་ལམ་སྤྱིའི་དོན་བསྟུ་བ་ལ་གསུམ། ལམ་སྤྱིའི་རྗེས་འགོ། ད་ནི་ལམ་སྤྱིའི་དོན་བསྟུ་བ་མ། སྐོམ་བ་གནད་དུ་སོང་དང་མ་སོང་གི་བྱུང་བར་དང་རྟོག་བ་ཞིབ་མོས་གནད་དུ་བསྟུན་ཚུལ། འདི་ཡང་ལམ་འོག་མ་མ། ཉམས་ལེན་སྤྱོད་པ་ལ་བར་མ་སོང་བར་གདམས་བའོ། །དེ་མཆོན་ནས་མ་བཤད་བ་མ།

གཉིས་བ་བྱུང་བར་དུ་རྟོ་རྗེ་ཐེག་བ་ལ་བསྐྱབ་བའི་ཚུལ་ལ་ལྟ། དེས་བར་སྟགས་ལ་འཇུག་བར་གདམས་བ། དེ་ལྟར་མདོ་སྟགས་གཉིས་ཀའི་མ། དེར་འཇུག་དུས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་བ་གལ་ཆེ་ཚུལ། དེ་ལ་འཇུག་ན་ནི་མ། འཇུག་སྐོང་བར་འོད་ཅིང་དམ་སྟོམ་སྤང་བ་གལ་ཆེ་བ། དེ་ནས་ཐོག་མར་རྒྱུད་སྟེ་མ། སྟོན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ། དེ་ལྟར་དམ་ཆོག་དང་མ། དེ་ལྟར་དལ་འབྱོར་དོན་ལྷན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་མ།

གསུམ་བ་བཤད་བ་མཐར་ཕྱིན་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། བསྟན་བཅོས་རི་ལྟར་བཅུམས་བའི་ཚུལ། རྒྱ་བསྟན་བཅོས་ཤིབ་ཅུམས་བའི་དགེ་བ་རྒྱ་བསྟན་བ་བྱུས་བའི་རྒྱར་ཤིབ་སྟེ་བ། འདིར་འབད་བ་ལས་མ། མཛད་བ་པོ་གང་གིས་རི་ལྟར་སྤྱར་བའི་ཚུལ་ལོ། །ཅེས་

རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མ། དང་པོ་ལ་གསུམ། གདམས་པའི་ཆེ་བ་བཤད་པ། ཆེ་བ་དེ་
ལྟན་གྱི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་དགོས་པ། བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བ་མ། བསྟན་
བཅོས་གྱི་བརྗོད་བྱ་གདམས་ངག་གང་ལས་བརྒྱད་པའི་ཁྲུངས་བསྟན་པའོ། །ཟབ་
མོའི་ལྟ་བ་མ། དང་པོ་ལ་གསུམ། སྤྱིར་མདོ་ཕྱོགས་གྱི་གསུང་རབ་མ་ལུས་གདམས་
པར་འཆར་བའི་ཆེ་བ། རྒྱལ་བས་མདོ་དང་མ། ཁྲད་པར་དུ་མདོ་ལྷགས་གཉིས་ཀའི་
ལྟན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་གནད་ཀྱན་གསལ་བའི་ཆེ་བ། རྒྱད་ཐེན་ནས་བཤད་མ། ཕྱིན་
ལྟན་མོང་བའི་ཉིང་འཛིན་སྒྲུབ་ཚུལ་གསལ་བར་བཤད་པས་རྣམ་འབྱོར་བ་རྣམས་
ཉིང་འཛིན་གྱི་གོལ་ས་ཆོད་པའི་ཆེ་བའོ། །ལྷག་པར་ཕྱི་རོལ་མ།

དེ་ལྟར་ཁམས་གསུམ་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་བྱང་
ཚུབ་ལམ་རིམ་འབྲིང་པོ་འམ་ལམ་རིམ་ཚུང་དུར་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་གྱི་ས་བཅད་རྩ་
གཞུང་རང་གི་དངོས་ཟིན་དེ་ཙམ་མ་གཏོགས། དེ་ལས་ཞིབ་ཏུ་བཀའ་ནས་ཕྱེ་བ་
ཞིག་དེ་ཕྱོན་མཐོང་ཐོས་མ་མཆིས་སྟབས། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་མཆན་བཞིའི་ས་
བཅད་ལྟར་ཞིབ་མོར་ཕྱེ་བ་ཞིག་བྱུང་ན་སྟམ་པའི་ལྷག་བསམ་གྱིས་ཀྱན་ནས་སྒྲངས་
ཉི་མཆན་བཞིའི་ས་བཅད་དུ་གསལ་ཞིང་ཕྱོགས་མ་ལྟན་བ་རྣམས་དེ་ཉིད་གཞིར་
བཟུང་། གོ་རིམ་མི་མ་ལྟན་བ་དང་། རྒྱས་བསྟུས་གྱི་དབྱེ་བས་འདོར་ལེན་བྱ་འོས་
རྣམས་སྐབས་སུ་གང་བབས་གྱིས་འབྲིན་འཇུག་བྱས། ཞི་གནས་དང་བདེན་གཉིས་
སྒོར་སོགས་གྱིས་མཆོན་ས་བཅད་གསར་དུ་ཕྱེ་དགོས་རིགས་གང་ཡོད་རྣམས་
ལེགས་པར་ཕྱེས་ཉི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འགོད་བ་པོ་ནི། རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དམིགས་པ་
མེད་པའི་ལྷགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པ་འབྲས་སྒོ་མང་འབྲུལ་སྤྱད་དོ་རྗེ་འཆར་སྒོ་

བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྱན་དང་། ཏུས་
གསུམ་སྐྱབས་གནས་ཀུན་འདུས་ཀྱི་ངོ་བོ་བཀའ་རིན་འཁོར་མཐའ་མ་མཆིས་པ་
ཁྲབ་བདག་རྟོ་རྩེ་འཆང་པ་བོང་ཁ་པ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྱན་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་
རྩང་ནས་ལམ་རིམ་འབྲིང་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བཤད་ཁྲིད་ཟབ་རྒྱས་སྤྲུ་རྩེས་སུ་བཀའ་རིན་
འོད་ཀྱང་། སྟོམས་ལས་དང་ལེ་ལོའི་མལ་དུ་ལུས་ཏེ་ཉམས་ལེན་གྱིས་པོངས་པའི་སྒྲ་
གཟུགས་ཡོངས་འཛིན་དགའ་ལྡན་ཁྲི་བྱང་སྐྱེ་མིང་པ་སྒོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་
རྒྱ་མཆོར་འབོད་པས་བོད་རྒྱལ་ལོ་ཉིས་སྟོང་བརྒྱ་མེད་དགྲ་བཅུ་གོ་གསུམ། ཕྱི་ལོ་
ཆིག་སྟོང་དགྲ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་རེ་དུག་ལོར་འཕགས་ལྷུལ་ཉི་མ་ཅལ་པར་དེ་འདི་མངའ་
ཁུངས་རྟ་རམ་ས་ལར་སྟག་བྱིས་སུ་བགྱིས་པ་སྟེ། འདི་ལ་ལྷག་ཆད་ནོར་གསུམ་ཀྱི་
བྱི་མ་མཆིས་ན་གཟུང་གནས་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་དག་པར་མཛད་དུ་གསོལ།

འདིར་འབད་དགེ་བས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ།

ཆང་ལ་མ་ཞོར་ལམ་མཆོག་འདི་ཉིད་དང་།

མི་འབྲལ་རྒྱལ་བའི་ཆོས་རྩལ་ཀུན་བཟུང་ནས།

འགོ་བ་མ་ལུས་འདྲེན་པའི་མཐུ་ཐོབ་ཤོག།

དགེ་ལེགས་འཕེལ།

གསལ་བཤད།

ལམ་རིམ་འབྲིང་པོ་ས་བཅད་ཁ་སྐོང་དང་བཅས་པའི་ས་གཞུང་སྤྱར་བ་འདི་ནི། ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་འབྲེལ། ལམ་རིམ་འབྲིང་པོའི་གོང་དུ་ས་བཅད་ཁ་སྐོང་དང་བཅས་པའི་ས་བཅད་རྒྱུང་བ་ལོགས་སུ་སྤྲིག་སྐབས། ལམ་རིམ་འབྲིང་པོ་ས་བཅད་ཁ་སྐོང་དང་བཅས་པ་དེ་ཉིད་ལས་ས་བཅད་རྒྱུང་བ་ལོགས་སུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡུལ་ས་རྗེ་ཁྱིམ་བློན་ཆེན་པོའི་གསུང་འབྲུམ་གསུང་བཞུགས་མི་འདུག་པར་བརྟེན། ལྷ་སྤྲིག་པ་རྣམས་ནས་གསར་བསྤྲིགས་ཞུས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ས་བཅད་ཁ་སྐོང་བཅས་གཅིག་གྱུ་བཞེད་པ་ལས་ས་གཞུང་སྤྱར་ན་ལོགས་ཆོགས་ཆེ་གཤིས། ས་གཞུང་སྤྱར་རྒྱུའི་འབད་བརྩོན་ཞུས་པ་དང་། ས་བཅད་སྤྲིག་ཚུལ་ནི། ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ས་བཅད་སོགས་ཡོངས་གྲགས་ས་བཅད་ཆེན་མོ་རྣམས་ལྟར། ལམ་རིམ་འབྲིང་པོའི་ས་བཅད་དང་ས་བཅད་ཁ་སྐོང་རྣམས་དཔྱུས་གཅིག་ཏུ་བསྤྲིགས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཡིག་ཆེན་ཁོན་བསྐྱུག་ན་ལམ་རིམ་འབྲིང་པོའི་ས་བཅད་ཁ་གཅིང་དང་། ཡིག་འབྲིང་དང་འབྲེལ་ནས་བསྐྱུག་ན་ས་བཅད་ཁ་སྐོང་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ལ། འོན་ཀྱང་ས་བཅད་ཁ་སྐོང་གི་རིགས་འགའ་ཞིག་ས་བཅད་ཀྱི་གངས་ཅམ་ལས་དངོས་མིང་དངོས་སུ་མི་གསལ་བ་ཡང་མཆིས་པས། དེ་དག་ལམ་རིམ་མཆན་བཞི་སྤྲགས་ནས་བླངས་པོས་རྣམས་དེ་ལས་བླངས་པའམ་དེ་དང་བསྐྱུན་ནས་༼༽ཀྱུག་རྟགས་ནང་བཞག་ནས་ཁ་སྐོང་ཞུས། དེར་ཡང་མི་གསལ་བ་རྣམས་གཞུང་དཔྱུས་ཀྱི་ཆོག་དོན་ལ་དབྱུང་ནས་གསར་དུ་བཞེད་ཡོད་པ་བཅས་ལགས་ན་འཐད་མིན་དབྱུང་བར་ཞུ་ཞིང་། ས་གཞུང་སྤྱར་རྒྱུལ་ཡང་། སྤར་ས་བཅད་བྱེ་རྒྱ་མེད་པ་རྣམས་ལ་ས་བཅད་འབྲེམས་པ་དང་མཉམ་དུ་དེའི་མཐུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ས་བཅད་དེའི་འཆད་བྱའི་གཞུང་ཆོག་ཁ་ཤས་ཡིག་རྒྱུང་ཐོག་བཞེད་ཅིང་སྤྲག་མ་ཀྱུར་རྟགས་ཀྱིས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད། ཡང་རང་ལས་སྤར་ས་བཅད་བྱེ་རྒྱ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ས་བཅད་བྱེ་བ་ལས་གཞུང་ཆོག་བཞེད་མེད་པ་བཅས་ཞུ་བ་ལགས་ན། འདིར་སྤྲག་ཆད་ནོར་བའི་སྐྱོན་ཅི་མཆིས་པ་རྣམས་བླ་མ་ལྷ་དང་འབྲུང་བའང་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟེན་པར་མཛད་དུ་གསོལ།

ཞེས་ཞུ་སྤྲིག་པ་ཐུན་མོང་ནས་གྲུ་བཅས།

པར་བྱང་སྟོན་ཆིག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་རྩལ་དལ་འབབ་སྒྱུར།
ཆིག་གི་གཞེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲུག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།

དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྟོ་མོ་སྟོང་ཐག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ།
རེས་ལེགས་ལོར་བྱའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འཕེན་ཤུག་
སེའླེའི་རིང་ལུགས་སྟོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འབྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་
དམིགས། ཉན་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རེས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་
འགྱུར་གང་ལའང་སྒྱར་ཚོགས་པའི་དགེ་བསྟོའི་སྟོན་ཆིག་ཏུ་ཤུག་འཕེན་ཆོས་སྤྱོད་བཤག་
དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྒྱུར་བཤོ།